

ΣΑΙΚΕΣΠΕΙΡΟΥ

ΙΟΥΛΙΟΣ ΚΑΙΣΑΡ

Τὸ ἐπόμενον ἐστὶν ἀρχαιοτέρα ἀπόπειρα, περὶ τοῦ ἂν καὶ κατὰ πόσον ὁ Βρεταννὸς Αἰσχύλος ἐστὶ δεκτικὸς μεταφράσεως καὶ εἰς τὴν Ἑλληνικὴν. Ἀπέστην δ' ἐξακολουθήσεως, ἀφ' οὗ εἶδον τὸ ζήτημα λυθὲν ὑπ' ἄλλων ἐπιτυχῶς· καὶ σήμερον δημοσιεύω μόνον τὸ δοκίμιον τοῦτο εἰς συμπλήρωσιν τοῦ τόμου τῶν μεταφράσεων.

Ἡ διαφορὰ τῆς ἐκτάσεως τῶν λέξεων τῶν δύο γλωσσῶν, καὶ τὸ πλῆθος τῶν ἐν τῷ ῥυθμῷ δυσοικονομήτων κυρίων ὀνομάτων, μ' ἐβίασαν ἐνίοτε, ἵνα μὴ παρεκβῶ τῆς ἐννοίας τοῦ ποιητοῦ, νὰ ὑπερβῶ τὸν ἀριθμὸν τῶν στίχων αὐτοῦ, ἀλλὰ τοῦτο ὅσον ἐνδέχεται σπανιώτερον, ὥστε νομίζω ὅτι ἡ μετάφρασις οὐδὲ κατὰ δεκάδα στίχων ἐκτείνεται ὑπὲρ τὸ πρωτότυπον.

ΠΡΟΣΩΠΑ ΤΟΥ ΔΡΑΜΑΤΟΣ

ΙΟΥΛΙΟΣ ΚΑΙΣΑΡ

ΟΚΤΑΒΙΟΣ ΚΑΙΣΑΡ

ΜΑΡΚΟΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ

Μ. ΑΙΜΥΛΙΟΣ ΛΕΠΙΔΟΣ

ΚΙΚΕΡΩΝ, ΠΟΥΒΛΙΟΣ,

ΠΟΠΙΛΙΟΣ ΛΕΝΑΣ

ΜΑΡΚΟΣ ΒΡΟΥΤΟΣ

ΚΑΣΣΙΟΣ

ΚΑΣΚΑΣ

ΤΡΕΒΩΝΙΟΣ

ΛΙΓΑΡΙΟΣ

ΔΕΚΙΟΣ ΒΡΟΥΤΟΣ

ΜΕΤΕΛΛΟΣ ΚΙΜΒΡΟΣ

ΚΙΝΝΑΣ

ΦΛΑΥΙΟΣ καὶ ΜΑΡΟΥΛΛΟΣ, Δήμαρχοι.

ΑΡΤΕΜΙΔΩΡΟΣ, Σοφιστής ἐκ Κνίδου.

Εἰς μάντις.

ΚΙΝΝΑΣ, Ποιητής.

ΛΟΥΚΙΛΙΟΣ, ΤΙΤΙΝΙΟΣ, ΜΕΣΣΑΛΑΣ, ὁ νέος ΚΑΤΩΝ,

ΒΟΛΟΥΜΝΙΟΣ, φίλοι τοῦ Βρούτου καὶ τοῦ Κασσίου.

ΟΥΑΡΡΩΝ, ΚΛΕΙΤΟΣ, ΚΛΑΥΔΙΟΣ, ΣΤΡΑΤΩΝ, ΛΟΥΚΙΟΣ,

ΔΑΡΔΑΝΙΟΣ, Ὑπηρέται τοῦ Βρούτου.

ΠΙΝΔΑΡΟΣ, Ὑπηρέτης τοῦ Κασσίου.

ΚΑΛΦΟΥΡΝΙΑ, Γυνὴ τοῦ Καίσαρος,

ΠΟΡΤΙΑ, Γυνὴ τοῦ Βρούτου.

Γερουσιασταί, Πολίται, Φύλακες, Ὅπαδοί, κτλ.

Ἡ σκηνὴ κατὰ τὸ πλεῖστον ἐν ΡΩΜῃ· μετὰ ταῦτα ἐν ΣΑΡΔΕΣΙ καὶ παρὰ τοὺς ΦΙΛΙΠΠΟΥΣ.

ΣΑΙΚΕΣΠΕΙΡΟΥ ΙΟΥΛΙΟΣ ΚΑΙΣΑΡ

ΠΡΑΞΙΣ ΠΡΩΤΗ

ΣΚΗΝΗ ΠΡΩΤΗ

Ὁδὸς ἐν Ῥώμῃ.

(Εἰσέρχονται ὁ ΦΛΑΥΪΟΣ, ὁ ΜΑΡΟΥΛΛΟΣ καὶ Πολῖται).

ΦΛΑΥΙΟΣ

Ἐμπρός ! εἰς τὰς οἰκίας, ὀκνηροί ! Ἐμπρός !
Εἶν' ἐορτή ; Ἡ μήπως δὲν ἐξεύρετε
πῶς χειρονάκτης πρέπει νὰ μὴ φαίνεται
ἐργάσιμον ἡμέραν, ἂν τῆς τέχνης τοῦ
τὸν σύμβολον δὲν φέρῃ ; — Σὺ, τί εἶσαι σύ ;
Ἡ τέχνη σου τί εἶναι ;

Α΄. ΠΟΛΙΤΗΣ

Εἶμαι ξυλουργός.

ΜΑΡΟΥΛΛΟΣ

Καὶ ποῦ ἡ δερματίνη ποδιά σου ; Ποῦ

εἶν' ὁ κανὼν σου; Τὰ καλὰ σου μ' ἔβαλες!—
Καὶ σὺ, καλὲ, τί κάμνεις;

Β'. ΠΟΛΙΤΗΣ

Τῇ ἀληθεί', αὐθέντα, εἶμαι καλλιτέχνης, ποῦ νὰ εἰπῶ-
μεν, ἀκεστής.

ΜΑΡΟΥΛΛΟΣ

Τί εἶσαι; Τί ἔργον κάμνεις; Λέγε καθαρά.

Β'. ΠΟΛΙΤΗΣ

Ἔργον εὐσυνείδητον, ἐλπίζω, κύριε. Διορθόνω ὅσους
στραβοπατοῦν (1).

ΦΛΑΥΙΟΣ

Τί, παλαιάνθρωπε; Τί τέχνην, μωρὲ παλαιάνθρωπε;

Β'. ΠΟΛΙΤΗΣ

Μὴ τὸ παραξηλώσῃ ἡ ἀφεντιά σου. Ἄν τὸ παραξηλώ-
σῃς, ἐγὼ σὲ διορθόνω.

ΜΑΡΟΥΛΛΟΣ

Τί λέγεις, μωρέ; Ἐσὺ νὰ μὲ διορθώσῃς, ξεχασμένε;

Β'. ΠΟΛΙΤΗΣ

Διατί ὅχι; Νὰ σ' ἐμβαλώσω.

ΦΛΑΥΙΟΣ

Εἰς' ἐμβαλωματᾶς; Τοῦτο εἶσαι;

Β'. ΠΟΛΙΤΗΣ

Αὐθέντα, πίστευσέ με, ἀπ' αὐτὸ τὸ ἐπάγγελμα, ἀπὸ τῆς
 ἐλπίδος μου ζῶ. Δὲν πετσοκόβομαι, οὔτε μ' ἐμπόρους οὔτε
 γυναικας. Πετσοκόβω, καὶ ὅλα τὰ ἐμβαλόνω. Εἶμαι κύ-
 ρέ μου, ὑποδημάτων ἀκέστωρ, ἤγουν ἰατρός. Ὅταν πά-
 σχουν, τὰ θεραπεύω, καὶ ὅστις εἰς ὀρθὰς βαίνει βάσεις. εἰς
 τὴν τέχνην μου τὸ ὀφείλει (1).

ΦΛΑΥΙΟΣ

Καὶ πῶς δὲν εἶσαι εἰς τὸ ἐργαστήριον ;
Τί εἰς τοὺς δρόμους περιφέρεσαι μ' αὐτούς ;

Β'. ΠΟΔΙΤΗΣ

Τὴν ἀλήθειαν νὰ εἰπῶ, αὐθέντα, διὰ νὰ χαλοῦν τὰ ὑπο-
 δήματά των καὶ νὰ ἔχω ἐργασίαν. Ἐχομεν ὁμῶς τῷ ὄντι
 καὶ ἐορτὴν, νὰ ἰδῶμεν τὸν Καίσαρα καὶ νὰ χαρῶμεν διὰ
 τὸν θρίαμβόν του.

ΜΑΡΟΥΛΛΟΣ

Τί νὰ χαρῆτε ; Κατακτήσεις ἔφερεν ;
 Ὑποτελεῖς εἰς Ῥώμην τὸν ἀκολουθοῦν
 δεσμώται ἴσως εἰς στολὴν τοῦ δίφρου του ;
 Σεῖς ξύλα, λίθοι, λίθων τρεῖς χειρότεροι,
 τραχεῖς Ῥωμαῖοι, ἄνδρες σκληροκάρδιοι,
 τί ; ἀγνοεῖτε τὸν Πομπήϊον, ἐν ᾧ

(1) Ταῦτα ἀντὶ τῶν ἀνεπιδέκτων μεταφράσεως λογοπαιγνίων, διὰ τῶν παρηχη-
σεων soles=πέλματα καὶ soules=ψυχάς· awl=ράφης καὶ all=ὅλοι· re-cover
=ἐπικαλύπτω καὶ recover=ἀναλαμβάνω.

ποσάκις εἰς τὰ τεῖχη δὲν ἀνείρπετε
καὶ εἰς ἐπάλξεις, πύργους καὶ παράθυρα
κ' εἰς καπνοδόχους, φέροντες τὰ βρέφη σας,
καὶ τὴν ἡμέραν πᾶσαν ἐπροσμένετε,
ὥς νὰ φανῇ ὁ μέγας, ὁ Πομπήϊος!
Τὴν ἅμαξάν του δ' ἅμα ὥς ἐβλέπετε,
ἀμέσως ὅλοι δὲν ἐξεφωνίζετε,
ὥστ' ἔτρεμον αἱ ὄχθαι τοῦ Τιβέριος,
ὅτε τὰς κοίλας παραποταμίας του
ἐπληττε τῶν κραυγῶν σας ἀντανάκλασις;
Καὶ σήμερον; Φορεῖτε τὰς καλὰς στολὰς.
Καὶ σήμερον; Τὴν ἔχειτ' ἐορτάσιμον,
κ' ὑπὸ τοὺς πόδας τοῦ εἰς αἶμα βαίνοντος
τοῦ Πομπηίου, ἄνθη τώρα στρώννυτε.
Ὑπάγετε,
εἰς τὰς οἰκίας κάμψατε τὰ γόνατα,
καὶ δεηθῆτε ν' ἀποτρέψωσ' οἱ Θεοὶ
τὴν τιμωρίαν τῆς ἀγνωμοσύνης σας.

ΦΛΑΥΙΟΣ

Καλοὶ πολῖται, ἄγετε, κ' ἐν' ἀφεθῇ
ὑμῖν τὸ κρίμα, τοὺς πτωχοὺς συντρόφους σας
φέρετε εἰς τὰ χεῖλη τοῦ Τιβέριος,
κ' ἐκεῖ τὰ δάκρυά σας ἅς ὀγκώσωσιν
ὥς τὰς ὑψίστας ὄχθας του τὸ ρεῦμά του.

(Οἱ πολῖται ἐξέρχονται).

Τῶν καρδιῶν των ἡ σκωρί' ἀνέλυσεν.
Ἡ ἐνοχὴ των ἔδεσε τὴν γλῶσσάν των.
Ὑπαγ' ἐκεῖσε, πρὸς τὸ Καπιτώλιον.

Ἐγὼ ἐδὼ ὑπάγω. Σὺ δ' ἀπόδυσέ
τούς ἀνδριάντας ὅσους κατεκόσμησαν.

ΜΑΡΟΥΛΛΟΣ

Νομίζεις πρέπει ;
Ἐξεύρεις, εἶναι σήμερον τὰ Λύκια (1).

ΦΛΑΥΤΙΟΣ

Δὲν βλάπτ'· εἰς τὰς εἰκόνας μὴ τὰ τρόπαια
τοῦ Καίσαρος ἀφῶμεν. Ἀπὸ τῶν ὁδῶν
ἀπέρχομαι τὸν ὄχλον νὰ σκορπίζω. Σὺ
τὸ αὐτὸ πράττε, ἂν τὸν ἀπαντᾷς πυκνόν.
Ἄν μαδηθῇ ὁ Καίσαρ τ' ἀρτιγέννητα
πτερά, τὴν πτῆσιν θενὰ ἔχῃ ταπεινήν.
Ἄλλως εἰς ὕψη θεν' ἀρθῇ ἀόρατα,
κ' ἡμᾶς εἰς φόβον θὰ πιέζῃ δουλικόν. (Ἐξέρχονται).

ΣΚΗΝΗ ΔΕΥΤΕΡΑ

Αὐτόθι. Δημοσία πλατεία.

(Εἰσέρχονται πανηγυρικῶς, μετὰ μουσικῆς ὁ ΚΑΙΣΑΡ, ὁ ΑΝΤΩΝΙΟΣ διὰ
τὴν σταδιοδρομίαν. Ἡ ΚΑΛΦΟΥΡΝΙΑ, ἡ ΠΟΝΤΙΑ, ὁ ΔΕΚΙΟΣ, ὁ
ΚΙΚΕΡΩΝ, ὁ ΒΡΟΥΤΟΣ, ὁ ΚΑΣΣΙΟΣ καὶ ὁ ΚΑΣΚΑΣ. Ὁχλος
ἔπεται. Ἐν αὐτοῖς εἰς Μάρτιον).

ΚΑΙΣΑΡ

ὦ Καλφουρνία.

(1) Lupercalia.

ΚΑΣΚΑΣ

Σιωπή, καὶ ὁμιλεῖ
ὁ Καίσαρ. (Ἡ μουσικὴ σιωπᾷ).

ΚΑΙΣΑΡ

Καλφουρνία.

ΚΑΛΦΟΥΡΝΙΑ

Τί ὁρίζετε ;

ΚΑΙΣΑΡ

Ὅταν θὰ τρέξῃ ὁ Ἀντώνιος, ἰδὲ
νὰ εὐρεθῇς ἐμπρός του.—Σὺ, Ἀντώνιε.

ΑΝΤΩΝΙΟΣ

Αὐθέντα Καίσαρ !

ΚΑΙΣΑΡ

Πρόσεξον, Ἀντώνιε,
τὴν Καλφουρνίαν τρέχων νὰ ἐγγίσῃς. Ὡς
ἀρχαῖοι λέγουν, γυνὴ στεῖρ' ἂν ἐγκιχθῇ
εἰς σταδιοδρομίαν, γίνετ' εὐφορος.

ΑΝΤΩΝΙΟΣ

Καλόν. Ὁ Καίσαρ ὅ,τ' εἶπῃ καὶ ἔγινε.

ΚΑΙΣΑΡ

Βαδίζετε, καὶ μή τις λείψῃ τελετή. (Μουσικῇ).

ΜΑΝΤΙΣ

Καίσαρ !

ΚΑΙΣΑΡ

Τίς κράζει;

ΚΑΣΚΑΣ

Πᾶς θόρυβος ἄς παύσῃ. Σιωπὴ ἐκεῖ !

(Ἡ μουσικὴ σιγᾷ).

ΚΑΙΣΑΡ

Τίς εἶναι ; Ἐκ τοῦ πλήθους τίς μ' ἐκάλεσε ;
Τίς γλῶσσα ὀξύτερα πάσης μουσικῆς
ἔκραξε « Καίσαρ » ; Λέγε. Κλίνω σοι τὸ οὖς.

ΜΑΝΤΙΣ

Φυλάττου τοῦ Μαρτίου τὰς εἰδούς.

ΚΑΙΣΑΡ

Αὐτὸς

τί εἶναι ;

ΒΡΟΥΤΟΣ

Μάντις, καὶ σοὶ λέγει « τὰς εἰδούς
φυλάττου τοῦ Μαρτίου ».

ΚΑΙΣΑΡ

Φέρετέ τον μοι

νὰ τὸν ἰδῶ.

ΚΑΣΚΑΣ

Προχώρει, ἄνθρωπε· ἰδὲ
τὸν Καίσαρα.

ΚΑΙΣΑΡ

Τί μ' εἶπας; Ἐπανάλαβε.

ΜΑΝΤΙΣ

Φυλαῖττου τοῦ Μαρτίου τὰς εἰδούς.

ΚΑΙΣΑΡ

Αὐτὸς

ὄνειροπόλος εἶναι. Ἄγωμεν. Ἐμπρός.

(Ἡ μουσική. Ἐμβατήριον. Ἐξέρχονται πάντες πλὴν ΒΡΟΥΤΟΥ καὶ ΚΑΣΣΙΟΥ).

ΚΑΣΣΙΟΣ

Καὶ σὺ ὑπάγεις τοὺς ἀγῶνας νὰ ἰδῇς;

ΒΡΟΥΤΟΣ

Ἐγώ; Διόλου.

ΚΑΣΣΙΟΣ

Ἦπαγε, παρακαλῶ.

ΒΡΟΥΤΟΣ

Δὲν εἶμαι δι' ἀγῶνας, οὔτε ζωηρὸς
τὰς διαθέσεις ὅπως ὁ Ἀντώνιος.
Οὐδόλως ὅμως σ' ἐμποδίζω, Κάσσιε,
καὶ σὲ ἀφήνω.

ΚΑΣΣΙΟΣ

Ἄπό τινος, ὦ Βροῦτε, σὲ παρατηρῶ,
πλὴν δὲν εὐρίσκω εἰς τὸ βλέμμα σου τὴν πρὶν
τῆς συμπαθείας καὶ ἀγάπης ἔκφρασιν.
Τὴν χεῖρα τείνεις ξένην καὶ ἀπότομον
εἰς τὸν ἀγαπητὸν σου φίλον.

ΒΡΟΥΤΟΣ

Κάσσιε,
μὴ ἀπατᾶσαι. Ἄν θολὸν τὸ βλέμμα μου,
εἶναι διότι κλείω μόνον ἐν' ἐμοὶ
τὴν ταραχὴν μου. Ἐπ' ἐσχάτων ἡμερῶν
μ' ἀνησυχοῦσι πάθη ἀλληλόμαχα,
ιδέαι μόνον εἰς ἐμέ ἀνήκουσαι,
καὶ δικαιολογοῦσαί πως τὴν ὄψιν μου.
Πλὴν μὴ λυπῶνται δι' αὐτὸ οἱ φίλοι μου.
— Εἷς ἐκ τῶν φίλων εἶσαι, Κάσσιε, καὶ σύ· —
τοὺς τρόπους μου μὴ ἄλλως ἐρμηνεύωσι,
πλὴν πῶς ὁ Βροῦτος ὁ πτωχὸς, καθ' ἑαυτοῦ
παλαίων, χρέη τῆς φιλίας λησμονεῖ.

ΚΑΣΣΙΟΣ

Λοιπὸν τί πάσχεις, Βροῦτε, παρενόησα;
Ἐγὼ δ' ἐν τούτοις ἐν τῷ νῷ μου ἔτρεφον
σπουδαίας σκέψεις, διανοίας ἐμβριθεῖς;
Τὸ πρόσωπόν σου εἶδες, Βροῦτέ μου, ποτέ;

ΒΡΟΥΤΟΣ

Ποτέ. Δὲν βλέπει ἐαυτὸν ὁ ὀφθαλμὸς
ἢ ἐν ἀντανακλάσει ἀλλαχοῦ.

ΚΑΣΣΙΟΣ

Ὅρθόν.

Καὶ λυπηρόν, ὦ Βροῦτε, ὅτι κάτοπτρον
δὲν ἔχεις, φέρον τὴν κρυπτὴν ἀξίαν σου
πρὸ ὀφθαλμῶν σου, τὴν σκιάν σου νὰ ἰδῇς.
Ἐν Ῥώμῃ τοὺς ἀρίστους ἤκουσα (ἐκτὸς
τοῦ ἀθανάτου Καίσαρος) νὰ ὁμιλοῦν
πολλὰ περὶ τοῦ Βρούτου, καὶ στενάζοντες
ὑπὸ τῶν χρόνων τὸν ζυγόν, νὰ εὐχωνται
νὰ εἶχες, Βροῦτε, ὀφθαλμοὺς ὀξυδερκεῖς.

ΒΡΟΥΤΟΣ

Εἰς τί κινδύνους, Κάσσιε, μὲ προκαλεῖς,
ὅπότ' ἐντός μου μὲ προτρέπῃς νὰ ζητῶ
ὅ,τι δὲν εἶν' ἐντός μου!

ΚΑΣΣΙΟΣ

Καὶ διὰ τοῦτο, Βροῦτε φίλε, ἄκουε·
Ὡς εἶπες, μόνον δι' ἀντανακλάσεως
σεαυτὸν βλέπεις. Ὁ καθρέπτης σου ἐγὼ
θὰ σοὶ δεικνύω μετριοφρονέστατα
ὅ,τι σαυτοῦ ἡγνόεις σὺ ὁ ἴδιος.
Καὶ μὴ, καλέ μου Βροῦτε, μὴ μ' ὑπόπτευε.
Κοινὸς ἂν ἤμην γελωτοποιὸς, καὶ ἂν
εἰς πάντα μοι φιλίαν προσποιούμενον

ἀντώμνυον ἀγάπην, ἂν θωπεύοντα
μ' ἔβλεπες τοὺς ἀνθρώπους, περιπτύσσοντα,
κ' εἶτα κακολογοῦντα. ἢ ἂν μ' ἤξευρες
εἰς πότους μετὰ πάντων ἀδελφούμενον,
δικαίως θὰ μ' ἐφρόνεις ἐπικίνδυνον.

(Σάλπιγγες, ἀνευφημίας).

ΒΡΟΥΤΟΣ

- Τ' εἶν' αἱ κραυγαί; Φοβοῦμαι μὴ τὸν Καίσαρα
ὁ ὄχλος βασιλέα ἀνεκήρυξε.

ΚΑΣΣΙΟΣ

Φοβεῖσαι; Ἄρα δὲν θὰ σ' ᾔην εὐάρεστον.

ΒΡΟΥΤΟΣ

Δὲν θέλω· ὅμως, Κάσσιε, τὸν ἀγαπῶ.
Ἄλλὰ πρὸς τί ἐνταῦθα τόσον μὲ κρατεῖς;
Τί εἶναι ὅ,τι θέλεις νὰ μ' ἐμπιστευθῇς;
Ἄν ἀποβλέπη τὸ δημόσιον καλὸν,
πρὸ τοῦ ἐνός μου ὀφθαλμοῦ θές τὴν τιμὴν,
τὸν θάνατον τοῦ ἄλλου, ἀδιαφορῶ,
καὶ μάρτυρές μου οἱ θεοὶ πῶς προτιμῶ
τὴν τιμὴν μᾶλλον ἢ στυγῶ τὸν θάνατον.

ΚΑΣΣΙΟΣ

Γνωρίζω τὴν ἐντός σου ταύτην ἀρετὴν,
καθὼς καὶ τὰ ἐκτός σου προτερήματα.
Λοιπὸν θὰ σοὶ λαλήσω περὶ τῆς τιμῆς.
Πῶς σὺ, πῶς ἄλλοι σκέπτονται περὶ αὐτοῦ
τοῦ βίου δὲν ἠξεύρω, ἀλλ' ἐγὼ αὐτὸς

θα ἐπεθύμουν νὰ μὴ ζῶ, παρὰ νὰ ζῶ
 πάντοτ' ἐν φόβῳ πρὸς ὃν ὅμοιον ἐμοί.
 Ἐλεύθερος ἐπλάσθην ὡς ὁ Καίσαρ, ὡς
 καὶ σὺ· καὶ ὡς ἐκεῖνος ἐθηλάσαμεν,
 καὶ εἰς τὸ ψύχος ὡς αὐτὸς ἀντέχομεν.
 Τραχεῖαν ποτ' ἡμέραν, ὡς τὰς ὄχθας τοῦ
 τρικυμιώδης ἐπληττεν ὁ Τίβερις,
 μ' εἶπεν ὁ Καίσαρ· «Θὰ τολμήσης, Κάσσιε,
 τ' ὀργίλον κῦμα ν' ἀψηφήσης μετ' ἐμοῦ,
 νὰ κολυμβήσης ἀντικρυ;» — Ὡς ἤκουσα,
 ἐνδεδυμένος εἰσεπήδησα, εἰπὼν
 νὰ μὲ ἀκολουθήσῃ· κ' ἠκολούθησε.
 Τὸ κῦμα ἐμυκᾶτο. Τὸ ἐσχίζομεν
 δι' ἰσχυρῶν μυόνων, ἀντιτάττοντες
 καρδίας ἀδαμάστους εἰς τὸ ρεῦμά του.
 Ἄλλ' ἔκραξεν ὁ Καίσαρ πρὸ τοῦ τέρματος·
 «Βοήθησόν με, Κάσσιε· βυθίζομαι».
 Ἐγὼ δ', ὡς ὁ Αἰνείας ὁ πολὺς ποτὲ
 ἔσωσ' ἐπ' ὤμων ἐκ φλογῶν τὸν γέροντα
 Ἀγχίσην, ἐξ ὑδάτων οὕτως ἔσωσα
 τὸν κεκμηκότα Καίσαρα· ὁ δ' ἄνθρωπος
 αὐτὸς θεὸς εἶν' ἤδη, καὶ ὁ Κάσσιος
 ὃν εὐτελές, καὶ κύπτον, ἅμα πρὸς αὐτὸν
 ὁ Καίσαρ βλέμμα στρέφει ἀδιάφορον.
 Ἐν Ἰσπανίᾳ ὅτε ἦν. ἐπύρεσσε,
 κ' ἐπὶ τῆς περιόδου εἶδον κ' ἔτρεμε.
 Ναί, ἔτρεμε, σοὶ λέγω, ὁ θεὸς αὐτός.
 Τὰ ἀνανδρά του χεῖλη ἦσαν πελιδνά·
 τοὺς ὀφθαλμούς του, πρὸς οὓς τρέμει ὅλ' ἡ γῆ,
 σβεστοὺς τοὺς εἶδον· ἤκουσα κ' ἐγόγγιζε,

κ' ἡ γλῶσσα, ἥτις εἰς τὴν Ῥώμην ἀπαιτεῖ
 δ,τι εἰπῇ εἰς βίβλους νὰ ἐγγράφηται,
 ἐτραύλιζε· «Νὰ πῶ δὸς, Τιτίνιε»,
 ὥς πάσχον βρέφος. ὦ Θεοί, ἐξίσταμαι·
 Ἄνθρωποι τοιαύτης ἀνισχύρου κράσεως
 νὰ εἶναι τοῦ μεγάλου κόσμου ἡγεμῶν,
 στεφάνους μόνος δρέπων!

ΒΡΟΥΤΟΣ

Πάλιν αἱ κραυγαί.

Αἱ εὐφημῖαι αὗται θὰ ἐμφαίνωσι
 νέας δοθείσας εἰς τὸν Καίσαρα τιμάς.

ΚΑΣΣΙΟΣ

Καλὲ, στενὸν τὸν κόσμον διεσχέλισεν
 ὥς κολοσσὸς ἐκεῖνος· οἱ μικροὶ δ' ἡμεῖς
 ὑπὸ τὰ σκέλη τὰ μακρὰ του ἔρπομεν,
 ζητοῦντες ἐν γωνίᾳ τάφον ἀφανῆ.
 Συχνὰ ἐργάζεται εἵμεθα τῆς τύχης μας.
 Ἄν χαμαιβάται, φίλε Βροῦτε, εἵμεθα,
 δὲν πταίει ὁ ἀστήρ μας, ἀλλ' ἡμεῖς αὐτοί.
 Βροῦτος καὶ Καίσαρ. Τί τὸ «Καίσαρ» εἶν' αὐτό;
 Τ' ὄνομα εἶναι ἡχηρότερον τοῦ σοῦ;
 Γράψον τὰ δύο· εἶν' ἐπίσης εὐμορφα,
 καὶ πρόφερέ τα· εἶν' ἐπίσης εὐήχα.
 Ἴσοζυγοῦσιν εἰς τὴν στάθμην. Μαγικὴν
 Βροῦτος καὶ Καίσαρ ἔχουσ' ἴσην δύναμιν.
 Λοιπὸν, μὰ πάντας τοὺς Θεοὺς, τί κρέατα
 ὁ Καίσαρ τρώγει, ὥστε τόσον ἰσχυρὸς
 νὰ καταντήσῃ; Ἐντροπή σου, ὦ αἰών!

Ἀπώλεσας, ὦ Ῥώμη, τὴν καλὴν σποράν.
 Τίνα αἰῶνα ἀπὸ τοῦ κατακλυσμοῦ
 εἰς ποτε μόνος ἄνθρωπος ἐδόξασε;
 Περὶ ὁδῶν τῆς Ῥώμης τίς ποτ' εἶπε πρὶν
 πῶς εἰς καὶ μόνος τὰς διαπορεύεται;
 Αὐτὴ τῷ ὄντι εἶν' ἡ Ῥώμη, εἰς αὐτὴν
 νὰ δώσῃ Ῥώμην εἰς ἀνὴρ ἂν ἐξαρκῇ (1).
 Μᾶς διηγοῦντο οἱ γονεῖς εἰς σέ κ' ἐμέ
 πῶς ἄλλος ποτὲ Βροῦτος θὰ ἐδέχετο
 εἰς Ῥώμην μᾶλλον τὸν ἀρχιδιάβολον,
 παρὰ πορφύραν βασιλέως.

ΒΡΟΥΤΟΣ

Πῶς μ' ἀγαπᾷς οὐδένα ἔχω δισταγμόν.
 Εἰς τί μὲ παροτρύνεις τὸ ὑπονοῶ.
 Τί περὶ τούτου σκέπτομαι καὶ τῶν καιρῶν
 τῶν νῦν, σοὶ λέγω ἄλλοτε. Πρὸς τὸ παρὸν
 παρητημένον ἔχε με, παρακαλῶ.
 Μὴ ἄλλο μὲ προτρέψῃς. Ὅσα εἶπάς μοι,
 θὰ τὰ σκεφθῶ, καὶ ὅσα θὰ μ' εἰπῇς, αὐτὰ
 προσέχων θὰ τ' ἀκούσω, ἔν' ἀποκριθῶ
 περὶ τοιούτων σοβαρῶν ἐν δέοντι.
 Ὡς τότε, φίλε, τοῦτο ἔχε κατὰ νοῦν.
 Νὰ ᾔην ὁ Βροῦτος θὰ προὔτιμα χωρικός,
 παρὰ υἱὸς τῆς Ῥώμης τῆς περικλεοῦς,
 κατὰ τὰς περιστάσεις ταύτας τὰς δεινάς,
 ἅς οἱ καιροὶ μηνύουν.

(1) Ὁ ποιητὴς παίζει διὰ τῶν λέξεων Rome καὶ *room ἔκτασιν. Εἶναι ἡ Ῥώμη, διότι ἔχει ἔκτασιν μὴ περιέχουσαν ἢ ἓνα μόνον ἄνθρωπον.

ΚΑΣΣΙΟΣ

Χαίρω ὅτι πῦρ
ἔστω καὶ τόσον σ' ἔδωκαν οἱ λόγοι μου.

ΒΡΟΥΤΟΣ

Ὁ Καίσαρ εἶναι. Οἱ ἀγῶνες ἔληξαν.

Ἐπανέρχεται ὁ ΚΑΙΣΑΡ μετὰ τῆς συνοδείας του.

ΚΑΣΣΙΟΣ

Ἐκ τῆς χειρίδος σύρε διερχόμενον
τὸς Κάσκαν. Τί συνέβη λόγου ἄξιον,
σκαιῶς, ὡς συνηθίζει, θὰ σοὶ τὸ εἰπῇ.

ΒΡΟΥΤΟΣ

Προθύμως. — Ἄλλ' ὁ Καῖσαρ, Κάσσιε, ἰδὲ,
στίγμα ὀργῆς δὲν ἔχει εἰς τὸ μέτωπον;
Μαστιγωθέντες δοῦλ' οἱ ἄλλοι φαίνονται.
Ὡχρὰ ἢ Καλφουρνία, ὁ Κικέρων δὲ
ἐμπύρους ἔχει κ' ἐξημμένους ὀφθαλμοὺς,
καθὼς τοὺς ἔχει εἰς τὸ Καπιτώλιον
ὅταν τῷ ἀντιλέγουν γερουσιασταί.

ΚΑΣΣΙΟΣ

Θὰ μὰς εἰπῇ ὁ Κάσкас ἂν συνέβη τί.

ΚΑΙΣΑΡ

Ἀντώνιε!

ΑΝΤΩΝΙΟΣ

Καίσαρ!

ΚΑΙΣΑΡ

Πλησίον μου νὰ ἔχω φρόντιζ' εὐτραφεῖς,
φαλακροὺς ἄνδρας, ὅλην νύκτα ῥέγχοντας.
Ἰσχνὸς καὶ πιναλέος εἶν' ὁ Κάσσιος
αὐτός. Εἶν' οἱ τοιοῦτοι ἐπικίνδυνοι.

ΑΝΤΩΝΙΟΣ

Μὴ τὸν φοβῆσαι, Καίσαρ· εἶν' ἀκίνδυνος.
Εἶν' εὐγενὴς Ῥωμαῖος, κ' ἔχει ἀρετάς.

ΚΑΙΣΑΡ

Παχύτερος νὰ ἦτον ἤθελον. Οὐχὶ
πῶς τὸν φοβοῦμαι· φόβος πλὴν ἂν ἤρμοζεν
εἰς τ' ὄνομά μου, ὑπὲρ πάντας τὸν ξηρὸν
θ' ἀπέφευγον ἐκεῖνον Κάσσιον. Πολλὰ
ἀναγινώσκει. Διορᾶ, παρατηρεῖ
τὰς ξένας πράξεις. Ὅπως σὺ, Ἀντώνιε,
δὲν εἶναι φιλοπαίκτης οὔτε μουσικός.
Σπανίως μόνον μειδιᾷ, καὶ μειδιᾷ
εἰς ἑαυτὸν χλευάζων, καὶ περιφρονῶν
τὸ πνεῦμά του πῶς εἰς τι ἐμειδίασε.
Τοιοῦτοι ἄνδρες δυσφοροῦσι βλέποντες
ἀνώτερόν των ἐγειρόμενον τινά,
κ' εἰσὶν ἐκ τούτου πάντοτ' ἐπικίνδυνοι.
Σοὶ λέγω τί τὸ φοβητέον, οὐδαμῶς,
τὸ τί φοβοῦμαι. Καίσαρ εἰμὶ πάντοτε.

Πρὸς δεξιὰ μου πέρασε. Βαρηκοῶ
ἀριστερῶς. Εἰπέ μοι τί καὶ σὺ φρονεῖς.

(Ἐξέρχονται ὁ ΚΑΙΣΑΡ μετὰ τῆς συνοδείας του. Ὁ ΚΑΣΚΑΣ μένει ὀπίσω).

ΚΑΣΚΑΣ

Ἐκ τοῦ χιτῶνος μ' ἔσυρες. Τί μὲ ζητεῖς;

ΒΡΟΥΤΟΣ

Εἰπέ μας, Κάσκα, τί συνέβη σήμερον,
ὥστε νὰ εἶν' ὁ Καίσαρ τόσον κατηφής.

ΚΑΣΚΑΣ

Μετ' αὐτοῦ ἤσθε· πῶς; δὲν ἤσθε μετ' αὐτοῦ;

ΒΡΟΥΤΟΣ

Δὲν θὰ σ' ἠρώτων, Κάσκα, ἐὰν ἤμεθα.

ΚΑΣΚΑΣ

Αἱ λοιπόν, τῷ προσέφεραν στέμμα, καὶ ὅτε τῷ τὸ προσ-
έφεραν, τὸ ἀπεποιήθη διὰ τῆς χειρὸς ἐστραμμένης, οὕτω.
Καὶ τότε ὁ λαὸς ἔβαλε τὰς φωνάς.

ΒΡΟΥΤΟΣ

Καὶ ὁ δεύτερος θόρυβος διὰ τί ἦτον;

ΚΑΣΚΑΣ

Διὰ τὸ ἴδιον καὶ αὐτός.

ΚΑΣΣΙΟΣ

Ἄλλ' ἠκούσαμεν τρεῖς κραυγάς. Διατί ἦσαν αἱ τρίται;

ΚΑΣΚΑΣ

Διὰ τὸ ἴδιον καὶ αὐταί.

ΒΡΟΥΤΟΣ

Τῷ προσέφεραν λοιπὸν τρίς τὸ στέμμα ;

ΚΑΣΚΑΣ

Τρίς, χωρὶς ἄλλο, καὶ τρίς τὸ ἀπέβαλε, πᾶσαν φορὰν
πραότερον παρὰ τὴν ἄλλην, καὶ πᾶσαν φορὰν ὅταν τὸ ἀπέ-
βαλλεν, ἀνέκραζον οἱ καλοὶ γείτονές μου.

ΚΑΣΣΙΟΣ

Τίς τῷ ἐπρόσφερε τὸ στέμμα.

ΚΑΣΚΑΣ

Τίς ἄλλος; Ὁ Ἀντώνιος.

ΒΡΟΥΤΟΣ

Εἰπέ μας πῶς, καλέ μου Κάσκα.

ΚΑΣΚΑΣ

Νὰ μὲ κρεμάσουν ἂν ἤμπορῶ νὰ εἰπῶ πῶς. Ἦσαν παι-
γνίδια· οὔτε τὰ παρετήρησα. Εἶδα τὸν Μάρκον Ἀτώνιον
νὰ τῷ προσφέρῃ στέμμα. — Καὶ οὔτε στέμμα ἦτον καὶ,
ἐν εἶδος στεφάνιον ἦτον· — καὶ, ὡς σᾶς εἶπον, ἐκεῖνος τὸ
ἀπέβαλε. Νομίζω ὅμως ὅτι πολὺ ἐπεθύμει νὰ τὸ δεχθῇ.
Ἐπειτα τῷ τὸ ἐπρόσφερε καὶ πάλιν· ἔπειτα καὶ πάλιν ἐκεῖ-
νος τὸ ἀπέβαλε. Νομίζω ὅμως ὅτι μετὰ πολλῆς δυσारे-
σκειᾶς ἐμάκρυνεν ἀπ' αὐτοῦ τοὺς δακτύλους του. Ἐπειτα

τὸ ἐπρόσφερε καὶ ἐκ τρίτου, καὶ ἐκ τρίτου ἐκεῖνος τὸ ἀέβαλεν. Ὅσάκις δ' ἀπεποιεῖτο, ὁ συρφετὸς ἐμυκᾶτο, καὶ ἐκρότουν τὰς τραχείας τῶν χεῖρας, καὶ ἐσφενδόνιζον εἰς ὕψος τοὺς ἰδρωμένους τῶν νυκτικοὺς πῖλους, καὶ ἐξέπεμπον φω-
νίζοντες τόσον δυσώδεις πνοὰς διότι ὁ Καίσαρ ἤρνεῖτο τὸ σέμμα, ὥστε ἀπέπνιγον σχεδὸν τὸν Καίσαρα, καὶ ἔπεσε κατὰ λειπόθυμος. Τὸ κατ' ἐμέ, δὲν ἐτόλμων νὰ γελάσω, μὴ ἀνοίξω τὰ χεῖλη μου καὶ ἀναπνεύσω τὸν κακὸν ἀέρα.

ΚΑΣΣΙΟΣ

Μὴ βιάζεσαι, παρακαλῶ. Πῶς; ὁ Καίσαρ ἐλειποθύμησεν;

ΚΑΣΚΑΣ

Ἐπεσεν εἰς τὴν ἀγοράν· τὸ στόμα του ἤφριζε καὶ ἦτον ἄλαλος.

ΒΡΟΥΤΟΣ

Πιθανῶς ἦτον ἀπόπληκτος.

ΚΑΣΣΙΟΣ

Ὅχι, αὐτὸς δὲν ἦτον· ἀλλὰ σὺ, ἐγὼ,
ὁ καλὸς Κάσκας, εἴμεθα ἀπόπληκτοι.

ΚΑΣΚΑΣ

Τί ἐννοεῖς δὲν ἤξεύρω. Τὸ βέβαιον ὅμως ὅτι ὁ Καίσαρ ἔπεσεν. Ἄν οἱ ῥακενδύται δὲν τὸν ἐχειροκρότουν καὶ δὲν τὸν ἐσύριζον, ὡς τοὺς ὑποκριτὰς εἰς τὰ θέατρα καθ' ὅσον τοῖς ἤρεσκεν ἢ τοῖς ἀπῆρεσκε, νὰ μὴ εἶμαι τίμιος ἄνθρωπος.

ΒΡΟΥΤΟΣ

Καὶ τί εἶπεν ὅτε συνῆλθε;

ΚΑΣΚΑΣ

Αἶ, καλὰ. Πρὶν πέσῃ, ὅταν εἶδεν ὅτι τὸ σκυλογόγιον ἡ-
χαριστεῖτο ὅτι ἡρνήθη τὸ στέμμα, σ' ἤνοιξε τὴν χλα-
μύδα του, καὶ τοῖς ἐπρόσφερε νὰ κόψουν τὸν λαιμόν του.—
Ἔργον τοῦτο θὰ ἦτον δι' ἐμέ. Εἰς τὴν κόλασιν νὰ ὑπάγω
μετὰ τῶν πονηρῶν, ἂν δὲν ἤμην ἕτοιμος νὰ ἐκτελέσω τὴν
ἐπιθυμίαν του.— Οὕτως ἔπεσεν. Ἀφ' οὗ δὲ πάλιν συνῆλθεν,
εἶπεν ὅτι ἂν εἶχεν εἰπεῖ ἢ πράξῃ τι ἄτοπον, παρεκάλει τὴν
εὐγενεῖαν των νὰ τὸ ἀποδώσωσιν εἰς τὴν ἀσθένειάν του.
Τριγύρω μου, τρία τέσσαρα τῆς ἀγορᾶς περιτρίμματα ἀνέ-
κραξαν· «Φεῦ! Ἡ ἀγαθὴ καρδιά!» — καὶ τὸν ἐσυγχώρησαν
ἐκ ψυχῆς. Ἀλλὰ προσοχῆς αὐτοὶ δὲν ἦσαν ἄξιοι. Ἄν ὁ Καί-
σαρ εἶχε μαστιγώσῃ τὰς μητέρας των, τὸ αὐτὸ θὰ ἔπραττον.

ΒΡΟΥΤΟΣ

Καὶ ἔπειτ' ἀνεχώρησεν οὕτω κατηφής;

ΚΑΣΚΑΣ

Ναῖσκε.

ΚΑΣΣΙΟΣ

Εἶπε καὶ ὁ Κικέρων τίποτε;

ΚΑΣΚΑΣ

Μάλιστα. Ἑλληνικὰ ὠμίλησε.

ΚΑΣΣΙΟΣ

Πρὸς τίνα σκοπόν;

ΚΑΣΚΑΣ

ὦ! Ἄν τοῦτο σᾶς εἰπῶ, μὴ μ' ἰδεῖτε κατὰ πρόσωπον
πατέ πλέον. Ὅσοι ὁμῶς τὸν ἐνόουν, ἐμειδίῳν πρὸς ἀλλή-
λους καὶ ἐκίνουν τὰς κεφαλὰς των. Δι' ἐμὲ ὅσα ἔλεγεν ἦσαν
Ἑλληνικὰ ἀκατάληπτα. Ἡμπορῶ καὶ ἄλλας νὰ σᾶς δώσω
εἰδήσεις. Τοῦ Μαρούλλου καὶ τοῦ Φλαυίου, ἐπειδὴ εὐρέθη-
σαν ἀποδύοντες τινὰς εἰκόνας τοῦ Καίσαρος, τοῖς ἐκλείσθη
τὸ στόμα. Εἰς τὸ καλόν. Ἐγιναν καὶ ἄλλα ἀστεῖα, ἀλλὰ
ποῦ τὰ ἐνθυμοῦμαι;

ΚΑΣΣΙΟΣ

Ἐρχεσαι, Κάσκα, ἀπόψε εἰς τὸ δεῖπνόν μου;

ΚΑΣΚΑΣ

Ὅχι. Εἶμαι προσκεκλημένος.

ΚΑΣΣΙΟΣ

Λοιπὸν αὔριον, εἰς τὸ γεῦμα;

ΚΑΣΚΑΣ

Ἐστω, ἂν αὔριον ζῆς ἀκόμη, ἂν ἔχῃς τὴν ἰδίαν διάθε-
σιν, καὶ ἂν ἀξίζῃ τὸ γεῦμά σου.

ΚΑΣΣΙΟΣ

Καλῶς. Θὰ σὲ περιμένω.

(Ὁ ΚΑΣΚΑΣ ἐξέρχεται).

ΒΡΟΥΤΟΣ

Τί κοιμισμένος ἄνθρωπος ποῦ ἔγινεν!
εἰς τὸ σχολεῖον ἦτον ὀξυνοῦστατος.

ΚΑΣΣΙΟΣ

Τοιούτος εἶν' ἀκόμη ὅταν πρόκειται
περὶ εὐτόλμων, περὶ εὐγενῶν σκοπῶν,
καὶ μόνον προσωπεῖον φέρει ὀκνηροῦ.
Τοῦ πνεύματός του ὁ ἀγροῖκος τρόπος του
καρύκη εἶναι, χώνευσιν τῶν λόγων του
εἰς τοὺς στομάχους προπαρασκευάζουσα.

ΒΡΟΥΤΟΣ

Καὶ οὕτως εἶναι. — Ἦδη χωριζόμεθα.
Καὶ αὖριον ἂν θέλῃς νὰ λαλήσωμεν,
πρὸς σέ θὰ ἔλθω· ἤ, ἀνίσως προτιμᾷς,
ἔλθε, θὰ σέ προσμείνω εἰς τὸν οἶκόν μου.

ΚΑΣΣΙΟΣ

Καλόν. Ὡς τότε σὺ τὸν κόσμον ἐνθυμοῦ.
(ΒΡΟΥΤΟΣ ἐξέρχεται).

Εἶς' εὐγενῆς, ὦ Βροῦτε· ἀλλοιώσεων
τὸ τίμιόν σου μέταλλον πλήν δεκτικόν
τὸ βλέπω. Ὅθεν, ν' ἀπομένουν κάλλιον
τὰ τίμια πλησίον τῶν ὁμοίων των.
Ἀνώτερος τίς εἶναι δελεάσεως;
Ὁ Καίσαρ δὲν μὲ στέργει, κ' εἶναι φίλος του.
Ἀλλ' ἂν καὶ Βροῦτος ἤμην, Κάσσιος δ' αὐτός,
δὲν θενὰ μ' ἤγε κ' ἔφερε. Τὴν νύκτ' αὐτὴν

θὰ ρίψω χάρτεις διὰ τῆς θυρίδος του,
 διὰ χειρῶν παντοίων, ὡς ἂν ἔγραφον
 ἄλλοι πολίται ἄλλους, τὴν ὑπόληψιν
 τὴν πρὸς αὐτὸν τῆς Ῥώμης ἀναφέροντας,
 κ' αἰνιττομένους τοὺς σκοποὺς τοῦ Καίσαρος.
 Ὁ Καίσαρ ἔστω ἄγρυπνος. Τὰ βέλη μας
 θενὰ τὸν φθάσουν· ἢ κακὰ τὰ τέλη μας (1).

ΣΚΗΝΗ ΤΡΙΤΗ

Ὁδὸς ἐν Ῥώμῃ.

(Βρονταί, ἀστραπαί. Ἐξ ἀντιθέτων μερῶν εἰσέρχονται
 ὁ ΚΑΣΚΑΣ, ξιφήρης, ὁ ΚΙΚΕΡΩΝ).

ΚΙΚΕΡΩΝ

Καλῶς τὸν Κάσκαν. Ἔρχεσ' ἐκ τοῦ Καίσαρος;
 Ἀσθμαίνεις! Εἶναι ἀτενὲς τὸ βλέμμα σου!

ΚΑΣΚΑΣ

Δὲν συγκινεῖσαι ὅταν ὑποσεύωνται
 τῆς γῆς αἱ βάσεις ὡς σαθραὶ, Κικέρων; ὦ!
 Πολλάκις εἶδον ὕβριν λαίλαπος κορμοὺς
 νὰ σχίζῃ γονατώδεις, καὶ ὀγκούμενον
 τὸν γαῦρον πόντον, καὶ λυσσῶντ', ἀφρίζοντα,
 ὡς ἂν τὰ νέφη ἀντηπεῖλει τ' ἄγρια.
 Ἀλλὰ ποτὲ ὡς τώρα, ὡς τὴν νύκτ' αὐτὴν,
 δὲν μοὶ συνέβη νὰ ἰδῶ νὰ βρέχῃ πῦρ.

(1) Ὁμοιοκατάληκτον καὶ ἐν τῷ πρωτοτύπῳ.

Ὁ οὐρανὸς εἰς πάλην εἶν' ἐμφύλιον,
ἢ τοὺς Θεοὺς τοῦ κόσμου ἢ αὐθάδεια
ἐξερεθίζει νὰ τὸν καταστρέψωσιν.

ΚΙΚΕΡΩΝ

Εἶδες καὶ ἄλλα πράγματα τεράστια;

ΚΑΣΚΑΣ

Εἷς κοινὸς δοῦλος — σ' εἶν' ἐξ ὄψεως γνωστὸς —
ὥς ὕψωσε τὴν χεῖρα τὴν ἀριστεράν,
ἀνεφλογίσθη ὅσον εἴκοσι δαυλοὶ,
ἀλλ' ἀβλαβὴς ἡ χεὶρ του, δὲν ἐκαίετο.
Προσέτι — γυμνὸν φέρω ξίφος ἔκτοτε —
λέοντα εἶδον εἰς τὸ Καπιτώλιον.
Μ' ἔρριψε βλέμμα βλοσυρὸν κ' ἐπέρασε,
χωρὶς νὰ βλάψῃ. Χορεία γυναικῶν ὠχρῶν
ὥς ἑκατὸν, ἐκ φόβου ὅλοι ἐξαλλοὶ,
ὠρχίζοντο πῶς εἶδον ἄνδρας ἔχοντας
τὸ σῶμα φλέγον, καὶ περῶντας τὰς ὁδοὺς.
Χθὲς δὲ, τὴν μεσημβρίαν εἰς τὴν ἀγορὰν
ὁ νυκτικόραξ καθεσθεὶς ἐφώναζε.
Μή τις, τοσαῦτα βλέπων τὰ τεράστια,
εἰπῇ· «Τί ξένον; Ἔχουν λόγους φυσικούς».
Ἐγὼ νομίζω ὅτ' εἰσὶ δυσοίωνα
διὰ τὴν χῶραν ὅπου ἐπιφαίνονται.

ΚΙΚΕΡΩΝ

Καιροὶ αὐτοὶ τῷ ὄντι ιδιότροποι!
Εἰς τὰ συμβάντα δίδει πλὴν ὁ ἄνθρωπος
ἐννοίαν ἄλλην τῆς ἐννοίας των συχνά.

Θὰ εἶν' ὁ Καίσαρ εἰς τὸ Καπιτώλιον
αὔριον;

ΚΑΣΚΑΣ

Ναὶ, καὶ εἶπε τὸν Ἀντώνιον
νὰ σ' εἰπῇ ὅτι θενὰ ἔλθῃ αὔριον.

ΚΙΚΕΡΩΝ

Καλήν σου νύκτα, Κάσκα. Ἐξω ὁ καιρὸς
δὲν εἶναι περιπάτου.

ΚΑΣΚΑΣ

Καλήν νύκτα σου. (ἐξέρχ·ὁ ΚΙΚΕΡΩΝ)

Εἰσέρχεται ΚΑΣΣΙΟΣ.

ΚΑΣΣΙΟΣ

Τίς εἶ;

ΚΑΣΚΑΣ

Ῥωμαῖος.

ΚΑΣΣΙΟΣ

Κάσκας, ὡς ἐκ τῆς φωνῆς.

ΚΑΣΚΑΣ

Ὅξεϊαν ἔχεις ἀκοήν. Τί νύξ, τί νύξ!

ΚΑΣΣΙΟΣ

Διὰ τιμίους ἄνδρας εἶναι νύξ λαμπρά.

ΚΑΣΚΑΣ

Τίς εἶδεν οὕτως ἀπειλοῦντα οὐρανόν;

ΚΑΣΣΙΟΣ

Ὅστις γῆν εἶδεν οὕτως ἀμαρτάνουσαν.
 Ἐγὼ τῆς Ῥώμης τὰς ὁδοὺς διέτρεξα,
 κ' εἰς τοὺς κινδύνους ἐξετέθην τῆς νυκτός·
 καὶ, Κάσκα, ὥς μὲ βλέπεις, ἀπερίζωστος
 ἐξέθηκα τὸ στήθος εἰς τοὺς κεραυνούς,
 καὶ ὅταν βέλος κυανοῦν τῆς ἀστραπῆς
 λέγεις τὸν κόλπον τ' οὐρανοῦ ἐσπάραττεν,
 εἰς τὰς βολὰς τοῦ ἐμαυτὸν ἀντέταπτον.

ΚΑΣΚΑΣ

Καὶ πρὸς τί οὕτω προκαλεῖς τὸν οὐρανόν;
 Φόβος καὶ τρόμος πρέπει εἰς τὸν ἄνθρωπον
 ὁσάκις οἱ μέγαλοι πέμπουσι Θεοὶ
 φρικτοὺς τοιούτους τῆς ὀργῆς των οἰωνούς.

ΚΑΣΣΙΟΣ

Εἶσαι ἀμβλὺς, ὦ Κάσκα. Ὁ σπινθήρ ζωῆς
 σοὶ λείπει τοῦ Ῥωμαίου, ἢ τὸν ἀμελεῖς.
 Κάτωχρος εἶσαι, βλέπεις ἀσκαρδαμυκτί.
 Ὁ φόβος σὲ κατέχει καὶ ἡ ἑκπληξις,
 πῶς ἀσυνήθην βλέπεις τ' οὐρανοῦ θυμόν.
 Ἄλλ' ἂν ἐσκέπτου τίς ὁ λόγος τῶν φλογῶν,
 τῶν διαττόντων φαντασμάτων, τῶν πτηνῶν
 καὶ ζώων παντὸς εἶδους, πάσης φύσεως,
 μωρῶν γερόντων καὶ παιδίων ἐμβριθῶν,

καὶ τῶσων ἄλλων, τὴν προτέραν φύσιν των,
τὰς ἔξεις ἀλλοιούντων, τὰς δυνάμεις των
ἐν τεραστίαις ἀλλαγαῖς, θὰ εὕρισκες
πῶς οὐρανόθεν ταῦτα τοῖς ἐδόθησαν
εἰς νουθεσίαν εἰς ἡμᾶς κ' εἰς φόβητρον
διὰ τι μέλλον ἀποτρόπαιον.
Πλὴν ἄνδρα δύναμ' ἓνα, Κάσκα, νὰ σ' εἰπῶ,
ὅστις τὴν νύκτα ταύτην ὁμοιάζει.
Βροντᾷ, ἀστράπτει, σκάπτει τάφους, βρέμεται
καθὼς ὁ λέων εἰς τὸ Καπιτώλιον·
ἄνδρα μὴ μᾶλλον δυνατὸν ἢ σὺ κ' ἐγὼ
ὥς ἄτομον, ἀλλ' ἤδη τόσον φοβερόν,
ὥς αἱ ἐκρήξεις αὐτ' αἱ καταπληκτικαί.

ΚΑΣΚΑΣ

Ὁ Καίσαρ εἶναι. Τοῦτον λέγεις, Κάσσιε;

ΚΑΣΣΙΟΣ

Ὅστις ἂν ᾖ. Ἀρθρώσεις, μέλη ἔχουσιν
οἱ σήμερον Ῥωμαῖοι ὥς οἱ παλαιοί.
Πλὴν φεῦ! Τὸ πνεῦμα λείπει τῶν πατέρων μας,
κ' αἱ φρένες τῶν μητέρων μας διέπουσι.
Ζυγὸν καὶ πάθη φέρομεν γυναικωδῶς.

ΚΑΣΚΑΣ

Ναί. Λέγουν ὅτι αὔριον ἢ σύγκλητος
τὸν Καίσαρα κηρύττει Βασιλέα· πλὴν
θὰ φέρῃ στέμμα κατὰ γῆν καὶ θάλασσαν
ἐκτὸς τῆς Ἰταλίας πανταχοῦ ἄλλοῦ.

ΚΑΣΣΙΟΣ

Ἦξεύρω τότε ποῦ νὰ στρέψω τὴν αἰχμὴν,
(δεικνύων τὸ ξίφος του).

διὰ Κασσίου σώσουςαν τὸν Κάσσιον.
Θεοὶ, ἐνδυναμοῦτε οὕτως ἀσθενεῖς,
οὕτω τυράννους καταβάλλετε, Θεοί.
Χαλκήρεις πύργοι, φρούρια βραχύκτιστα,
ζοφώδεις κρύπται καὶ δεσμὰ χαλύβδινα
δὲν ταπεινοῦσι τὴν ἰσχὺν τοῦ πνεύματος.
Πλὴν φέρουσα βαρέως τὰ δεσμὰ τῆς γῆς,
πῶς νὰ τὰ λύῃ ἔχει τρόπον ἢ ζωή.
Ὡς τὸ ἡξεύρω, ἄς τὸ μάθῃ ὅλ' ἡ γῆ,
τὸ βάρος τῶν τυράννων τὸ πιέζον με
πῶς ν' ἀποσείσω δύναμαι.

ΚΑΣΚΑΣ

Οὕτω κ' ἐγώ.
Οὕτω πᾶς δοῦλος, οὕτως ἔχ' εἰς χεῖρας του,
τὴν δύναμιν νὰ θραύῃ τὴν δουλείαν του.

ΚΑΣΣΙΟΣ

Πρὸς τί ὁ Καίσαρ τύραννος; Τὸν ἄθλιον!
Ἦξεύρω, δὲν θὰ ἦτον λύκος, πρόβατα
πῶς εἶναι οἱ Ῥωμαῖοι ἂν δὲν ἔβλεπεν,
οὐδ' ἦτον λέων, ἂν δὲν ἦσαν ἔλαφοι.
Ὅστις ν' ἀνάψῃ θέλει τάχιστα πυρὰν,
δι' ἐλαφρῶν ἀχύρων κάμνει τὴν ἀρχήν.
Τί ρύπος εἶν' ἡ Ῥώμη, ποῖον σκύβαλον,
ἐὰν εἰς φωταψίαν πρέπη ν' ἀναφθῇ

τοῦ καταπτύστου Καίσαρος! ὦ θλίψις, ποῦ
 μέ παρασύρεις; Ἴσως ταῦτα ἐκφωνῶ
 ἐμπρὸς ἐθελοδούλου. Εἶν' ἡ τύχη μου
 βεβαία τότε. Ἀλλ' ἐγὼ εἶμ' ἔνοπλος,
 καὶ πρὸς κινδύνους μένω ἀδιάφορος.

ΚΑΣΚΑΣ

Λαλεῖς μετὰ τοῦ Κάσκα, ὅστις πονηρὸς
 δὲν εἶναι καταδότης. Δὸς τὴν χεῖρά σου.
 Πρὸς παῦσιν τῶν δεινῶν μας ἂν συνωμοτῇς,
 θενὰ ἰδῇς ὁ ποῦς μου πῶς ἐπέκεινα
 παντὸς θὰ προβῇ ἄλλου.

ΚΑΣΣΙΟΣ

Σύμφωνοι λοιπόν.

Μάθε, ὦ Κάσκα, πῶς κατέπεισά τινας
 τῶν ἐπισημοτάτων νὰ μετάσχωσι
 τῆς κινδυνώδους ἀλλ' ἐντίμου πράξεως.
 Ἐξεύρω, μέ προσμένουν εἰς τὴν ἔπαυλιν
 τοῦ Πομπηίου. Εἰς τὴν νύκτα τὴν φρικτὴν
 οὐδεὶς κινεῖται οὐδὲ μέν' εἰς τὰς ὁδούς·
 καὶ τὰ στοιχεῖα, ὥς τὸ ἐπιχείρημα
 ὃ μελετῶμεν καὶ εἰς ὃ εἶν' αἴσια,
 πνέουσι πῦρ καὶ αἷμα καὶ καταστροφήν.

Εἰσέρχεται ὁ ΚΙΝΝΑΣ.

ΚΑΣΚΑΣ

Σίγησον· βλέπω, ἔρχεται τις ἐν σπουδῇ.

ΚΑΣΣΙΟΣ

Ὁ Κίννας. Τὸν γνωρίζω ἐκ τοῦ βήματος.
Εἶν' ἐκ τῶν φίλων. — Κίννα, ποῦ μετὰ σπουδῆς;

ΚΙΝΝΑΣ

Σ' ἐζήτουν. Οὗτος τίς; Ὁ Κίμβρος Μέτελλος;

ΚΑΣΣΙΟΣ

Οὐχί. Ὁ Κάσκας, καὶ αὐτὸς συνασπισθεὶς
πρὸς τὸν σκοπὸν μας. Κίννα, περιμένομαι;

ΚΙΝΝΑΣ

Χαίρω πολὺ. Τί φρίκη ταύτης τῆς νυκτός!
Τεράτων ὄψεις εἶδον δύο τρεῖς ἡμῶν.

ΚΑΣΣΙΟΣ

Εἰπέ, δὲν μὲ προσμένουν;

ΚΙΝΝΑΣ

Περιμένεσαι.

ὦ Κάσσιε, τὸν Βροῦτον ἂν ἐδύνασο
εἰς τὸν δεσμόν μας νὰ κερδήσης!

ΚΑΣΣΙΟΣ

Φίλτατε,

ἡσύχασον. Πλὴν λάβε ταύτην τὴν γραφὴν,
κ' εἰς τὴν καθέδραν θές αὐτὴν τοῦ πραιτορος,
νὰ τὴν ἰδῇ ὁ Βροῦτος. Ῥίψον δὲ αὐτὴν
διὰ τοῦ παραθύρου· ταύτην κόλλησον

εἰς τοῦ ἀρχαίου Βρούτου ἄγαλμα, κ' ἐλθέ
εἰς Πομπηίου, ὅπου θενὰ εἵμεθα.
Τὸν Δέκκιον θὰ εὔρω, τὸν Τρεβώνιον;

ΚΙΝΝΑΣ

Ὅλους ἐκεῖ, πλὴν μόνου τοῦ Μετέλλου. Σὲ
αὐτὸς ζητῶν ἐπῆγε. Ἄλλ' ἀπέρχομαι
νὰ πράξω ὅπως εἶπας περὶ τῶν γραφῶν.

ΚΑΣΣΙΟΣ

Καὶ εἰς τοῦ Πομπηίου ἔπειτα ἐλθέ.

(Ὁ ΚΙΝΝΑΣ ἐξέρχεται).

Πρὸ τῆς ἡμέρας, Κάσκα, εἰς τὸν οἶκόν του
τὸν Βροῦτον ἄς ιδῶμεν. Τρία τέταρτα
αὐτοῦ εἶν' ἐδικά μας· ὅλος ἄρτιος
ἐν πρώτῃ συνεντεύξει θὰ παραδοθῇ.

ΚΑΣΚΑΣ

Μεγάλως ἀγαπᾶται παρὰ τῷ λαῷ.
Εἰς ἡμᾶς ὅ,τι θὰ ᾔην ἔγκλημα, αὐτοῦ,
ὕψιστη ἀλχημία, ἢ ὑπόληψις
εἰς ἀρετὴν τιμίαν θὰ τὸ ἥλλασσεν.

ΚΑΣΣΙΟΣ

Ὅρθῳς αὐτὸν διέγνως, τὴν ἀξίαν του,
καὶ ᾔην ἀνάγκην αὐτοῦ ἔχομεν. Ἐλθέ.
Εἶν' ἢ νῦξ μέση· πρέπει δὲ πρὸ τῆς αὐγῆς
νὰ τὸν ιδῶμεν καὶ νὰ τὸν κερδήσωμεν. (Ἐξέρχονται)

ΠΡΑΞΙΣ ΔΕΥΤΕΡΑ

ΣΚΗΝΗ ΠΡΩΤΗ

Ἐν Ῥώμῃ. Βρούτον ἔπανλις.

Εἰσέρχεται ΒΡΟΥΤΟΣ.

ΒΡΟΥΤΟΣ

Αἶ, Λούκιε! Αἶ! —

Δέν βλέπω τ' ἄστρα, νὰ μ' εἰπῇ ὁ δρόμος των
ἂν ἡ αὐγὴ ἐγγίζη. — Λούκιε! ὦ, σύ!

Πῶς ἤθελον τοῦ ὕπνου τὸ ἐλάττωμα
καθὼς αὐτὸς νὰ εἶχον! — Λούκιε, λοιπόν!

ΛΟΥΚΙΟΣ

Μ' ἐκράξατε, αὐθέντα;

ΒΡΟΥΤΟΣ

Εἰς τὸ γραφεῖον θές κηρίον, Λούκιε,
καὶ ἅμα τὸ ἀνάψης, δός μοι εἶδησιν.

ΛΟΥΚΙΟΣ

Εἰς τοὺς ὀρισμούς σας.

(Ἐξέρχεται)

ΒΡΟΥΤΟΣ

Πρέπει νὰ γίνη διὰ τοῦ θανάτου του.
 Συμφέρον ἄλλο οὐδὲν ἔχω πρὸς αὐτὸ,
 ἢ τὸ κοινὸν συμφέρον. Θέλει νὰ στεφῇ.
 Θ' ἀλλάξῃ τοῦτο ἄραγε τὴν φρένα του;
 Συχνὰ λαμπρὰ ἡμέρα γεννᾷ ἔχιδναν.
 Προνοίας εἶν' ἀνάγκη. Θέλει στέμμα! Ναί;
 Καὶ τότε κέντρον νὰ τῷ δώσωμεν λοιπὸν,
 καὶ νὰ μᾶς βλάβῃ ὅταν, ὅπως βούλεται;
 Τῶν μεγαλείων ἡ κατάχρησις ἐστὶ
 τὸ τῆς ἰσχύος διαιρεῖν τὸ συνειδός.
 Καὶ νὰ ὁμολογήσω τὴν ἀλήθειαν,
 ποτὲ δὲν εἶδον νὰ νικᾷ τοῦ Καίσαρος
 τὸν νοῦν τὸ πάθος. Κλίμαξ εἶναι πλὴν συχνὰ
 ἡ ταπεινότης φιλαρχίας νεαρᾶς.
 Ὁ ἀναβαίνων βλέπει ἄνω ἀτενῶς,
 ὁ δ' εἰς τὴν ἀνωτάτην τῶν βαθμίδων φθάς,
 τὰ νῶτα στρέφει πρὸς τὴν κλίμακα, ζητῶν
 τὰ νέφη, τὰς βαθμίδας δὲ περιφρονῶν
 δι' ὧν ἀνῆλθε. Τοῦτο κ' εἰς τὸν Καίσαρα
 ἴσως συμβῇ. Ἀνάγκη νὰ προλάβωμεν.
 Ἡ ἔρις εἶν' ὡς ἔχει, ἄχρους. Μέθοδος
 καλὴ, ν' αὐξήσῃ ἡ παροῦσα θέσις του,
 καὶ θέλει ἐξοκείλει εἰς ὑπερβολάς.
 Ἄς φαντασθῶμεν αὐτὸν ὄφεος αὐγὸν
 ἐπιβλαβὲς τὴν φύσιν, ἂν ἐπωασθῇ·
 κ' εἰς τὸν φλοιὸν τοῦ ἄς τὸ ἀφανίσωμεν.

Ἐπανέρχεται ὁ ΛΟΥΚΙΟΣ.

ΛΟΥΚΙΟΣ

Εἰς τὸ γραφεῖον καίει τὸ κηρίον σας.
Ζητῶν πυρεῖα περὶ τὸ παράθυρον,
τὸ γράμμα τοῦτο εὔρον τὸ ἐνσφράγιστον.
Δὲν ἦτον, ὅτ' ἐπῆγα εἰς τὴν κλίνην μου.

(Τῷ δίδει τὴν ἐπιστολήν).

ΒΡΟΥΤΟΣ

Ὑπαγε πάλιν εἰς τὴν κλίνην. Εἶναι νύξ.
Εἶδοι Μαρτίου δὲν εἶν' αὔριον, θαρρῶ;

ΛΟΥΚΙΟΣ

Αὐθέντα, δὲν ἤξεύρω.

ΒΡΟΥΤΟΣ

Ἴδὲ τί λέγει τὸ ἡμερολόγιον
καὶ εἰδοποίησόν με.

ΛΟΥΚΙΟΣ

Εὐθὺς, Κύριε. (Ἐξέρχεται)

ΒΡΟΥΤΟΣ

Εἰς τὸν αέρα τόσαι λάμπεις φέρονται,
ὥστε μοὶ εἶναι ν' ἀναγνώσω δυνατόν.

(Ἀνοίγει καὶ ἀναγινώσκει τὸ γράμμα).

« Κοιμᾶσαι, Βροῦτ'; Ἐξύπνα. Σεαυτὸν ἰδέ.

Ἡ Ῥώμη πρέπει; . . Λέγε, κτύπα, σύνδραμε ».

«Κοιμᾶσαι, Βροῦτ'; Ἐξύπνα!»

Πολλάκις ἤδη εὔρον εἰς τὸν δρόμον μου
προκλήσεις παρομοίας, καὶ τὰς ἔλαβον.

«Ἡ Ῥώμη πρέπει; . . .» Τί; Ἐγὼ τὸ συμπληρῶ.

Ἡ Ῥώμη πρέπει νὰ εἶν' ἔρμαιον ἑνός;

Οἱ πρόγονοί μου εἶχον τὸν Ταρκύνιον
τῆς Ῥώμης ἀποβάλλει βασιλεύσαντα.

«Λέγε καὶ κτύπα! Σύνδραμε!» Προτρέπομαι
νὰ λέγω, νὰ κτυπήσω. Σοὶ ὀρκίζομαι,
ὥς ἔλθῃ, Ῥώμη, ἡ στιγμή τῆς συνδρομῆς,
τοῦ Βρούτου πλήρη θενὰ σοὶ τὴν δώσ' ἡ χεὶρ.

Ὁ ΛΟΥΚΙΟΣ ἐπανέρχεται.

ΛΟΥΚΙΟΣ

Παρήλθον τοῦ Μαρτίου δεκατέσσαρες
ἡμέραι. (Ἡ θύρα χρούεται.)

ΒΡΟΥΤΟΣ

Ναί; Τὴν θύραν ἔκρουσαν! Ἰδέ.

(Ἐξέρχεται ὁ ΛΟΥΚΙΟΣ)

Ὁ Κάσσιος ἀφ' ὅτου κατὰ Καίσαρος
μ' ἠρέθισε, δὲν ἔχω ὕπνον.

Ἐξ ἐπινοίας μέχρις ἐκτελέσεως
φοβεροῦ ἔργου, εἶναι τὸ μεταίχμιον
ὥς φάντασμα, ὥς ὄναρ ἀποτρόπαιον.

Μέλη θνητὰ καὶ πνεῦμα εἰς συμβούλιον
συνέρχονται, κ' ἡ φύσις ἡ ἀνθρώπινος
ἀναστατοῦται, ὥς μικρὸν βασίλειον
τεταραγμένον ὑπ' ἐπαναστάσεως.

Ἐπανέρχεται ὁ ΛΟΥΚΙΟΣ.

ΛΟΥΚΙΟΣ

Εἶν' ἔξ' ὁ ἀδελφός σας Κάσσιος. Ζητεῖ
νὰ σᾶς ἰδῇ, αὐθέντα.

ΒΡΟΥΤΟΣ

Εἶναι μόνος του;

ΛΟΥΚΙΟΣ

Ὅχι. Τοὺς πῖλους φέρουν ὡς τ' αὐτία των,
κ' εἰς τοὺς μανδύας θάπτουσι τὰ πρόσωπα,
ὥστε νὰ τοὺς γνωρίσω μ' εἶν' ἀδύνατον
ἐξ εὐμενοῦς σημείου.

ΒΡΟΥΤΟΣ

Ἄς εἰσέλθωσιν.

(Ὁ ΛΟΥΚΙΟΣ ἐξέρχεται).

Οἱ συνωμόται εἶναι. Ἄν αἰσχύνησαι,
συνωμοσία, ὕποπτον τὸ μέτωπον
τὴν νύκτα νὰ δεικνύης, ὅτε ἄφοβος
εἶν' ἡ κακία, ποῦ θὰ εὗρης σπήλαιον
ζοφῶδες τὴν ἡμέραν, τὸ τεράστιον
νὰ κρύψης πρόσωπόν σου; Μάτην τὸ ζητεῖς.
Ἐγκρύψου εἰς θωπείαν κ' εἰς μειδίημα.
Ἄν νὰ προβῇς θελήσης ἀπροσποίητος,
σκότ' ἱκανὰ δὲν ἔχει οὐδ' ὁ ἔρεβος
ἵνα σὲ σώσῃ τῶν προκαταλήψεων.

Εἰσέρχονται ΚΑΣΣΙΟΣ, ΚΑΣΚΑΣ, ΔΕΚΙΟΣ, ΚΙΝΝΑΣ, ΜΕΤΕΛΛΟΣ,
ΚΙΜΒΡΟΣ καὶ ΤΡΕΒΟΝΙΟΣ.

ΚΑΣΣΙΟΣ

Τὸν ὕπνον σου, φοβοῦμαι, ἐταράξαμεν.
Καλὴν ἡμέραν, Βροῦτε. Σ' ἐνωχλήσαμεν;

ΒΡΟΥΤΟΣ

Ἦγρύπνησα τὴν νύκτα. Εἶχον ἐγερθῆ.
Οἱ συνοδεύοντές σε εἰσὶ γνῶριμοι;

ΚΑΣΣΙΟΣ

Βεβαίως, ὅλοι· καὶ οὐδεὶς αὐτῶν πρὸς σέ
ὑπόληψιν μὴ τρέφων, μὴ εὐχόμενος
περὶ τῆς σῆς ἀξίας νὰ φρονῇς καὶ σὺ
ὅ,τι φρονοῦσιν οἱ Ῥωμαῖ· οἱ εὐγενεῖς.
Γνωστὸς σοὶ εἶναι ὁ Τρεβώνιος.

ΒΡΟΥΤΟΣ

Γνωστός.

ΚΑΣΣΙΟΣ

Ὁ Δέκιος ὁ Βροῦτος.

ΒΡΟΥΤΟΣ

Καλῶς ὤρισαν.

ΚΑΣΣΙΟΣ

Ὁ Κάσκας καὶ ὁ Κίννας καὶ ὁ Μέτελλος.

ΒΡΟΥΤΟΣ

Καλῶς μᾶς ἦλθον. Παρενέβη τίς φροντὶς

τῶν ὀφθαλμῶν σας μεταξὺ καὶ τῆς νυκτός;

ΚΑΣΣΙΟΣ

Ὅλιγας λέξεις, ἂν μοὶ ἐπιτρέπητε. (Ψιθυρίζουν).

ΔΕΚΙΟΣ

Χαράζει; Ἐκεῖ εἶναι ἡ ἀνατολή;

ΚΑΣΚΑΣ

Ὁχι.

ΚΙΝΝΑΣ

ὦ, πῶς; Ἐκεῖναι εἰς τὰ νέφη αἱ φαιαὶ
ἀράδες εἶναι τῆς αὐγῆς αἱ πρόδρομοι.

ΚΑΣΚΑΣ

Ἀμφότερ' εἰς ἀπάτην. Ἡ ἀνατολή
εἶν' ὅπου στρέφω, βλέπετε, τὸ ξίφος μου.
Ζητεῖτέ την παρέκει, νοτιώτερον,
τῆς ὥρας στοχασθέντες τῆς ἐαρινῆς.
Μετὰ σελήνας δύω, βορειότερον
θὰ λάμπ ἡ φλόξ της· κορυφοῦται δ' ἡ Ἡὼς
ἐκεῖ ὀπίσω, εἰς τὸ Καπιτώλιον.

ΒΡΟΥΤΟΣ

Ὅρίζατε τὰς χεῖρας πάντες, ἀνὰ εἷς.

ΚΑΣΣΙΟΣ

Καὶ ὀρκισθῶμεν εἰς τὴν πρόθεσιν ἡμῶν.

ΒΡΟΥΤΟΣ

Οὐχὶ, μὴ ὄρκον. Τῶν ἀνθρώπων ἡ αἰδῶς,
οἱ ψυχικοὶ μας πόνοι, οἱ δεινοὶ καιροὶ
ἂν ταῦτα λόγου, ὥσιν ἀσθενεῖς, καθεῖς
εἰς τὰς νωθράς σας κλίνας ἐπιστρέψατε,
τὴν τυραννίαν μαινομένην ἄφετε
νὰ ρίπτῃ ἐφ' ἐκάστου τὸν λαχνόν. Ἄλλ' ἂν
πῦρ, ὡς γνωρίζω, ταῦτα ἔχῃς ἱκανὸν
ὥστε δειλοὺς ν' ἀνάπτῃ, τρυφεράς ψυχὰς
τῶν γυναικῶν ν' ἀνδρίζῃ, συμπολιταί μου,
ἀνάγκ' ὑπάρχει ἄλλη ἐξεγέρσεως
πλὴν τοῦ δικαίου ὃ ἐπιδιώκομεν;
καὶ ἀπαιτεῖται ἄλλη τις ἐγγύησις
τοῦ λόγου, ὃν Ῥωμαῖοι ἔδωκαν κρυπτῶς
καὶ θέλουσι τηρήσει; ἄλλος ὄρκος, πλὴν
τιμίων πρὸς τιμίους ὑποσχέσεως,
οὕτω νὰ πράξουν, ἄλλως ν' ἀποθάνωσιν;
Εἰς ἱερεῖς τοὺς ὄρκους, εἰς δειλὰς ψυχὰς,
εἰς μαμακούθους ἄφετε, εἰς ἀγενεῖς,
ἐνασμενίζομένους εἰς τὸ ἄδικον,
ἐπιορκοῦντας, πίστιν μὴ παρέχοντας.
Μὴ τὸ γενναῖον ἔργον ἀτιμάζετε,
οὐδὲ τὴν φρένα τὴν ἀδάμαστον ἡμῶν,
φρονοῦντες ὅτι ὁ σκοπὸς, τὸ ἔργον μας,
τοῦ ὄρκου δεῖται. Πᾶσα αἷματος ῥανὶς
ἐντὸς Ῥωμαίου ρέουσα, — καὶ εὐγενῶς
πάντοτε ῥέει — νόθος ἀναδείκνυται
ἂν καὶ κεραία μόνον ὑποσχέσεως,
ἥτις διήλθε δι' αὐτῆς, ἀθετηθῇ.

ΚΑΣΣΙΟΣ

Ὁ δὲ Κικέρων; Θὰ τὸν δοκιμάσωμεν;
Ἐλπίζ' ὅτι θὰ εἶναι ὅλως μεθ' ἡμῶν.

ΚΑΣΚΑΣ

Μὴ παριδῶμεν τοῦτον.

ΚΙΝΝΑΣ

ὦ! βεβαίως μὴ.

ΜΕΤΕΛΛΟΣ

Κερδήσατέ τον. Θὰ μᾶς φέρ' ὑπόληψιν
ἢ ἀργυρᾶ του πολιά· ψήφους πολλῶν
ἀνδρῶν θενά κερδήσῃ εἰς τὸ ἔργον μας.
Ἡμῶν τὰς χεῖρας πῶς εὐθύν' ἡ κρίσις του
θέλει ῥηθῇ, καὶ θέλει ὅλως ἀφανῆς
ἡμῶν ἡ βία κ' ἡ νεότης ἐνταφῇ
ὀπίσω τῆς σπουδαίας ἐμβριθείας του.

ΒΡΟΥΤΟΣ

ὦ! μὴ ἐκεῖνον· μὴ συμβῶμεν μετ' αὐτοῦ.
Νὰ συμβαδίζῃ πῶποτε δὲν συναινεῖ
εἰς ὅ,τι ἄλλοι πράττουν.

ΚΑΣΣΙΟΣ

Τὸν ἀφήνομεν.

ΚΑΣΚΑΣ

Τῷ ὄντι, δὲν ἀξίζει.

ΔΕΚΙΟΣ

Θὰ ἐγγιχθῇ τις ἄλλος πλὴν τοῦ Καίσαρος;

ΚΑΣΣΙΟΣ

Ὅρθος ὁ λόγος. — Ὁ Ἀντώνιος, πιστὸς τοῦ Καίσαρος, δὲν πρέπει εἰς τὸν Καίσαρα νὰ ἐπιζήσῃ. Εἶναι πολυμήχανος· καὶ ἂν τὰς μηχανάς του στήσῃ, δύναται πολὺ νὰ βλάβῃ. Ἄς ἐκλείψωσιν ὁμοῦ πρὸ τοῦ κινδύνου Καίσαρ καὶ Ἀντώνιος.

ΒΡΟΥΤΟΣ

Αἱματηρὸν τὸ ἔργον θέλεις, Κάσσιε, μετὰ καρατομίαν, διαμέλισιν, ὀργὴν ἐν φόνῳ καὶ τὸν φθόνον μετ' αὐτόν. Ἐκείνου μέλος εἶναι ὁ Ἀντώνιος. Εἴμεθα θύται, Γάϊε, οὐχὶ σφαγεῖς. Τοῦ Καίσαρος τὸ πνεῦμα βδελυττόμεθα, ἀλλὰ τὸ πνεῦμα δὲν μετέχει αἵματος. Τὸ πνεῦμ' ἂν τρόπον εἶχομεν τοῦ Καίσαρος, οὐχὶ τὸ σῶμα νὰ φονεύσωμεν! Πλὴν φεῦ! τοῦ Καίσαρος τὸ αἷμα πρέπει νὰ χυθῇ. Εὐγενεῖς φίλοι, ἅς τὸν θανατώσωμεν οὐχὶ ὀργίλως, τολμηρῶς. Ἄς τάμωμεν εἰς Θεῶν βρῶσιν, ὅχι δ' εἰς βορὰν κυνῶν αὐτόν· ἅς ἐξεγείρῃ ἡ καρδιά μας, ὥς δόλιος δεσπότης, τοὺς οἰκέτας της εἰς κακουργίαν, κ' ἔπειτ' ἅς μεμψιμοιρῇ. Μὴ κατὰ μῖσος, κατ' ἀνάγκην πράζωμεν.

*Αν τοῦτο οὕτως ἐκτιμήσῃ ὁ λαὸς,
θὰ μᾶς φημίζῃ καθαρτὰς, οὐχὶ φονεῖς.
Μὴ περὶ Μάρκου Ἀντωνίου σκέπτεσθε.
Ἰσχὺν θὰ ἔχῃ ὡς ἡ χεὶρ τοῦ Καίσαρος
ἀφ' οὗ τῷ λείψ' ἡ κεφαλὴ.

ΚΑΣΣΙΟΣ

Ὅμως αὐτὸν
φοβοῦμαι. Εἶναι φιλοκαίσαρ.

ΒΡΟΥΤΟΣ

Δυστυχής!
*Αν εἶναι φιλοκαίσαρ, ἔχει νὰ σκεφθῇ
πῶς ν' ἀποθάνῃ μόνον ὑπὲρ Καίσαρος.
Οὐδ' ἔχει τί νὰ πράξῃ καὶ καλλήτερον
ὁ φιλοπαίκτης καὶ φιλήδονος αὐτός.

ΤΡΕΒΩΝΙΟΣ

*Αφες νὰ ζῇ. Δὲν εἶναι ἐπικίνδυνος.
Θὰ ἐπιζήσῃ νὰ χλευάζῃ τὸ παρόν. (Κτυπᾷ ἡ ὦρα).

ΒΡΟΥΤΟΣ

Σίγα. Κτυπᾷ ἡ ὦρα.

ΚΑΣΣΙΟΣ

Τρεῖς ἐκτύπησε.

ΤΡΕΒΩΝΙΟΣ

Καιρὸς νὰ χωρισθῶμεν.

ΚΑΣΣΙΟΣ

Ἄλλ' ἀμφίβολον
 εἴαν ὁ Καίσαρ θέλῃ ἔλθῃ σήμερον.
 Τὸ τελευταῖον ἔγινε προληπτικός,
 ἀπ' ἐναντίας τῶν ὧν πρὶν ἐνόμιζε
 περὶ ὀνείρων, φαντασμάτων, τελετῶν.
 Ἴσως τὰ θρυλληθέντα ξένα θαύματα,
 ἢ ἀσυνήθης φρίκη ταύτης τῆς νυκτός,
 καὶ αἱ προῤῥήσεις τῶν οἰωνοσκόπων του
 τὸν ἐμποδίσουν νὰ μᾶς ἔλθῃ σήμερον.

ΔΕΚΙΟΣ

Μὴ τὸ φοβῆσαι. Ἄν τὸ ἀπεφάσισεν,
 ἐγὼ τὸν καταφέρω. Καὶ συμφάσκει μὲν,
 ὁ σκίουρος εἰς δένδρα πῶς ἀλίσκεται,
 λέων εἰς βρόχους καὶ ἐλέφας εἰς ὅπας
 κ' ἡ ἄρκτος εἰς καθρέπτην, ὁ δὲ ἄνθρωπος
 εἰς κολακείαν· ὅταν δὲ τοὺς κόλακας
 ὅτι μισεῖ τῷ λέγω, καταφάσκει, καὶ αὐτὸ
 τὸν κολακεύει μάλιστα. Ἄφες ἐγὼ
 νὰ πράξω.
 Νὰ ἐνεργῶ ἡξεύρω εἰς τὰς φρένας του.
 Θὰ σᾶς τὸν φέρω εἰς τὸ Καπιτώλιον.

ΚΑΣΣΙΟΣ

Ἄγωμεν πάντες νὰ τὸν φέρωμεν ἐκεῖ.

ΒΡΟΥΤΟΣ

Εἰς τὰς ὀκτῶ θὰ εἶναι τὸ βραδύτερον;

ΚΙΝΝΑΣ

Τότε θὰ εἶναι, καὶ μὴ λείψωμεν κἀνείς.

ΜΕΤΕΛΛΟΣ

Ἐχθρὸς ἐπίσης εἶναι ὁ Λιγάριος
τοῦ Καίσαρος, διότι τὸν ἐπέπληξεν
ὡς ἐπαινοῦντα τὸν Πομπήϊον. Οὐδεὶς
αὐτὸν ἐσκέφθη;

ΒΡΟΥΤΟΣ

Ἄγε, φίλε Μέτελλε,
νὰ μοὶ τὸν πέμψης. Μ' ἀγαπᾷ. Τῷ ἔδωκα
αἰτίας. Θέλω τὸν διδάξει ὅπως δεῖ.

ΚΑΣΣΙΟΣ

Ἴδου, χαράζει. Βροῦτε, σὲ ἀφήνομεν.
Διασπαρῆτε, φίλοι· πλὴν τοῦ λόγου σας
μνήμονες ἔστε, καὶ τῆς Ῥώμης ἄξιοι.

ΒΡΟΥΤΟΣ

Φαιδροὶ, καλοὶ μου, κ' εὖθυμοι! Μὴ φέρετε
τὴν πρόθεσίν σας εἰς τὸ βλέμμα σας γραπτὴν.
Ὡς εἰς θυμέλας οἱ Ῥωμαῖοι σκηνικοὶ,
φρενὸς ἀκμαίας φαίνεσθε καὶ σταθερᾶς.
Λοιπὸν, καλὴν ἡμέραν εἰς καθένα σας.

(Ἐξέρχονται πάντες, πλὴν τοῦ ΒΡΟΥΤΟΥ).

Παῖ! Λούκιε! — Κοιμᾶται; Ἀδιάφορον.
Ἐντρύφα εἰς τὸν ὕπνον τὸν μελίγλυκυν.
Μορφᾶς δὲν βλέπεις σὺ οὐδὲ φαντάσματα

δι' ὧν φροντίδες σείουν τὸν ἐγκέφαλον,
· δι' ὃ βαθὺν κοιμᾶσαι.

Εἰσέρχεται ἡ ΠΟΡΤΙΑ.

ΠΟΡΤΙΑ

Βροῦτε, ἄνερ μου!

ΒΡΟΥΤΟΣ

Τί ἐννοεῖς, Πορτία; Πῶς ἐξύπνησας
ἐνωρίς τόσον; Κράσιν ἔχεις τρυφεράν.
Σὲ βλάπτ' ἡ αὖρα ἡ τραχεῖα τῆς αὐγῆς.

ΠΟΡΤΙΑ

Καὶ σὲ ὁμοίως. Ἀποτόμως ἔφυγες
ἀπὸ τῆς κλίνης, κ' αἰφνιδίως ἐγερθεῖς
χθὲς ἐκ τοῦ δείπνου, ἤρχισας περιπατῶν
σύννους, στενάζων, καὶ τὰς χεῖρας σταυρωτάς·
καὶ ὅτε σὲ ἡρώτων τί συμβαίνει σοι,
μ' ἔβλεπες, ἔχων ἀτενεῖς τοὺς ὀφθαλμούς.
Ἐπέμεινα· σὺ ξέων πλήν τὴν κεφαλὴν,
τὸ ἔδαφος ἐκτύπας διὰ τοῦ ποδός.
Ἡρώτων πάλιν, πλήν δὲν ἀπεκρίνεσο,
καὶ μ' ἔνευες ὀργίλως διὰ τῆς χειρὸς
νὰ σὲ ἀφήσω. Ἐφυγον, ἐκ φόβου μὴ
τὴν δυσαρέσκειάν σου ἔτι ηὔξανον,
τὴν φλέγουσάν σε, τὴν ἐλπίδα ἔχουσα
πῶς ἦτον μόνον δυσθυμία, ὥς καθεὶς
συμβαίνει νὰ τὴν ἔχη εἰς τὰς ὥρας του.
Σοὶ ἀφαιρεῖ τὸν λόγον, ὕπνον καὶ τροφήν·
καὶ ἂν σοὶ ἀλλοιώσῃ τὴν μορφήν καθὼς

ἡλλοίωσέ σου πᾶσαν τὴν διάθεσιν,
 ἄγνώριστος θὰ μ' εἶσαι. — Ἄνερ φίλτατε,
 εἶπέ μοι τίνα ἔχεις λόγον θλίψεως.

ΒΡΟΥΤΟΣ

Ἄρρώστος εἶμαι· ἡ αἰτία εἶν' αὐτή.

ΠΟΡΤΙΑ

Ὁ Βροῦτος εἶναι φρόνιμος. Ἄν ἄρρώστος,
 θενὰ ἐζήτει τρόπους ἀναρρώσεως.

ΒΡΟΥΤΟΣ

Τοῦτο καὶ πράττω. Ὑπαγε νὰ κοιμηθῇς,
 καλὴ Πορτία.

ΠΟΡΤΙΑ

Ἄρρώστος, κ' ἐξέρχεται
 ἀνένδυτος ὁ Βροῦτος, πνέων τῆς αὐγῆς
 τὴν ὑγρὰν αὔραν; Πῶς; ὁ Βροῦτος ἄρρώστος,
 καὶ παραιτῶν τῆς κλίνης τὴν ἀνάπαυσιν,
 εἰς τῆς νυκτὸς πλανᾶται τὰ μιάσματα;
 τὸ πυρετῶδες κακὸν ῥεῦμα προκαλῶν
 τὴν νόσον τοῦ ν' αὐξήσῃ; Ὅχι, Βροῦτέ μου·
 νοσηρὸν πάθος ἔχεις εἰς τὴν φρένα σου,
 ὃ ἢ τιμὴ κ' ἢ θέσις κ' ἢ ἀξία μου
 μὲ δικαιοῦν νὰ μάθω· καὶ γονυπετῆς
 σὲ ἐξορκίζω, μὰ τὸ πρῶην κάλλος μου,
 καὶ μὰ τοὺς ὅρκους τῆς θερμῆς ἀγάπης σου,
 καὶ μὰ τὸν μέγαν ὅρκον ὅστις ἥνωσεν
 ἡμᾶς, ὥστε οἱ δύο ἐν νὰ ἦμεθα,

εἰπέ, εἰπέ μοι· εἶμαι σοῦ τὸ ἥμισυ,
σὺ αὐτὸς εἶμαι. Τί σέ θλίβει; Πρὸ μικροῦ
τί ἄνθρωπ' ἦσαν οἱ ἐλθόντες, ἐξ ἑπτὰ,
κρυπτόμεν' εἰς τὴν ὄψιν καὶ τῆς σκοτεινῆς
νυκτός;

ΒΡΟΥΤΟΣ

Καλὴ Πορτία, μὴ γονυπετῆς.

ΠΟΡΤΙΑ

Οὐδ' ἦν ἀνάγκη, Βροῦτε, ἂν καὶ σὺ καλὸς
ἦσο. Εἰπέ μοι, εἰς τοῦ γάμου τὸν δεσμὸν
τῶν μυστικῶν σου μοὶ ἀπαγορεύεται
ἡ γνῶσις; καὶ δὲν εἶμαι σὺ αὐτὸς, εἰμὴ
ἐντὸς ὀρίων, τῆς τραπέζης μετὰ σοῦ,
τῆς κλίνης νὰ μετέχω, νὰ συνομιλῶ
ἐδὼ κ' ἐκεῖ; Πῶς μόνον τὰ προάστεια
κατέχω τῆς χαρᾶς σου; Τότε σύζυγος
δὲν εἶναι ἡ Πορτία, ἀλλ' ἐταῖρά σου.

ΒΡΟΥΤΟΣ

Εἶσαι γνησία, ἐντιμὸς μου σύζυγος,
ἀγαπητὴ μοι ὅσον μ' εἶν' αἱ πορφυραῖ
σταγόνες αἱ πληροῦσαι τὴν καρδίαν μου.

ΠΟΡΤΙΑ

Ἄν ἦτον τοῦτο ἀληθές, θὰ ἤξευρον
τὸ μυστικόν σου· καὶ ναὶ μὲν, εἰμὶ γυνή,
γυνὴ πλὴν ἣν ὁ Βροῦτος ἔχει σύζυγον.
Γυνή, ναὶ, εἶμαι, ὅμως εὐϋπόληπτος

γυνή, καὶ κόρη κέκλημαι τοῦ Κάτωνος.
 Δὲν μὲ νομίζεις κρείττονα τοῦ φύλου μου,
 τοιοῦτον ἄνδρα καὶ πατέρα ἔχουσιν;
 Τί σκοποὺς ἔχεις; Μὴ φοβοῦ τὴν γλῶσσάν μου.
 Ἔδωκα δεῖγμα τῆς ἀνδρείας μου τρανὸν
 ὅτ' ἐκουσίως ἔπληξα τὸ σκέλος μου
 καὶ ἐτραυματίσθην. Ἄν αὐτὸ ὑπέμεινα,
 δὲν θὰ τηρήσω τοῦ ἀνδρός τ' ἀπορρήτα;

ΒΡΟΥΤΟΣ

Θεοὶ, τοιαύτης γυναικὸς ἐπ' ἀξίος
 νὰ δειχθῶ δότε! (Ἡ θύρα κρούεται).

Κρούουσιν. Ἐπὶ στιγμὴν
 μακρύνθητι· καὶ ἐν τάχει εἰς τὸ στῆθός σου
 τ' ἀπορρήτα θὰ χύσω τῆς καρδίας μου,
 καὶ θὰ σοὶ ἐξηγήσω τοὺς δεσμοὺς ἡμῶν,
 καὶ τὰ λυγρὰ σημεῖα τοῦ μετώπου μου.

(Ἡ ΠΟΡΤΙΑ ἐξέρχεται).

Εἰσέρχονται ὁ ΛΟΥΚΙΟΣ καὶ ὁ ΛΙΓΑΡΙΟΣ.

ΒΡΟΥΤΟΣ

Λούκιε, ποῖος ἔκρουσεν;

ΛΟΥΚΙΟΣ

Εἷς ἀσθενῆς,
 ὅστις νὰ ὁμιλήσῃ θέλει μεθ' ὑμῶν.

ΒΡΟΥΤΟΣ

Ὁ τοῦ Μετέλλου γνώριμος Λιγάριος. —
 Ὑπαγε, παῖ. — Δὲν εἴσθε ὁ Λιγάριος;

ΛΙΓΑΡΙΟΣ

Καὶ διὰ γλώσσης ἀσθενοῦς σὲ χαιρετῶ.

ΒΡΟΥΤΟΣ

ὦ! Τί καιρὸν ἐκλέγεις, καλὲ Γάϊε,
νὰ φέρης γούναν! ὦ! ἂν ἦσο ὑγιής!

ΛΙΓΑΡΙΟΣ

Εἴμ' ὑγιής, ὁ Βροῦτος ἂν προτίθεται
πρᾶξιν ἀξίαν τοῦ ὀνόματος τιμή.

ΒΡΟΥΤΟΣ

Τοιαύτην ἔχω πρόθεσιν, Λιγάριε,
εἴαν ν' ἀκούσης ἔχης ὑγιές τὸ οὖς.

ΛΙΓΑΡΙΟΣ

Μὰ τῶν Ῥωμαίων πάντας τοὺς σεπτοὺς Θεοὺς,
ἐδὼ τὴν νόσον ἀποπτύω. Σὺ, ψυχὴ
τῆς Ῥώμης, γόνε εὐγενῇ ἐξ εὐγενῶν,
ὥς μάγος τὸ θανόν μου πνεῦμ' ἀνέστησας.
Εἰπέ μοι ποῦ νὰ τρέξω, καὶ τ' ἀδύνατα
θέλουν μοὶ γίνει δυνατά. Τῆς νόσου μου
θὰ κατισχύσω. Τί νὰ πράξω, πρόσταξον.

ΒΡΟΥΤΟΣ

Τόλμημα μέλλον νὰ ιάνη ἀσθενεῖς.

ΛΙΓΑΡΙΟΣ

Καὶ δὲν ὑπάρχουν ὑγιεῖς οἷς ἔπρεπε
νὰ δοθῇ νόσος;

ΒΡΟΥΤΟΣ

Πάντως. Ὅμως πῶς καὶ τί,
θὰ τὰ εἰπῶμεν μεταξὺ βαδίζοντες,
ὥς καὶ πρὸς ποῖον θὰ συμβῇ.

ΛΙΓΑΡΙΟΣ

Πορεύθητι.

Μετὰ καρδίας φλογεράς σ' ἀκολουθῶ,
νὰ πράξω, δὲν ἤξεύρω τί· ἀλλ' ὁδηγεῖ
ὁ Βροῦτος· τοῦτο μοὶ ἀρκεῖ.

ΒΡΟΥΤΟΣ

Ἔπου λοιπόν. (Ἐξέρχονται).

ΣΚΗΝΗ ΔΕΥΤΕΡΑ

Ἐν Ῥώμῃ. Δωμάτιον ἐν τοῖς μεγάροις τοῦ ΚΑΙΣΑΡΟΣ.

Ἀστραπαὶ καὶ βρονταί. Εἰσέρχεται ΚΑΙΣΑΡ ἐν νυκτικῇ ἀναβολῇ.

ΚΑΙΣΑΡ

Τὴν νύκτα ἐπολέμουν οὐρανὸς καὶ γῆ.
Ἡ Καλφουρνία τρὶς καθ' ὕπνον ἔκραξε·

« Φονεύεται ὁ Καίσαρ! Αἴ! βοήθεια! » —
 Τίς εἶν' ἐκεῖ; (Εἰσέρχεται ὑπηρέτης).

ΥΠΗΡΕΤΗΣ

Αὐθέντα, διατάττετε.

ΚΑΙΣΑΡ

Σπεῦσον· νὰ θύσουν εἰς τοὺς ἱερεῖς εἰπέ,
 κ' ἐλθὼν ὀπίσω, φέρε μοι τοὺς οἰωνούς.

ΥΠΗΡΕΤΗΣ

Αὐθέντα, ὀρισμός σας. (Ἐξέρχεται).
 Εἰσέρχεται ἡ ΚΑΛΦΟΥΡΝΙΑ.

ΚΑΛΦΟΥΡΝΙΑ

Τί λέγεις, Καίσαρ; Νὰ ἐξέλθης μελετᾶς;
 Μὴ μακρυνθῇς τοῦ οἴκου βῆμα σήμερον.

ΚΑΙΣΑΡ

Ὁ Καίσαρ θὰ ἐξέλθῃ. Τ' ἀπειλοῦντά τον
 τὰ νῶτα μόνον βλέπουσι τοῦ Καίσαρος.
 Τὸ πρόσωπόν του εἶδον; διελύθησαν.

ΚΑΛΦΟΥΡΝΙΑ

Εἰς ἐπισήμους δὲν ἐπῆγα ἐορτὰς
 ποτὲ, πλὴν μὲ τρομάζουν. Διηγεῖται τις
 ἐντὸς, πλὴν ὅσων εἶδομεν κ' ἠκούσαμεν,
 πῶς ὁ σκοπὸς καὶ ἄλλα εἶδε τέρατα·
 λέαιναν εἶδε τίκτουςαν εἰς τὰς ὁδοὺς,
 καὶ τάφους τοὺς νεκροὺς των ἐξεμέττοντας,

καὶ εἰς τὰ νέφη φλογεροὺς πολεμιστὰς
παλαίοντας εἰς λόχους καὶ εἰς τάγματα,
ὥστ' ἔβρεχ' αἷμα εἰς τὸ Καπιτώλιον.
Κλαγγὴ τῶν ὅπλων τοὺς ἀέρας ἔσχιζε,
κ' ἦν ῥόγχος τῶν θνησκόντων, κ' ἦν χρεμετισμὸς
τῶν ἵππων, καὶ φασμάτων ἦν συνώθησις.
Πράγματα, Καίσαρ, ἀσυνήθη εἶν' αὐτὰ,
καὶ τὰ φοβοῦμαι.

ΚΑΙΣΑΡ

Καὶ τί εἶν' ἀποφευκτὸν
ἐξ ὅσων οἱ μεγάλοι ὤρισαν Θεοί;
Θενὰ ἐξέλθω. Ταῦτα τὰ μηνύματα
εἰσὶ πρὸς πάντας ὡς καὶ πρὸς τὸν Καίσαρα.

ΚΑΛΦΟΥΡΝΙΑ

Δὲν ἀνατέλλουν εἰς ἐπαίτου θάνατον
κομῆται· εἰς μονάρχου, ἀναφλέγεται
ὁ οὐρανός.

ΚΑΙΣΑΡ

Πολλάκις θνήσκει ὁ δειλὸς
πρὶν ἀποθάνῃ, ἅπαξ δὲ ὁ εὐτολμος.
Πάντων θαυμάτων τὸ θαυμασιώτερον
ὁ δειλιῶν ἐστὶ μοι ἄνθρωπος, εἰδὼς
πῶς τὸ μοιραῖον τέλος του, ὁ θάνατος,
θὰ ἔλθῃ ὅταν ἔλθῃ.

Ἐπανέρχεται ὁ ὑπηρέτης.

Τί ἀγγέλλουσιν
οἱ ἱερεῖς;

ΥΠΗΡΕΤΗΣ

Κατ' οἶκον λέγουν σήμερον
νὰ μείνητε. Τὰ σπλάγχνα ὅτ' ἐξέτασαν
τοῦ ἱερείου, ἡ καρδία ἔλειπε.

ΚΑΙΣΑΡ

Τὴν ἀνανδρίαν καταισχύνουσ' οἱ Θεοί.
Ὁ Καίσαρ ζῶον θενὰ ἦν ἀκάρδιον
ἂν ἐφοβεῖτο νὰ ἐξέλθῃ σήμερον.
Ὁ κίνδυνος γνωρίζει περὶ Καίσαρος
πῶς εἶν' ἐκείνου ἐπικινδυνώτερος.
Μιᾶς ἡμέρας γόνος,λέοντες ἐσμέν.
Ἐγὼ πρεσβύτερός του καὶ φρικτότερος.
Ὁ Καίσαρ θὰ ἐξέλθῃ.

ΚΑΛΦΟΥΡΝΙΑ

Οἶμοι, Καίσαρ μου!
Τὴν φρόνησίν σου πνίγει ἡ πεποίθησις.
Μὴ σήμερον ἐξέλθῃς. Εἰπὲ φόβος μου
πῶς σὲ κρατεῖ κατ' οἶκον, ὅχι φόβος σός.
Ἄς πέμψωμεν τὸν Μάρκον τὸν Ἀντώνιον
πῶς ἀσθενεῖς ν' ἀγγείλῃ εἰς τὴν σύγκλητον.
Νὰ σ' ἱκετεύσω ἄφες με γονυπετής.

ΚΑΙΣΑΡ

Πῶς ἀσθενῶ θ' ἀγγείλῃ ὁ Ἀντώνιος,
καὶ θενὰ μείνω, χαριζόμενος εἰς σέ.

Εἰσέρχεται ὁ ΔΕΚΙΟΣ.

Ὁ Δέκιος, ἰδού τον. Ἄς τοῖς τὸ εἶπῃ.

ΔΕΚΙΟΣ

Χαῖρε, ὦ Καίσαρ, καὶ καλὴν ἡμέραν σου.
Ἔρχομαι νὰ σὲ φέρω εἰς τὴν σύγκλητον.

ΚΑΙΣΑΡ

Ἔρχεσαι πάντως εἰς κατάλληλον στιγμήν.
Ἐκ μέρους μου χαιρέτα τοὺς συγκλητικούς,
κ' εἶπέ αὐτοῖς, δὲν θέλω ἔλθει σήμερον.
Δὲν ἤμπορῶ, θὰ ἦτον ψεῦδος· δὲν τολμῶ,
ψευδέστερον. Δὲν θέλω· τοῦτο νὰ εἰπῇς.

ΚΑΛΦΟΥΡΝΙΑ

Εἶπέ τοις, πάσχει.

ΚΑΙΣΑΡ

Πῶς; ὁ Καίσαρ θὰ ψευσθῇ;
Ἐκτείνων νικηφόρον τὸν βραχίονα,
τὸ ἀληθὲς θὰ κρύψω πρὸς γερόντια;
Ἄγε, εἶπέ· δὲν θέλω ἔλθει, Δέκιε.

ΔΕΚΙΟΣ

Εἶπέ μοι τινὰ λόγον, Καίσαρ κραταιέ,
μὴ χλευασθῶ, ἂν μόνον τοῦτο τοῖς εἰπῶ.

ΚΑΙΣΑΡ

Ἡ θέλησίς μου, οὗτος εἶν' ὁ λόγος μου.
Πρὸς εὐχαρίστησίν των τοῖς ἀρκεῖ αὐτός.
Ὅμως πρὸς σὴν ἰδίαν εὐχαρίστησιν,
διότι μ' εἶσαι προσφιλὴς, θενὰ σ' εἰπῶ.

Ἡ Καλφουρνία εἰς τὸν οἶκον μὲ κρατεῖ.
 Εἶδε κατ' ὄναρ, εἷς τῶν ἀνδριάντων μου
 πῶς ἔχυν' αἷμα ὡς ἐξ ἑκατὸν κρουνῶν,
 καὶ οἱ Ῥωμαῖοι εἰς αὐτὸ πῶς ἔπλυνον
 τὰς χεῖρας μειδιῶντες, κ' ἐν φαιδρότητι.
 Μήνυμα τοῦτο θεωρεῖ καὶ οἰωνὸν
 κακῶν ἐπικειμένων, καὶ, γονυπετῆς,
 νὰ μὴ ἐξέλθω σήμερον μ' ἰκέτευσε.

ΔΕΚΙΟΣ

Τὸ ὄναρ τοῦτο ἡρμηνεύσατε κακῶς.
 Καλῶν κ' εὐτυχημάτων εἶναι ἄγγελος.
 Τὸ αἷμά σου τὸ ρέον κρουνηδόν, εἰς ὃ
 ἐλούοντο Ῥωμαῖοι εὐθυμοί, δηλοῖ
 πῶς ζωογόνον αἷμα θέλει παρὰ σοῦ
 θηλάσ' ἡ Ῥώμη, καὶ οἱ πρῶτοι ἄνδρες της
 διὰ κηλίδα μίαν, ἐν ἐνθύμημα,
 δι' ἐν σου ῥάκος θὰ παραγκωνίζωνται.

ΚΑΙΣΑΡ

Καλῶς τὸ ὄναρ οὕτω τὸ ἐξήγησας.

ΔΕΚΙΟΣ

Καλῶς, ἂν μάθης ὅ,τι ἔχω νὰ σ' εἰπῶ.
 Σήμερον εἶχε πρόθεσιν ἡ σύγκλητος
 νὰ δώσῃ στέμμα εἰς τὸν μέγαν Καίσαρα.
 Ἀνίσως τοῖς μηνύσης πῶς δὲν ἔρχεσαι,
 ἴσως μετανοήσουν, ἴσως ἀφορμὴ
 δοθῇ κ' εἰς χλεύην, καὶ εἰπῇ τις· «Λύσατε
 τὴν Βουλὴν ἤδη, ἕως οὔ ὀνειρευθῇ

αἶσιον ὄναρ ἢ γυνὴ τοῦ Καίσαρος.
 Καὶ δὲν θὰ ψιθυρίζουν ὅτε κρύπτεσαι·
 « Ὁ Καίσαρ, ἐφοβήθη ; »
 Σύγγνωθι, Καίσαρ. Ἡ ἀγάπη, ἡ θερμὴ
 ἀγάπη, μ' ἀναγκάζει ταῦτα νὰ σ' εἰπῶ.
 Ἡ δὲ ἀγάπη ὁδηγεῖ τὸ λογικόν.

ΚΑΙΣΑΡ

ὦ Καλφουρνία, τί κενὸς ὁ φόβος σου!
 Αἰδοῦμαι ὅτι εἰς αὐτὸν ἐνέδωκα.—
 Θενὰ ὑπάγω. Τὸν μανδύαν δότε μοι.—

Εἰσέρχονται ὁ ΠΟΥΒΛΙΟΣ, ὁ ΒΡΟΥΤΟΣ, ὁ ΛΙΓΑΡΙΟΣ, ὁ ΜΕΤΕΛΛΟΣ
 ὁ ΚΑΣΚΑΣ, ὁ ΤΡΕΒΩΝΙΟΣ καὶ ὁ ΚΙΝΝΑΣ.

Διὰ νὰ ἔλθῃ μετ' ἐμοῦ ὁ Πούβλιος,
 προσῆλθε ;

ΠΟΥΒΛΙΟΣ

Χαῖρε, Καίσαρ.

ΚΑΙΣΑΡ

Χαῖρε, Πούβλιε.
 Τόσον πρωτὶ, πῶς, Βροῦτε, ἔξυπνος καὶ σύ ; —
 ὦ! Κάσκα, χαῖρε. — Γάϊε Λιγάριε,
 ποτὲ δὲν ἦν ὁ Καίσαρ οὕτως σοι ἐχθρὸς,
 ὅσον ἡ νόσος ἥτις σ' ἀπεξήρανε. —
 Τί ὥρα εἶναι ;

ΒΡΟΥΤΟΣ

Αἱ ὀκτὼ ἐκτύπησαν.

ΚΑΙΣΑΡ

Διὰ τοὺς κόπους τοὺς πολλοὺς εὐχαριστῶ.

Εἰσέρχεται ὁ ΑΝΤΩΝΙΟΣ.

Ὅλην τὴν νύκτα παίζει ὁ Ἀντώνιος·
ὁμως ἰδού τον. — Χαῖρε, ὦ Ἀντώνιε.

ΑΝΤΩΝΙΟΣ

Ἀντίχαιρε, ὦ Καίσαρ.

ΚΑΙΣΑΡ

Δὸς διαταγὴν
νὰ εἶναι πάντα εἰς τὸν οἶκον ἑτοιμα.
Καλὸν δὲν εἶναι νὰ μᾶς περιμένωσιν.
Αἱ Μέτελλε! — Αἱ Κίννα! — ὦ Τρεβώνιε.
Θὰ εὕρω μίαν ὥραν νὰ λαλήσωμεν.
Μὴ λησμονῇτε νὰ μ' ἐπισκεφθῇτε σεῖς·
καὶ ἴστασθε πλησίον, μὴ σᾶς λησμονῶ.

ΤΡΕΒΩΝΙΟΣ

Θὰ ἔλθω, Καίσαρ. — Τόσον δὲ πλησίον σου,
ὥστ' οἱ καλοὶ σου φίλοι θὰ μὲ ἠϋχοντο
μακρότερον ὀλίγον.

ΚΑΙΣΑΡ

Φίλοι, ἔλθετε
ἐντός· ἀφ' οὗ ὀλίγον οἶνον ὁμοῦ πίνωμεν,
ὁμοῦ, ὡς φίλοι, ἔπειτ' ἀπερχόμεθα.

ΣΚΗΝΗ ΤΡΙΤΗ

Ἐν Ῥώμῃ. Ὁδὸς παρὰ τῷ Καπιτωλίῳ.

Εἰσέρχεται ΑΡΤΕΜΙΔΩΡΟΣ, ἀναγινώσκων ἔγγραφον.

ΑΡΤΕΜΙΔΩΡΟΣ

«Καίσαρ, προφυλάττου ἀπὸ τοῦ Βρούτου. Πρόσεχε τὸν Κάσσιον. Μὴ πλησιάζῃς τὸν Κάσκαν. Ἔχε τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐπὶ τοῦ Κίννα. Μὴ ἐμπιστεύεσαι εἰς τὸν Τρεβώνιον. Παρατήρει τὸν Μέτελλον Κίμβρον. Ὁ Δέκιος Βροῦτος δὲν σ' ἀγαπᾷ. Ἐβλαψας τὸν Γαῖον Λιγάριον. Ὅλοι οὗτοι ἐν φρόνημα ἔχουν, καὶ τοῦτο κατὰ τοῦ Καίσαρος. Ἄν δὲν εἴσαι ἀθάνατος, βλέπε τριγύρω σου. Ἀμεριμνία γεννᾷ συνωμοσίαν. Οἱ παντοδύναμοι Θεοὶ νὰ σὲ προστατεύσωσιν!

Ὁ ἀγαπῶν σε

ΑΡΤΕΜΙΔΩΡΟΣ.

Ἐδὼ θὰ τὸν προσμείνω παρερχόμενον,
καὶ θὰ τῷ δώσω τοῦτο ὡς ἀναφοράν.
Θλίβομαι βλέπων ὅτι ζῇ ἡ ἀρετὴ
ὑπὸ τοῦ φθόνου τοὺς ὀδόντας πάντοτε.
Τὸν χάρτην, Καίσαρ, λάβε τὸν σωτῆρά σου·
ἄλλως προδόταις συμμαχεῖ ἡ μοῖρά σου (1).

(Ἐξέρχεται).

(1) Ὁμοιοκατάληκτον καὶ ἐν τῷ πρωτοτύπῳ.

ΣΚΗΝΗ ΤΕΤΑΡΤΗ

Ρώμη. Ἄλλο μέρος τῆς αὐτῆς ὁδοῦ πρὸ τῆς οἰκίας
τοῦ ΒΡΟΥΤΟΥ.

Εἰσέρχονται ἡ ΠΟΡΤΙΑ καὶ ὁ ΛΟΥΚΙΟΣ.

ΠΟΡΤΙΑ

Παρακαλῶ, παιδίον, εἰς τὴν σύγκλητον
τρέξον· μὴ μένης· μὴ ζητῆς ν' ἀποκριθῆς.
Αἶ! Τί προσμένεις;

ΛΟΥΚΙΟΣ

Προσταγὰς, κυρία μου.

ΠΟΡΤΙΑ

Ἐκεῖ, κ' ἐκεῖθεν πάλιν σ' ἤθελον ἐδῶ,
πρὶν τί ἐκεῖ νὰ πράξης στέλλεσαι σ' εἰπῶ.
Εὐστάθεια, ὦ! μεῖνε, μεῖνέ μοι πιστή!
Μεταξὺ γλώσσης καὶ καρδίας ὅρος θές.
Φρέν' ἀνδρὸς ἔχω, δύναμιν πλὴν γυναικός.
Εἰς τὰς γυναῖκας τί βαρὺ τὸ μυστικόν! —
Ἐδῶ ἀκόμη;

ΛΟΥΚΙΟΣ

Τί νὰ πράξω, δέσποινα;
Ἐκεῖ νὰ τρέξω· τοῦτο, ἄλλο τίποτε;
κ' ἐδῶ ὀπίσω πάλιν· ἄλλο τίποτε;

ΠΟΡΤΙΑ

Νὰ μ' ἀναγγείλῃς ὁ αὐθέντης σου καλῶς
 ἂν ἔχῃ. Ἦτον ἀσθενής. Καὶ πρόσεξον
 τὸν Καίσαρα, τί πράττει, τίνες παρ' αὐτῷ.
 Σίγα, παιδίον. Θόρυβος!

ΛΟΥΚΙΟΣ

Δὲν ἤκουσα.

ΠΟΡΤΙΑ

Παρακαλῶ σε, πρόσεξον. Ὀχλοβοή
 ὡς συμπλοκῆς, μ' ἐφάνη, ὡς ἂν ἔφερεν
 ἐκ τοῦ Καπιτωλίου ὁ ἀήρ αὐτήν.

ΛΟΥΚΙΟΣ

- Ἐγὼ, Κυρία, δὲν ἀκούω τίποτε.

Εἰσέρχεται ὁ μάντις.

ΠΟΡΤΙΑ

Ἀνθρωπ', ἐλθὲ πλησίον. Πόθεν ἔρχεσαι;

ΜΑΝΤΙΣ

Καλὴ Κυρία, ἔρχομ' ἐκ τοῦ οἴκου μου.

ΠΟΡΤΙΑ

Τί ὥρα εἶναι;

ΜΑΝΤΙΣ

Ἡ ἐννάτη εἶν' ἐγγύς.

ΠΟΡΤΙΑ

Ὁ Καίσαρ εἶναι εἰς τὸ Καπιτώλιον;

ΜΑΝΤΙΣ

Ἀκόμη. Ζητῶ θέσιν εἰς τὸν δρόμον του,
δι' οὗ θέλει διέλθει πρὸς τὴν σύγκλητον.

ΠΟΡΤΙΑ

Αἴτησιν ἔχεις, — ναί; — διὰ τὸν Καίσαρα;

ΜΑΝΤΙΣ

Ἔχω, κυρία. Ἄν ὑπὲρ τοῦ Καίσαρος
ὁ Καίσαρ νὰ μ' ἀκούσῃ εὐαρεστηθῇ,
θὰ τῷ ζητήσω νὰ εἶν' εὖνους ἑαυτῷ.

ΠΟΡΤΙΑ

Ἡξεύρεις ἂν κακόν τι τῷ ἐπίκειται;

ΜΑΝΤΙΣ

Οὐδὲν ἡξεύρω, πλὴν φοβοῦμαι πιθανά.
Χαῖρε, Κυρία. Στενὴ εἶναι ἡ ὁδός.
Αἱ μυριάδες ὁπαδῶν τοῦ Καίσαρος,
τῶν βουλευτῶν, πραιτόρων καὶ ἀπαιτητῶν,
θὰ μ' ἀποπνίξουν τὸν ἀσθενικὸν ἐμέ.
Εὐρυχωρίαν θὰ ζητήσω ἀλλαχοῦ,
ὅπου νὰ ὁμιλήσω πρὸς τὸν Καίσαρα, (Ἐξέρχεται).

ΠΟΡΤΙΑ

Ἦδ' εἰς τὸν οἶκον! — Φεῦ! Τί σκεῦος ἀσθενές

εἶν' ἡ καρδία γυναικός! Ὁ οὐρανὸς
 ἄρρωγός, Βροῦτε, ἔστω εἰς τὸ ἔργον σου!
 Ὁ παῖς μ' ἀκούει! — Ἡτῆσεν ὁ Βροῦτος τί;..
 Ὁ Καίσαρ τὸ ἀρνεῖται;.. Σκοτοδινιῶ!
 Τοὺς ἀσπασμούς μου φέρε εἰς τὸν ἄνδρα μου.
 Εἰπέ τῷ, εἶμαι εὐθυμός· κ' ἐπίστρεψε,
 ὦ παῖ, κ' εἰπέ μοι ὅ,τι σοὶ παρήγγειλε. (Ἐξέρχονται).

ΠΡΑΞΕΙΣ ΤΡΙΤΗ

ΣΚΗΝΗ ΠΡΩΤΗ

Ῥώμη. Τὸ Καπιτώλιον. Συνεδρίασις.

(Ὁχλος πολὺς ἐν τῇ ὁδῷ τῇ πρὸς τὸ Καπιτώλιον. Ἐν αὐτῷ ὁ ΑΡΤΕΜΙΔΩΡΟΣ καὶ ὁ ΜΑΝΤΙΣ. Σαλπιγμοί. Εἰσέρχονται ΚΑΙΣΑΡ, ΒΡΟΥΤΟΣ, ΚΑΣΣΙΟΣ, ΚΑΣΚΑΣ, ΔΕΚΙΟΣ, ΜΕΤΕΛΛΟΣ, ΤΡΕΒΩΝΙΟΣ, ΚΙΝΝΑΣ, ΑΝΤΩΝΙΟΣ, ΛΕΠΙΔΟΣ, ΠΟΠΙΛΙΟΣ, ΠΟΥΒΛΙΟΣ, καὶ ἄλλοι).

ΚΑΙΣΑΡ

Αἱ εἶδοι ἤλθον τοῦ Μαρτίου.

ΜΑΝΤΙΣ

Ἦλθον, ναὶ,
πλὴν δὲν παρῆλθον·

ΑΡΤΕΜΙΔΩΡΟΣ

Χαῖρε, ὦ Καίσαρ! Τὴν γραφὴν ἀνάγνωθι.

ΔΕΚΙΟΣ

Τὸ γράμμα τοῦτο ν' ἀναγνώσῃς δέεται
ἐν ᾧ σοι εὐθέτω ὁ Τρεβώνιος.

ΑΡΤΕΜΙΔΩΡΟΣ

Τὸ ἐμὸν πρῶτον! Ἀφορᾷ τὸν Καίσαρα.
Ἀνάγνωθί το πρῶτον, Καίσαρ μέγιστε!

ΚΑΙΣΑΡ

Τὸ ἀφορῶν με θ' ἀναγνώσω ἔσχατον.

ΑΡΤΕΜΙΔΩΡΟΣ

Μὴ ἀναβάλης. Στιγμηδὸν ἀνάγνωθι.

ΚΑΙΣΑΡ

Παράφρων εἶναι οὗτος;

ΠΟΥΒΛΙΟΣ

Τόπον, βέλτιστε.

ΚΑΣΣΙΟΣ

Τί εἰς τοὺς δρόμους φέρετε αἰτήσεις σας;
Ὁ τόπος εἶναι εἰς τὸ Καπιτώλιον.

(Ὁ ΚΑΙΣΑΡ εἰσέρχεται εἰς τὸ Καπιτώλιον. Οἱ λοιποὶ ἔπονται.
Πάντες οἱ συγκλητικοὶ ἐγείρονται).

ΠΟΠΙΛΙΟΣ

Καλὴν ἐπιτυχίαν εἰς τὸ ἔργον σας.

ΚΑΣΣΙΟΣ

Ποπίλιε, τί ἔργον λέγεις;

ΠΟΠΙΛΙΟΣ

Χαίρετε. (Πλησιάζει τὸν Καίσαρα).

ΒΡΟΥΤΟΣ

Τί σ' ἔλεγεν ὁ Λένας ὁ Ποπίλιος;

ΚΑΣΣΙΟΣ

Νὰ ἐπιτύχη μ' ἡῦχετο τὸ ἔργον μας.
Φοβοῦμαι, Βροῦτε, μὴ ἀνεκαλύφθῃμεν.

ΒΡΟΥΤΟΣ

Τὸν Καίσαρα, ἰδέ τον, ἐπλησίασε·
Προσοχή.

ΚΑΣΣΙΟΣ

Σπεῦσον, Κάσκα, μὴ προλάβωσι.—
Τί θενὰ γίνῃ, Βροῦτε; Ἄν προὔδόθῃμεν,
ἢ Κάσσιος ἢ Καίσαρ δὲν θ' ἀπέλθῃ ζῶν.
Θ' αὐτοκτονήσω.

ΒΡΟΥΤΟΣ

Καρτερίαν, Κάσσιε.
Περὶ ἡμῶν ὁ Λένας δὲν τῷ ὁμιλεῖ.
Μειδιᾶ, βλέπεις, κ' εἶν' ὁ Καίσαρ ἥσυχος.

ΚΑΣΣΙΟΣ

Τῆς στιγμῆς ἔχει γνῶσιν ὁ Τρεβώνιος.
Ἴδὲ πῶς ἀποσύρει τὸν Ἀντώνιον.

(Ἐξέρχονται ΤΡΕΒΩΝΙΟΣ καὶ ΑΝΤΩΝΙΟΣ. Ὁ ΚΑΙΣΑΡ
καὶ οἱ Συγκλητικοὶ κάθηνται.)

ΔΕΚΙΟΣ

Ὁ Μέτελλος ποῦ εἶναι; Ἄς προβῇ εὐθὺς
τὴν αἵτησιν νὰ δώσῃ εἰς τὸν Καίσαρα.

ΒΡΟΥΤΟΣ

Ἔτοιμος. Σπεῦσον νὰ τῷ εἶσαι βοηθός.

ΚΙΝΝΑΣ

Τὴν χεῖρα πρῶτος, Κάσκα, θὰ ὑψώσῃς σύ.

ΚΑΙΣΑΡ

Ἔτοιμοι πάντες; Ποῖον ἔχει ἄδικον
ὁ Καίσαρ νὰ δικάσῃ καὶ ἡ σύγκλητος;

ΜΕΤΕΛΛΟΣ

Ὑψιστε Καίσαρ, μέγιστε, λαμπρότατε,
ὁ Μέτελλος ὁ Κίμβρος πρὸ τοῦ θρόνου σας
καρδίαν ρίπτει ταπεινότητος μεστήν. (Γονυπετεῖ).

ΚΑΙΣΑΡ

Σὲ προλαμβάνω, Κίμβρε· Αὐτ' αἱ ἔρπουσαι
γονυκλισίαι, καὶ οἱ τρόπ' οἱ δουλικοὶ,
κοινῶν ἀνθρώπων ἴσως αἷμ' ἀνάπτουσι,
καὶ τ' ἀποφασισθέντα καὶ προδόξαντα
ἀλλάσσουν ὡς νηπίων γνώμας. Μὴ φρονῇς
τοῦ Καίσαρος τὸ αἷμα ὅτι λύουσι
τὰ τῶν μωρῶν τὸ αἷμα ἐξατμίζοντα,

θωπεῖται, προσκυνήσεις, νώτων κύρτωσις.
 Τὸν ἀδελφόν σου ψήφισμα ἐξώρισεν.
 Ἄν κλίνης, ἱκετεύης, σαίνης δι' αὐτόν,
 ὥς κύνα σὲ διώκω· διότ' ἤξευρε,
 δὲν ἀδικεῖ ὁ Καίσαρ, πλὴν δὲν δέχεται
 καὶ κολακείας ἄνευ λόγων.

ΜΕΤΕΛΛΟΣ

Φωνή τις δὲν ὑπάρχει κρείττων τῆς ἐμῆς
 καὶ γλυκυτέρα εἰς τοῦ Καίσαρος τὸ οὖς,
 ὑπὲρ τοῦ ἐξορίστου ἀδελφοῦ φωνή;

ΒΡΟΥΤΟΣ

Τὴν χεῖρα, Καίσαρ, σοὶ ἀσπάζομαι, οὐχὶ
 εἰς κολακείαν, καὶ τὸν Κίμβρον Πούβλιον
 ν' ἀνακαλέσης ἱκετεύω παρευθύς.

ΚΑΙΣΑΡ

Πῶς, Βροῦτε;

ΚΑΣΣΙΟΣ

Χάριν, Καίσαρ· Καίσαρ, ἄφεςιν!
 Γονυκλιτῆς ἐμπρός σου καὶ ὁ Κάσσιος,
 Καίσαρ, τοῦ Κίμβρου σοὶ ζητεῖ συγχώρησιν.

ΚΑΙΣΑΡ

Θενὰ συνεκινούμην ἐὰν ἤμην σεῖς.
 Ἄν ἐδεόμην συγκινήσεων, δέησις
 μὲ συνεχίνει. Εὐσταθὴς ὡς ὁ ἀστήρ
 τοῦ πόλου εἶμαι, οὐ ἡ φύσις, ἀπλανής,

ἐφάμιλλον δὲν ἔχει εἰς τὸν οὐρανόν.
 Σπινθήρων πλήρες εἶναι τὸ στερέωμα,
 καὶ φλόγες εἰσὶ πάντες, πάντες λάμπουσιν·
 ἀλλ' εἰς καὶ μόνος μένει ἀμετάθετος.
 Οὕτως ἀνθρώπων πλήρης εἶναι καὶ ἡ γῆ,
 οἱ δ' ἄνθρωπ' εἶναι ἐμπαθεῖς, αἷμα καὶ σάρξ.
 Ἀλλὰ γνωρίζω ἓνα εἰς τὸν ὄμιλον
 τὴν θέσιν του τηροῦντα ἀμετάβολον,
 καὶ ἄσειστον τὴν γνώμην. Πῶς αὐτὸς ἐγὼ,
 νὰ σᾶς τὸ δείξω ἄφετε κ' εἰς τὸ παρόν.
 Ἐπέμεινα ὁ Κίμβρος νὰ ἐξορισθῇ,
 καὶ ἐπιμένω εἰς τὴν ἐξορίαν του.

ΚΙΝΝΑΣ

ὦ Καίσαρ !

ΚΑΙΣΑΡ

Παῦσον ! Ἦλπισας τὸν Ὀλυμπον
 πῶς θὰ μετακινήσης ;

ΔΕΚΙΟΣ

Καίσαρ μέγιστε !

ΚΑΙΣΑΡ

Δὲν ἔκαμψεν ὁ Βροῦτος γόνυ μάταιον ;

ΚΑΣΣΙΟΣ

Ἄντ' ἐμοῦ, χεῖρες ὁμιλήσατε λοιπόν.

(Ὁ Κάσкас κτυπᾷ εἰς τὰ νῶτα διὰ τοῦ ἐγχειριδίου τὸν Καίσαρα, ὅστις συλλαμ-
 βάνει τὸν βραχίονα αὐτοῦ. Τὸν κτυπῶσιν ἔπειτα διάφοροι ἄλλοι συνωμόται, καὶ
 τελευταῖος ὁ ΒΡΟΥΤΟΣ.)

ΚΑΙΣΑΡ

Καὶ σύ μοι, Βροῦτε ; — Τότε, Καίσαρ, ἔκπνευσον.

(Ἀποθνήσκει. Συγκλητικοὶ καὶ λαὸς ἀποσύρονται ἐν ταραχῇ.)

ΚΙΝΝΑΣ

Ἐλευθερία ! Ἐπεσεν ὁ τύραννος !
Κηρύξατέ το ! τρέξατε ! Εἰς τὰς ὁδοὺς !

ΚΑΣΚΑΣ

Εἰς τὰ δημώδη βήματα ! Κηρύξατε·
« Ἐλευθερία ! Σωτηρί', ἀνάστασις ! »

ΒΡΟΥΤΟΣ

Λαε, μὴ τρέμε ! Βουλευταὶ, μὴ φεύγετε !
Εἰς τὴν φιλοδοξίαν ἔλαχε ποινή.

ΚΑΣΚΑΣ

Ἀνάβα, Βροῦτε, εἰς τὸ βῆμα.

ΔΕΚΙΟΣ

Κάσσιε,

καὶ σὺ ὁμοίως.

ΒΡΟΥΤΟΣ

Ποῦ δὲ εἶν' ὁ Πούβλιος ;

ΚΙΝΝΑΣ

Ἐδῶ· διὰ τὴν στάσιν ὅλως ἔξαλλος.

ΜΕΤΕΛΛΟΣ

Ὅμοῦ μένωμεν πάντες, μή τις ὀπαδὸς
τοῦ Καίσαρος . . .

ΒΡΟΥΤΟΣ

Μὴ λέγῃς μένωμεν. — Φαίδρος,
Πούβλιε. Μὴ φοβεῖσαι διὰ σέ κακόν,
οὐδὲ δι' ἄλλους τῶν Ῥωμαίων. Δήλωσον
εἰς πάντα τοῦτο, Πούβλιε.

ΚΑΣΣΙΟΣ

Καὶ ἄπελθε,
μὴ ὁ συρρέων ὄχλος ἀσεβήσῃ τι
κατὰ τῆς πολιᾶς σου.

ΒΡΟΥΤΟΣ

Ναί· κ' ἡ πράξις μας
οὐδένα θὰ εὐθύνη, ἢ τοὺς πράξαντας,
ἡμᾶς αὐτοὺς.

Ἐπανέρχεται ΤΡΕΒΩΝΙΟΣ.

ΚΑΣΣΙΟΣ

Ποῦ εἶναι ὁ Ἀντώνιος;

ΤΡΕΒΩΝΙΟΣ

Ἐφυγ' ἐν καταπλήξει εἰς τὸν οἶκόν του.
Ἄνδρες, γυναῖκες, παῖδες, ὅλοι ἄναυδοι
ἢ κρίζοντες, τοὺς δρόμους διατρέχουσιν,
ὥς ἐν ἡμέρᾳ τῆς ἐσχάτης κρίσεως.

ΒΡΟΥΤΟΣ

Θὰ μάθωμεν, ὦ μοῖρα, τί σοι ἔδοξε.
Ἠξεύρομεν πῶς πρέπει ν' ἀποθάνωμεν.
Ζητοῦμεν μόνον νὰ κερδίζωμεν καιρόν.

ΚΑΣΚΑΣ

Εἴκοσι ἔτη ὅστις κόπτει τῆς ζωῆς,
ἀπὸ τοῦ φόβου τοῦ θανάτου τ' ἀφαιρεῖ.

ΒΡΟΥΤΟΣ

Ἄν οὕτως ἔχη, καὶ καλὸν ὁ θάνατος,
τότ' εὐεργέται εἴμεθα τοῦ Καίσαρος,
τοὺς τοῦ θανάτου φόβους του βραχύναντες.
Στῆθι, λαέ! Τὰς χεῖρας εἰς τοῦ Καίσαρος
τὸ αἷμα μέχρι τῶν ἀγκώνων βάψωμεν,
καὶ εἰς τὸν φόρον ἄγωμεν, τὰ ἐρυθρὰ
πάλλοντες ξίφη, κ' εἰς τὸ πλῆθος κράζοντες·
« Ἐλευθερία καὶ εἰρήνη τῷ λαῷ! »

ΚΑΣΚΑΣ

Λουσθῆτ' εἰς αἷμα. — Εἰς ἀπέχοντας καιροὺς,
θέλει τὸ μέγα δρᾶμά μας διδάσκεσθαι
εἰς πόσας γλώσσας νέας, ἔθνη ἄγνωστα!

ΒΡΟΥΤΟΣ

Ποσάκις δὲν θὰ χύσῃ ἔτ' εἰς παιδιὰν
τὸ αἷμά του ὁ Καῖσαρ, ἤδη κείμενος,
ἄτιμος κόνις, εἰς τὸ νεκροκράββατον
τοῦ Πομπηίου!

ΚΑΣΣΙΟΣ

Τοῦτ' ὁσάκις γίνεται,
θενὰ καλῆται ὁ ἡμέτερος δεσμὸς
δεσμὸς τῶν τῆς πατρίδος ἐλευθερωτῶν.

ΔΕΚΙΟΣ

Θ' ἀπέλθωμεν ;

ΚΑΣΣΙΟΣ

Βεβαίως. Πάντες ἄγωμεν.
'Εμπρὸς ὁ Βροῦτος. Κόσμος τῶν βημάτων του
ἔσοντ' αἱ πρῶται τῶν τῆς Ῥώμης καρδιῶν.

Εἰσέρχεται ὑπηρέτης.

ΒΡΟΥΤΟΣ

Σίγα ! Τοῦ Ἀντωνίου φίλος ἔρχεται.

ΥΠΗΡΕΤΗΣ

Οὔτω νὰ κλίνω γόνυ μὲ διέταξε,
Βροῦτε, ὁ κύριός μου ὁ Ἀντώνιος,
καὶ μ' εἶπε, προσκυνήσας, οὔτω νὰ εἰπῶ·
'Ο Βροῦτος εἶν' ἀνδρεῖος, ἔμφρων, ἔντιμος·
'Ο Καίσαρ μέγας, τολμηρὸς ἦν, ἀγαθός.
Εἰπὲ, τιμῶ τὸν Βροῦτον καὶ τὸν ἀγαπῶ.
Τὸν Καίσαρα ἠγάπων, τρέμων καὶ τιμῶν.
'Αν εὐδοκῇ ὁ Βροῦτος, τὸν Ἀντώνιον
νὰ δεχθῇ, ὅπως ἐρευνήσῃ παρ' αὐτῷ
ὁ Καίσαρ οὔτω διατί ἀπέθανε,
δὲν θέλει εἶσθαι διὰ τὸν Ἀντώνιον

θανών ὁ Καίσαρ φίλος, ὡς ὁ Βροῦτος ζῶν.
 Τὴν τύχην, τὴν μερίδα θὰ ἐγκολπωθῇ
 τοῦ Βρούτου τοῦ γενναίου, εἰς αὐτὴν πιστὸς
 ἐμμένων ἐν τοῖς χρόνοις τούτοις τοῖς δεινοῖς.
 Ταῦτα ὁ κύριός μου, ὁ Ἀντώνιος.

ΒΡΟΥΤΟΣ

Ὁ κύριός σου καλὸς εἶναι καγαθὸς
 Ῥωμαῖος. Οὕτω πάντοτε τὸν ἔκρινα.
 Εἰπὲ νὰ ἔλθῃ ἅμα θέλει. Πρόθυμοι
 θὰ τὸν δεχθῶμεν· κ' ἐν τιμῇ ὑπόσχομαι
 ν' ἀπέλθῃ σῶος.

ΥΠΗΡΕΤΗΣ

Σᾶς τὸν φέρω τάχιστα. (Ἐξέρχεται).

ΒΡΟΥΤΟΣ

Ἡξεύρω ὅτι φίλον θὰ τὸν ἔχωμεν.

ΚΑΣΣΙΟΣ

Εἶθε! Πλὴν ἔχω ἐν ἐμοὶ προαίσθημα
 πολλοῦ τοῦ φόβου· καὶ τὰ προαισθήματα
 ποτὲ δὲν μ' ἀπατῶσι.

Εἰσέρχεται ὁ ΑΝΤΩΝΙΟΣ.

ΒΡΟΥΤΟΣ

Ἴδου ἐκεῖνος. Χαῖρε, ὦ Ἀντώνιε!

ΑΝΤΩΝΙΟΣ

Κράτιστε Καίσαρ! οὕτω κεῖσαι ταπεινός!

Αἱ κατακτήσεις, δόξαι σου καὶ θρίαμβοι
κατέληξαν εἰς τοῦτο! Χαῖρε ἀπελθών! —
Τίς ὁ σκοπός σας δὲν ἤξευρω, κύριοι,
τίς θέλετε νὰ πέσῃ ἔτι, τίς σαπεῖς.
Ἄν εἶμ' ἐγὼ, ἀρίστη ἔσται ὥρα μου
καθ' ἣν ὁ Καίσαρ ἔπεσε· πολύτιμον
ἔσται μοι φόνου ὄργανον τὸ ξίφος σας,
ὃ κοσμεῖ αἷμα πάντων εὐγενέστατον.
Σᾶς ἱκετεύω, ἂν διάκεισθ' ἐχθρικῶς,
ἐνῶ τὰς χεῖρας ἀχνιζούσας ἔχετε,
πράξατε ὡς ποθεῖτε. Καὶ χιλιετῇ
ζωὴν ἂν εἶχον, δὲν θ' ἀπέθνησκον ποτὲ
προθυμωτέρως. Τόπον, τρόπον δὲν ζητῶ
θανάτου ἄλλον, πλὴν παρὰ τῷ Καίσαρι,
καὶ δι' ὑμῶν, τῶν πρώτων ἐν τοῖς ἥρωσιν.

ΒΡΟΥΤΟΣ

Ἀντώνιε, μὴ ζήτηι, μὴ τὸν θάνατον.
Ἀνάγκη νὰ φανῶμεν ἦν αἰμοδιψεῖς,
ὡς εἶν' αἱ χεῖρες καὶ ὡς ἦν τὸ ἔργον μας.
Ἀλλὰ τὰς χεῖρας βλέπεις καὶ τὴν πράξιν μας,
οὐχὶ καὶ τὰς καρδίας. Εἶν' οἰκτίρμονες.
Ὁ οἶκτος πρὸς τῆς Ῥώμης τὰ κοινὰ δεινὰ
(διώκει οἶκτος οἶκτον, ὡς τὸ πῦρ τὸ πῦρ)
προὔκάλεσε τὸ ἔργον κατὰ Καίσαρος.
Πρὸς σέ τὰ ξίφη ἔχομεν μολύβδινα.
Αἱ χεῖρες, ἐν τῇ Ῥώμῃ δεινῆς πράξεως,
καὶ αἱ καρδίαι μετ' ἀδελφικῶν παλμῶν
ἀνοίγονταί σοι ἐν εὐνοίᾳ καὶ τιμῇ.

ΚΑΣΣΙΟΣ

Ἡ ψῆφός σου δὲ κῦρος ἔξει ὥς παντὸς
εἰς τῶν ἀξιωματῶν τὴν διανομήν.

ΒΡΟΥΤΟΣ

Ὑπόμειν' ἕως ὅτου κατευνάσωμεν
τὸν ἐξημμένον ὄχλον, τὸν κατάπληκτον,
καὶ τὴν αἰτίαν θὰ σοὶ ἐξηγήσωμεν
πῶς ἐγὼ, καίτοι ἀγαπῶν τὸν Καίσαρα,
τὸ ἔπραξα.

ΑΝΤΩΝΙΟΣ

Πιστεύω εἰς τὴν φρόνησιν
ὑμῶν. Τὰς χεῖρας δότε τὰς αἵματηράς.
Σὺ πρῶτον, Μάρκε Βροῦτε· καὶ σὺ Κάσσιε,
τὴν χεῖρα τεῖνον. Δός μοι, Βροῦτε Δέκιε,
τὴν σὴν· καὶ σὺ Κίννα καὶ σὺ Μέτελλε·
καὶ σὺ ἀνδρεῖε Κάσκα. ὦ Τρεβώνιε,
ἔσχατος ἀλλ' οὐχ' ἥττων τῶν λοιπῶν! — ὦ! φεῦ!
Τί, κύριοί μου εὐγενεῖς, νὰ σᾶς εἰπῶ;
Ἐσείσθη τόσον ἢ ἐμὴ ὑπόληψις,
ὥστ' ἐν τῶν δύο μοὶ ἐπίκειται κακῶν,
δειλὸς ἢ κόλαξ ὑφ' ὑμῶν νὰ ἐκληφθῶ. —
Πῶς σὲ ἠγάπων, Καίσαρ, εἶναι ἀληθές.
Ἄν βλέπη τώρα ἐφ' ἡμᾶς τὸ πνεῦμά σου,
δὲν θέλει, μᾶλλον τοῦ θανάτου, σὲ λυπεῖ
πῶς τῶν ἐχθρῶν σου σφίγγει ὁ Ἀντώνιος
αἰμοσταγεῖς τὰς χεῖρας, συνδιαλλαγῆς
πρὸ τοῦ νεκροῦ σου, ἄνερ εὐγενέστατε;

Ἄν ὅσας πληγὰς ἔχεις εἶχον ὀφθαλμοὺς,
 κ' ἔχυνον πάντες δάκρυα ἀνθ' αἵματος,
 θὰ ἔπρεπέ μοι τοῦτο περισσότερον,
 παρὰ δεσμὸς φιλίας πρὸς τοὺς σοὺς φονεῖς.
 Ἰούλιε, συγγνώμην! Ἐλαφ' εὐγενῇ,
 ἐνταῦθα ἐθηρεύθης κ' ἔπεσας νεκρὸς,
 κ' οἱ θηρευταί σου πάντες ἐδῶ ἴστανται,
 σημεῖα τῆς σφαγῆς σου φέροντες βαπτὰ.
 ὦ κόσμε, ἦσο τῆς ἐλάφου ὁ δρυμὸς,
 κ' ἡ ἔλαφος ἐκείνη ἦν ὁ κόσμος σου (1).
 ὦς λεία κεῖσαι θήρας ἡγεμονικῆς.

ΚΑΣΣΙΟΣ

Ἀντώνιε.

ΑΝΤΩΝΙΟΣ

Συγγνώμην ἔχε, Κάσσιε.
 Αὐτὰ, ἃ κ' οἱ ἐχθροὶ του θενά' ἔλεγον,
 εἰσὶν εἰς φίλου στόμα ψυχρῶς μέτρια.

ΚΑΣΣΙΟΣ

Τὸν Καίσαρα ἐπαίνει· δὲν σὲ μέμφομαι.
 Πλὴν πῶς τὰς πρὸς ἡμᾶς σου σχέσεις ἐννοεῖς;
 Μετὰ τῶν φίλων τάττεσαι, ἢ ἀπὸ σοῦ
 ἀνεξαρτήτως νὰ προβῶμεν ἔχομεν;

ΑΝΤΩΝΙΟΣ

Τὰς χεῖρας διὰ τοῦτο καὶ σᾶς ὥρεξα·

(1) Ὁ ποιητὴς παίζει διὰ τῶν ταυτοφώνων λέξεων hart, ἔλαφος καὶ heart καρδία.

ἐλησμονήθην πλήν, ἰδὼν τὸν Καίσαρα.
Εἶμ' ὅλων ὑμῶν φίλος, ὅλους ἀγαπῶ,
κ' ἐλπίδα τρέφω παρ' ὑμῶν νὰ διδαχθῶ,
εἰς τί ὁ Καίσαρ ἦτον ἐπικίνδυνος.

ΒΡΟΥΤΟΣ

Ἄλλως θὰ ἦτον τοῦτο δρᾶμ' ἀπάνθρωπον.
Εἰσὶ δὲ τόσον ἰσχυροὶ οἱ λόγοι μας,
ὥστε ἂν ἦσο καὶ υἱὸς τοῦ Καίσαρος,
θὰ σ' εἶχον πείσει.

ΑΝΤΩΝΙΟΣ

Τοῦτο δὴ κ' ἐγὼ ζητῶ.
Τὴν χάριν ἔτι ἤθελον, τοῦ Καίσαρος
τὸ σῶμα νὰ ἐκθέσω εἰς τὴν ἀγορὰν,
καὶ, ὡς εἰς φίλον πρέπει, ἐκ τοῦ βήματος
εἰς τὴν κηδεῖαν ν' ἀγορεύσω.

ΒΡΟΥΤΟΣ

Ἔσται σοι
ὡς θέλεις.

ΚΑΣΣΙΟΣ

Βροῦτε, μίαν λέξιν. — Ἀγνοεῖς
τί πράττεις. Νὰ λαλήσῃ εἰς τὴν τελετὴν
μὴ συναινῆς. Ἦξεύρεις πόσον ὁ λαὸς
δύνατ' ἐξ ὧν θ' ἀκούσῃ νὰ συγκινηθῇ;

ΒΡΟΥΤΟΣ

Μὲ συγχωρεῖς. Τὸ βῆμα πρῶτος θ' ἀναβῶ

νὰ ἐξηγήσω τὰ τοῦ φόνου αἷτια,
καὶ ὅτι ὅσα ὁ Ἀντώνιος εἶπῃ
καθ' ἡμετέραν τὰ ἐκθέτει ἄδειαν·
ἡμῶν εὐχὴ πῶς εἶναι, εἰς τὸν Καίσαρα
ν' ἀποδοθῶσι πάντα ὅσα νόμιμα.
Τοῦτο θὰ φέρῃ οὐχὶ βλάβην, ὦφελος.

ΚΑΣΣΙΟΣ

Ἄς φέρῃ ὅ,τι φέρῃ· μὲ δυσαρεστεῖ.

ΒΡΟΥΤΟΣ

Λάβε τὸ σῶμα τὸ νεκρὸν, Ἀντώνιε.
Ἡμᾶς μὴ ψέξης εἰς τὸν ἐπικήδειον,
τὸν Καίσαρα δ' ἐπαίνει ὅσον βούλεσαι.
Εἰπὲ δ' ὅτι τὸ πράττεις τῇ ἐγκρίσ' ἡμῶν·
Ν' ἀναμιγῆς ἀλλέως θὰ σ' ἀποτραπῇ
εἰς τὴν κηδείαν. Κ' ἐξ αὐτοῦ τοῦ βήματος
θὰ ὁμιλήσης εἰς ὃ θέλω ἀναβῆ,
καὶ ὅταν παύσω ἀγορεύων.

ΑΝΤΩΝΙΟΣ

Σύμφημι,

οὐδὲ ζητῶ τι ἄλλο.

ΒΡΟΥΤΟΣ

Ἔπου, καὶ πρὶν τὸ σῶμα παρασκεύασον.

Ἐξέρχονται πάντες, πλὴν τοῦ ΑΝΤΩΝΙΟΥ.

ΑΝΤΩΝΙΟΣ

ὦ! σύγγνωθί μοι, χῶμα αἱματόφυρτον,

ἂν ἥπιος ἐδείχθην πρὸς τοὺς κρεουργούς.
 ὦ τοῦ μεγίστου τῶν ἀνδρῶν ἐρείπιον,
 ὅσοι τὸν πόντον τῶν νεκρῶν διέπλευσαν,
 οὐαὶ τῷ ὅστις ἔχυσε τὸ αἷμά σου!
 Μαντεύω ἤδη ἐπὶ τῶν τραυμάτων σου,
 ὡς στόματ' ἀνοιγόντων χεῖλη ἐρυθρὰ
 κ' ἐξαιτουμένων τὴν αὐδὴν τῆς γλώσσης μου·
 ἀρὰ θὰ πέσῃ εἰς τὰ μέλη τῶν ἀνδρῶν,
 καὶ ἐριννῦς κατ' οἶκον, μάχ' ἐμφύλιοι,
 τὴν Ἰταλίαν θενὰ ἐπινέμῃται.
 Φθορὰ καὶ αἷμα οὕτως ἔσονται κοινὰ,
 οὕτω συνήθη πάντα τὰ φρικτότερα,
 ὥστ' αἱ μητέρες θὰ γελοῦν, τὸν πόλεμον
 τὰ νήπιά των νὰ σπαράττῃ βλέπουσai.
 Τὸν οἶκτον πράξεις ἄγριαι θὰ πνίξωσι.
 Θερμὴ ἐξ Ἄδου θ' ἀναβῇ φιλέκδικος
 μετὰ τῆς Ἀττῆς ἢ σκιά τοῦ Καίσαρος,
 «Φόνος!» θὰ κράξῃ ἐν φωνῇ βασιλικῇ,
 τοὺς κύνας τοῦ πολέμου ἀπολύουσα·
 καὶ θνησιμαίων θεν' ἀπόζῃ ἐπὶ γῆς
 τὸ ἔγκλημα, ζητούντων ἐνταφιασμόν.

Εἰσέρχεται ὑπηρέτης.

Τοῦ Ὀκταβίου Καίσαρος δὲν εἶσαι σὺ
 θεράπων.

ΥΠΗΡΕΤΗΣ

Μάλιστα, Μάρκε Ἀντώνιε.

ΑΝΤΩΝΙΟΣ

Ὁ Καίσαρ εἰς τὴν Ρώμην τὸν ἐκάλεσε.

ΥΠΗΡΕΤΗΣ

Τὰ γράμματά του ἔλαβε καὶ ἔρχεται.
 Παρήγγειλέ μοι νά σ' εἰπῶ προφορικῶς . . .
 ὦ Καίσαρ ! (Βλέπων τὸ πτώμα

ΑΝΤΩΝΙΟΣ

Καρδίαν ἔχεις πλήρη. Ἀποσύρθητι
 καὶ κλαῦσον. Εἶν' ἡ λύπη μεταδοτική.
 Ἴδου, οἱ ὀφθαλμοί μου, βλέποντες αὐτῆς
 τοὺς μαργαρίτας εἰς τοὺς σοὺς, ὑγράνθησαν.
 Λοιπὸν ὁ κύριός σου ἔρχεται ;

ΥΠΗΡΕΤΗΣ

Ἑπτὰ

λεύγας μακρὰν τῆς Ῥώμης μένει.

ΑΝΤΩΝΙΟΣ

Ὑπαγε

ταχέως, καὶ εἰπέ τῷ τὰ συμβαίνοντα.
 Πένθους, κινδύνων Ῥώμῃ εἶν' ἐδῶ, οὐχὶ
 ἀσφαλῆς Ῥώμῃ διὰ τὸν Ὀκτάβιον.
 Σπεῦσον, εἰπέ τῷ. Ἀλλὰ μεῖνε, πρόσμεινε.
 Μὴ ἐπιστρέφῃς, ἕως εἰς τὴν ἀγορὰν
 τὸ σῶμα φέρω. Ἀγορεύων θὰ ἰδῶ
 τί περὶ τῶν κακούργων ὁ λαὸς φρονεῖ,
 καὶ κατὰ ταῦτα θεν' ἀγγείλῃς ἔπειτα
 τῷ Ὀκταβίῳ τὰ ἐνταῦθα πράγματα.
 Δὸς τὸν βραχίονά σου.
 (Ἐξέρχονται, ἀποχομίζοντες καὶ τὸ σῶμα τοῦ ΚΑΙΣΑΡΟΣ.)

ΣΚΗΝΗ ΔΕΥΤΕΡΑ

Ἐν Ρώμῃ. Ἡ ἀγορά.

Εἰσέρχονται ΒΡΟΥΤΟΣ καὶ ΚΑΣΣΙΟΣ καὶ πολλοὶ πολῖται.

ΠΟΛΙΤΗΣ

Θέλομεν λόγον. Λόγον, λόγον δότε μας.

ΒΡΟΥΤΟΣ

Ἐπεσθε, φίλοι, καὶ ἀκροασθῆτέ μου. —
Εἰς τὰς ὁδοὺς τὰς ἄλλας σπεῦσον, Κάσσιε,
καὶ τοὺς σωροὺς ἀραίῃ. — Ὅστις προτιμᾷ
ἐμὲ ν' ἀκούσῃ, ἐδῶ μένει· ὅστις δὲ
τὸν Κάσσιον ν' ἀκούσῃ, τὸν ἀκολουθεῖ.
Λόγος τοῦ φόνου δημοσίᾳ θὰ δοθῇ.

Α'. ΠΟΛΙΤΗΣ

Ἐγὼ τὸν Βροῦτον.

Β'. ΠΟΛΙΤΗΣ

Καὶ ἐγὼ τὸν Κάσσιον
θ' ἀκούσω. Οὕτω θ' ἀντιπαραβάλωμεν
ὅσα ἰδίως ἕκαστος θὰ μᾶς εἰπῇ.

Ἐξέρχεται ὁ ΚΑΣΣΙΟΣ μετὰ τινων τῶν πολιτῶν. Ὁ ΒΡΟΥΤΟΣ
ἀναβαίνει εἰς τὸν ἔμβολον, ἤτοι τὸ βῆμα.

Γ'. ΠΟΛΙΤΗΣ

Ὁ εὐγενὴς ἀνέβη Βροῦτος. Σιωπή.

ΒΡΟΥΤΟΣ

Ὑπομονὴ ὥς τέλους.

Ρωμαῖοι, συμπατριῶται, ἀγαπητοί! Ἀκούσατε τὴν ἀπολογίαν μου, καὶ σιγαῖτε ὅπως ἀκούσητε. Πιστεύσατέ με ἐν ὀνόματι τῆς τιμῆς μου, καὶ ἐκτιμᾶτε τὴν τιμὴν μου ἵνα μὲ πιστεύσητε. Κρίνατέ με ἐν τῇ φρονήσει ὑμῶν, καὶ ἐξεγείρατε τὰς αἰσθήσεις σας, ἵνα ὀρθότερον μὲ δικάσητε. Ἄν ὑπάρχη ἐν τῇ ὁμηγύρει, φίλος τις ἀγαπητὸς τοῦ Καίσαρος, πρὸς αὐτὸν λέγω ὅτι τοῦ Βρούτου ἢ πρὸς τὸν Καίσαρα ἀγάπη δὲν ἦτον ἐλάσσων τῆς ἐδικῆς του. Ἄν δ' ἐρωτήσῃ ὁ φίλος οὗτος, διατί ὁ Βρούτος ἠγέρθη κατὰ τοῦ Καίσαρος, ἰδοὺ ἡ ἀπάντησίς μου· ὅχι ὅτι ἠγάπων τὸν Καίσαρα ὀλιγώτερον, ἀλλ' ὅτι περισσότερον ἠγάπων τὴν Ρώμην. Ἐπροτιμᾶτε νὰ ζῇ ὁ Καίσαρ, καὶ πάντες ν' ἀποθάνητε δοῦλοι, παρὰ ν' ἀποθάνῃ ὁ Καίσαρ, καὶ νὰ ζῆτε πάντες ἐλεύθεροι; Ἐπειδὴ ὁ Καίσαρ μὲ ἠγάπα, κλαίω δι' αὐτόν· ἐπειδὴ ἦν εὐτυχῆς, ἐπιχαίρω· ἐπειδὴ ἦν ἀνδρεῖος, τιμῶ αὐτόν· ἀλλ' ἐπειδὴ ἦν φιλόδοξος, τὸν ἐφόνευσα. Δάκρυα τῇ ἀγάπῃ του, χαρὰ ταῖς ἐπιτυχίαις του, τιμὴ τῇ ἀνδρείᾳ του, θάνατος τῇ φιλοδοξίᾳ του. Τίς μεταξὺ ὑμῶν ἔχει τὴν χαμέρπειαν νὰ θέλῃ νὰ ἦναι δοῦλος; Ἄν τις, ἅς τὸ εἰπῇ, διότι τοῦτον ἠδίκησα; Τίς τὴν ἀγροικίαν νὰ μὴ θέλῃ νὰ εἶναι Ρωμαῖος; Ἄν τις, ἅς τὸ εἰπῇ, διότι ἐκεῖνον ἠδίκησα. Τίς τὴν οὐτιδανότητα νὰ μὴ ἀγαπᾷ τὴν πατρίδα του; Ἄν τις, ἅς τὸ εἰπῇ, διότι ἐκεῖνον ἠδίκησα. Παύω, περιμένων ἀπάντησιν.

ΠΑΝΤΕΣ

Οὐδεὶς, Βρούτε, οὐδεὶς.

ΒΡΟΥΤΟΣ

Λοιπὸν οὐδένα ἠδίκησα. Ἄλλο δὲν ἔπραξα πρὸς τὸν Καίσαρα, ἀφ' ὅ,τι θὰ πρέπη νὰ πράξητε ὑμεῖς πρὸς τὸν Βροῦτον. Τὸ ζήτημα τοῦ θανάτου τοῦ ἐνεγράφη εἰς τὸ Καπιτώλιον. Ἡ δόξα τοῦ δὲν ἐλαττοῦται καθ' ὅσον ἦν αὐτῆς ἄξιος, οὐδ' ἐπιτείνονται τὰ ἐγκλήματά του, δι' ἃ ἀπέθανε.

Εἰσέρχονται ὁ ΑΝΤΩΝΙΟΣ καὶ ἄλλοι μετὰ τοῦ σώματος τοῦ ΚΑΙΣΑΡΟΣ.

Ἴδου κομίζει τὸ σῶμά του πενθῶν ὁ Ἀντώνιος, ὅστις καίτοι μὴ μετασχὼν τοῦ θανάτου τοῦ, θέλει ἐπωφεληθῇ ἐξ αὐτοῦ, θέσιν καταλαμβάνων ἐν τῇ δημοκρατίᾳ. Καὶ τίς ἐξ ὑμῶν ὄχι; Παύομαι δὲ λέγων ὅτι ὡς ἐφόνευσα τὸν ἄριστον τῶν φίλων μου ἐπ' ἀγαθῷ τῆς Ρώμης, διατηρῶ καὶ δι' ἐμέ τὸ αὐτὸ ἐγχειρίδιον, ἂν ποτε ἡ πατρίς μου θελήσῃ τὸν θάνατόν μου.

ΠΑΝΤΕΣ

Ζήτω ὁ Βροῦτος! Ζήτω!

Α'. ΠΟΛΙΤΗΣ

Κατ' οἶκον ἐν θριάμβῳ φέρωμεν αὐτόν!

Β'. ΠΟΛΙΤΗΣ

Παρὰ τοῖς τῶν προγόνων στήσωμεν αὐτῷ ἄγαλμα.

Γ'. ΠΟΛΙΤΗΣ

Ἐστω Καίσαρ.

Δ'. ΠΟΛΙΤΗΣ

Ὅ,τι ἄριστον
ὁ Καίσαρ εἶχεν, ἐν τῷ Βρούτῳ θὰ στεφῇ.

Α'. ΠΟΛΙΤΗΣ

Φέρωμεν εἰς τὸν οἶκον μετ' εὐφημιῶν
μετὰ κραυγῶν τὸν Βροῦτον.

ΒΡΟΥΤΟΣ

Συμπολῖται μου . . .

Β'. ΠΟΛΙΤΗΣ

Σιγᾶτε, καὶ ὁ Βροῦτος ὁμιλεῖ.

Α'. ΠΟΛΙΤΗΣ

Σιγή!

ΒΡΟΥΤΟΣ

Ν' ἀπέλθω μόνος ἄφετε. Πρὺς χάριν μου
μετὰ τοῦ Ἀντωνίου ἐδῶ μείνατε,
τοῦ Καίσαρος τὸ σῶμα νὰ τιμήσητε,
καὶ ἃ θὰ ἐκφωνήσῃ ὁ Ἀντώνιος
εἰς πανηγυρισμὸν τοῦ δι' ἀδείας τῆς ἡμῶν.
Παρακαλῶ σας, μὴ ἀπέλθετε κἀνεὶς
ἐκτὸς ἐμοῦ, πρὶν παύσῃ ὁ Ἀντώνιος. (Ἐξέρχεται).

Α'. ΠΟΛΙΤΗΣ

Ν' ἀκούσωμεν τί λέγει ὁ Ἀντώνιος.
Μείνατε ὅλοι.

Γ'. ΠΟΛΙΤΗΣ

Εἰς τὸ βῆμ' ἄς ἀναβῇ.
Σιγή! — Ἀνάβα, εὐγενῇ Ἀντώνιε.

ΑΝΤΩΝΙΟΣ

Χάρις τῷ Βρούτῳ εἰς ὑμᾶς προσέρχομαι . . .

Δ'. ΠΟΛΙΤΗΣ

Τί λέγει περὶ Βρούτου;

Γ'. ΠΟΛΙΤΗΣ

Ὅτι πρὸς ἡμᾶς
πῶς ἦλθεν, εἰς τὸν Βροῦτον χάριν χρεωστεῖ.

Δ'. ΠΟΛΙΤΗΣ

Καλῶς θὰ πράξῃ κακὸν τι νὰ μὴ εἰπῇ
κατὰ τοῦ Βρούτου.

Α'. ΠΟΛΙΤΗΣ

Ἦν ὁ Καίσαρ τύραννος.

Γ'. ΠΟΛΙΤΗΣ

Ἦτον· κ' ἡ Ρώμη ἀπηλλάγη εὐτυχῶς.

Β'. ΠΟΛΙΤΗΣ

Σίγα! Θὰ ὁμιλήσῃ ὁ Ἀντώνιος.

ΑΝΤΩΝΙΟΣ

Ἄνδρες τῆς Ρώμης . . .

ΠΟΛΙΤΑΙ

Σιωπή, ν'ακούσωμεν!

ΑΝΤΩΝΙΟΣ

ὦ συμπολίται, φίλοι! Ἔρχομαι ταφήν,
οὐχὶ ἐπαίνους φέρων εἰς τὸν Καίσαρα.
Τὰ κακὰ ἔργα τοῖς ἀνθρώποις ἐπιζοῦν
ἐν ᾧ πολλάκις τὰ καλὰ συνθάπτονται.
Οὕτως ἄς γίνη καὶ περὶ τοῦ Καίσαρος.
Ὁ Βροῦτος εἶπεν ὅτι ἦν φιλόδοξος.
Ἄν οὕτως εἶχεν, ἦτον ἔγκλημα βαρὺ,
κ' ἐπλήρωσε βαρὺ τοῦ ἀντίποινον.
Κατ' ἄδειαν τοῦ Βρούτου ὡς καὶ τῶν λοιπῶν,
(διότι εἶν' ὁ Βροῦτος ἔντιμος ἀνὴρ
ὁμοίως καὶ οἱ ἄλλοι, ὅλοι ἔντιμοι)
νὰ ἐκφωνήσω ἦλθον ἐπικήδειον.
Φίλος μου ἦτον, φίλος δίκαιος, πιστός·
ὁ Βροῦτος ὅμως ὅτι ἦν φιλόδοξος
λέγει, καὶ εἶν' ὁ Βροῦτος ἔντιμος ἀνὴρ.
Εἰς Ρώμην αἰχμαλώτους ἔφερε πολλούς.
Τὰ λύτρα τῶν πληροῦσι τὰ ταμεῖά μας.
Φιλοδοξίας εἶναι τοῦτο ἔνδειξις;
Ὁ Καίσαρ, ἂν ἐθρήνει πένης, ἔκλαιε.
Τραχύτερος δὲν εἶναι ὁ φιλόδοξος;
Ὁ Βροῦτος ὅμως ὅτι ἦν φιλόδοξος
λέγει, καὶ εἶν' ὁ Βροῦτος ἔντιμος ἀνὴρ.
Ἦσθε παρόντες, ὅτε εἰς τὰ Λύκεια
τρὶς στέμμα βασιλέως τῷ προσέφερα
καὶ τρὶς ἡρνήθη. Ἦν αὐτὸ φιλόδοξον;

Ὁ Βροῦτος ὁμῶς ὅτι ἦν φιλόδοξος
λέγει, κ' εἶναι βεβαίως ἔντιμος ἀνὴρ.
Λέγω, οὐχὶ τῷ Βρούτῳ πρὸς ἀναίρεσιν·
ἐκθέτω μόνον ὅ,τ' ἤξεύρ' ὁ ἴδιος.
Τὸν ἡγαπᾶτε, καὶ εὐλόγως, ἄλλοτε.
Τί σᾶς κωλύει τώρα νὰ τὸν κλαύσητε;
Κρίσις! Εἰς κτήνη ὥχου, καὶ ὁ ἄνθρωπος
ἀπεστερήθη λογικοῦ. — ὦ! σύγγνωτε!
Μοὶ φεύγει ἡ καρδία εἰς τὸ φέρετρον.
Πρέπει νὰ παύσω, ἕως οὔ μ' ἀποδοθῇ.

Α'. ΠΟΛΙΤΗΣ

Νομίζω, βάσιν ἔχουσιν οἱ λόγοι του.

Β'. ΠΟΛΙΤΗΣ

Τὸ πρᾶγμα ἂν σπουδαίως ἐξετάσωμεν,
ὁ Καίσαρ ἡδίκηθη.

Γ'. ΠΟΛΙΤΗΣ

Ἀδελφὲ, φρονεῖς;
Φοβοῦμαι μὴ μᾶς ἔλθῃ τις χειρότερος.

Δ'. ΠΟΛΙΤΗΣ

Ἦκούσατε; Τὸ στέμμα τὸ ἀπέκρουσε.
Φιλοδοξίαν δὲν ἐλέγχει τοῦτο καὶν.

Α'. ΠΟΛΙΤΗΣ

Ἄν οὕτως ἔχῃ, θὰ πληρώσουν ἀκριβὰ
τινὲς τὴν πρᾶξιν.

Β'. ΠΟΛΙΤΗΣ

Ἐκ δακρύων ἐρυθρὰ
ὁ πτωχὸς ἔχει τὰ πυρώδη βλέφαρα.

Γ'. ΠΟΛΙΤΗΣ

Χρηστότατος Ρωμαῖος ὁ Ἀντώνιος!

Δ'. ΠΟΛΙΤΗΣ

Προσέξατε! Ἀρχίζει πάλιν νὰ λαλῇ.

ΑΝΤΩΝΙΟΣ

Χθὲς ἐν τῇ οἰκουμένῃ ἦν πανίσχυρος
τοῦ Καίσαρος ὁ λόγος· ἤδη κεῖτ' ἐκεῖ,
κ' ἐμπρός του οὔτις κλίνει, οὐδ' ὁ ἔσχατος.
Ἄν ἤθελον, πολίται, τὰς καρδίας σας
εἰς λύσσαν νὰ ἐξάψω στασιαστικὴν,
θὰ ἔβλαπτον τὸν Βροῦτον καὶ τὸν Κάσσιον,
οἵτινες ὅμως ἄνδρες εἰσὶν ἔντιμοι.
Αὐτοὺς νὰ βλάψω, δὲν τὸ θέλω. Προτιμῶ
νὰ βλάψω μᾶλλον τὸν νεκρὸν, κ' ἐμέ, καὶ σᾶς,
παρὰ ἐντίμους ἄνδρας ὡς εἰσὶν αὐτοί.
Αὐτ' ἡ μεμβράνα φέρει τὴν σφραγίδα του.
Τὴν εὖρον ἄρτι. Εἶν' ἡ διαθήκη του.
Αὐτῆς τοὺς ὅρους οἱ πολλοὶ ἂν ἤκουον,
(Δὲν θὰ τοὺς ἀναγνώσω. Συγχωρεῖτέ μοι.)
θὰ συνωθοῦντο τὰς πληγὰς του νὰ φιλοῦν,
εἰς αἷμά του νὰ βάπτουν τὰ μανδύλια·
μίαν του τρίχα ἱερὸν ἐνθύμημα
ζητοῦντες, ταύτην εἰς τὰς διαθήκας των

θα ἔγραφον, γενναῖον κληροδότημα
ἀφήνοντές την εἰς τοὺς ἀπογόνους των.

Δ'. ΠΟΛΙΤΗΣ

Τὴν διαθήκην θέλομεν ν' ἀκούσωμεν.
Νὰ μᾶς τὴν ἀναγνώσης, Μάρκ' Ἀντώνιε !

ΠΑΝΤΕΣ

Ναί, ναί, τὴν διαθήκην ! Ναί, τοῦ Καίσαρος
τὴν διαθήκην θέλομεν ν' ἀκούσωμεν !

ΑΝΤΩΝΙΟΣ

Μὴ θορυβῆτε. Πρέπει πόσον, φίλτατοι,
ὁ Καίσαρ σᾶς ἡγάπα νὰ μὴ μάθητε.
Δὲν εἷσθε ξύλα, λίθοι· εἷσθε ἄνθρωποι,
δι' ὃ τὴν διαθήκην ἂν ἀκούσητε,
θα σᾶς ἐξάψ' εἰς φλόγας, εἰς ἀπόγνωσιν.
Νὰ μάθητε δὲν πρέπει κληρονόμοι του
πῶς εἷσθε. Καὶ τί κέρδος ἂν τὸ μάθητε ;

Δ'. ΠΟΛΙΤΗΣ

Τὴν διαθήκην ! Θέλομεν τοῦ Καίσαρος
τὴν διαθήκην ν' ἀναγνώσης, θέλομεν.

ΑΝΤΩΝΙΟΣ

Ὑπομονὴν ὀλίγην· περιμείνατε·
Δὲν ἔπρεπε νὰ σπεύσω νὰ σᾶς τὸ εἰπῶ.
Φοβοῦμαι, τοὺς ἐντίμους ἄνδρας ἔβλαψα,
ὅφ' ὧν ὁ Καίσαρ ἔπεσε, μαχαιρωθεῖς.
Φοβοῦμαι, ναί.

Δ'. ΠΟΛΙΤΗΣ

Προδότηι, ὄχι ἔντιμοι.

ΠΑΝΤΕΣ

Σὴν διαθήκην ! Τὴν διαθήκην !

Β'. ΠΟΛΙΤΗΣ

Ἦσαν φονεῖς, κακοῦργοι ! Δὸς ν' ἀκούσωμεν
τὴν διαθήκην !

ΑΝΤΩΝΙΟΣ

Θέλετε ν' ἀναγνώσω ; Μὲ βιάζεστε ;
Περὶ τὸ σῶμα τάχθητε τοῦ Καίσαρος.
Τὸν διαθέτην νὰ σᾶς δείξω ἄφετε,
καὶ νὰ κατέλθω. Μοὶ τὸ ἐπιτρέπετε ;

ΠΑΝΤΕΣ

Ἐλθε, ἐλθέ.

Β'. ΠΟΛΙΤΗΣ

Κατάβα.

Γ'. ΠΟΛΙΤΗΣ

Σ' ἐπιτρέπεται.

Δ'. ΠΟΛΙΤΗΣ

Κλείσατε κύκλον.

Α'. ΠΟΛΙΤΗΣ

Τοῦ νεκροῦ ἀπέχετε.
Μακρὰν ὀλίγον τοῦ φερέτρου.

Β'. ΠΟΛΙΤΗΣ

Τόπον, αἶ!
τῷ -Αντωνίῳ! Εὐγενῇ Ἀντώνιε!

ΑΝΤΩΝΙΟΣ

Μὴ τόσον συνωθῆσθε. Ἀραιότερον!

ΠΑΝΤΕΣ

Λοιπὸν ὀπίσω! Τόπον! τόπον κάμετε.

ΑΝΤΩΝΙΟΣ

Προμήθειαν δακρύων ἐὰν ἔχητε,
έτοιμασθῆτε τώρα νὰ τὰ χύσητε.
Αὐτόν του τὸν μανδύαν τὸν γνωρίζετε.
Τὸν ἐνθυμοῦμαι ὅτε πρωτεφόρεσεν
αὐτὸν ἐν τῇ σκηνῇ του. Δεῖλῃ θέρους ἦν,
ὁπότε τοὺς Νερβίους κατετρόπωσεν.
Ἐδῶ τὸ ξίφος τοῦ Κασσίου ἔσχισε.
Αὕτη τοῦ Κάσκα τοῦ δολίου ἡ πληγὴ.
Ἐκεῖ ὁ Βροῦτος ἔπληξεν ὁ προσφιλής.
Ὅτε δ' ἀπέσπα τὴν ἐπάρατον αἰχμὴν,
τοῦ Καίσαρος τὸ αἷμα ἰδοὺ εἶπετο,
ὥς ῥέον ἔξω εἰς τὴν θύραν, νὰ ἰδῇ
ἀγρίως οὕτως ἂν ὁ Βροῦτος ἔκρουσε.
Τοῦ Καίσαρος ὁ Βροῦτος ἦτον ἄγγελος.

Πόσον ὁ Καίσαρ τὸν ἠγάπα, κρίνατε,
 Θεοί! Ὀδύνην τραῦμα δὲν τῷ ἔδωκε
 μείζονα τούτου. Ὡς τὸν εἶδε τύπτοντα,
 εἰς τῆς ἀχαριστίας μᾶλλον τὴν πληγὴν
 ἢ εἰς τοῦ ὅπλου τὴν πληγὴν ἐνέδωκε,
 κ' ἐρράγη ἡ καρδία ἡ μεγάλη του·
 εἰς τὸν μανδύαν ἔκρυψε τὸ πρόσωπον,
 κ' ὑπὸ τὸν αἶμα ἀποστάζοντα θερμὸν
 τοῦ Πομπηίου ἀνδριάντα ἔπεσε.
 Πολῖται, οἷα πτώσις! Τότ' ἐπέσαμεν
 κ' ἐγὼ, καὶ σεῖς, καὶ πάντες, καὶ ὑπὲρ ἡμᾶς
 ἡ προδοσία ἔχαιρεν αἱματηρά.
 Κλαίετε. Οἶκτος τὰς ψυχὰς σας ἔδακε.
 Βλέπω· σταγόνες σᾶς ὑγραίνουν εὐγενεῖς.
 Καλαὶ καρδίαι, κλαίετε, τοῦ Καίσαρος
 ἰδοῦσαι τὴν χλαμύδα τὴν διάτρυτον.
 Ἴδέτε τον ἐνταῦθα. Εἶν' ὁ ἴδιος,
 ὑπὸ δολίων προδοτῶν κατὰτρυτος.

Α'. ΠΟΛΙΤΗΣ

ὦ τοῦ οἰκτροῦ θεάματος!

Β'. ΠΟΛΙΤΗΣ

Καίσαρ εὐγενῇ!

Γ'. ΠΟΛΙΤΗΣ

Κλαυθμῶν ἡμέρα!

Δ'. ΠΟΛΙΤΗΣ

Κακοῦργοι καὶ προδόται!

Α'. ΠΟΛΙΤΗΣ

Θέαμα αίματηρόν !

Β'. ΠΟΛΙΤΗΣ

Νὰ τὸν ἐκδικήσωμεν ! Ἐκδίκησιν. Ὅρμαῖτε ! — Ζη-
τεῖτε ! — Πυρπολεῖτε ! — Θάνατον καὶ πῦρ ! — Φονεύετε !
— Οὐδεὶς προδότης νὰ μὴ μείνῃ ζῶν !

ΑΝΤΩΝΙΟΣ

Μείνατε, συμπολίται.

Α'. ΠΟΛΙΤΗΣ

Ἡσυχίαν ! Ὁ εὐγενὴς Ἀντώνιος ὁμιλεῖ. Ἀκούσωμεν.

Β'. ΠΟΛΙΤΗΣ

Θὰ τὸν ἀκούσωμεν, θὰ τὸν ἀκολουθήσωμεν, πλησίον
τοῦ θ' ἀποθάνωμεν !

ΑΝΤΩΝΙΟΣ

Καλοὶ, γλυκεῖς μου φίλοι, εἰς στασιασμόν
νὰ σᾶς διερεθίσω δὲν ἐπιθυμῶ.
Οἱ πράξαντες τὸ ἔργον εἰσὶν ἔντιμοι,
καὶ πέπεισμαι, τοὺς λόγους θὰ ἐκθέσωσι.
Τίνας ἰδίας ἀφορμὰς, φεῦ ! ἔχουσι,
τὸ ἀγνοῶ. Ἀλλ' ἄνδρες ὄντες ἔντιμοι
κ' ἔμφρονες, θέλουσι πάντως ἀπολογηθῆ.
Δὲν ἔρχομαι νὰ κλέψω τὰς καρδίας σας.
Δὲν εἶμαι ῥήτωρ, ὡς ὁ Βροῦτος, ἀλλ' ἀπλοῦς,
ἄπλαστος εἶμαι, ὅπως μὲ γνωρίζετε,

φιλῶν τὸν φίλον. Ταῦτα τὰ γνωρίζουσιν
οἱ νὰ λαλήσω δόντες μοι περὶ αὐτοῦ,
διότι πνεῦμα, λέξεις μοὶ ἐλλείπουσιν,
ἀπαγγελία, σχήματα ῥητορικὰ
καὶ συγκινοῦντα. Ὅμιλῳ ὀρθὰ κοπτά-
σᾱς λέγω ὅ,τι ὅλ' ὑμεῖς γνωρίζετε·
τοῦ Καίσαρός μας σᾱς δεικνύω τὰς πληγὰς,
οἰκτρὰ, οἰκτρὰ τὴν ὄψιν στόματα βωβὰ,
καὶ ἀντ' ἐμοῦ ἀφήνω νὰ λαλήσωσιν.
Ἄν ἤμην Βροῦτος, ὁ δὲ Βροῦτος ἦν ἐγώ,
θὰ σᾱς ἐξῆπτον, εἰς ἐκάστην τῶν πληγῶν
προσθέτων γλῶσσαν, καὶ ν' ἀποστατήσωσι
τῆς Ρώμης καὶ τοὺς λίθους θὰ ἐξήγειρον.

ΠΑΝΤΕΣ

Θέλομεν ν' ἀποστατήσωμεν.

Α'. ΠΟΛΙΤΗΣ

Θέλομεν νὰ καύσωμεν τοῦ Βρούτου τὴν οἰκίαν.

Γ'. ΠΟΛΙΤΗΣ

Ἐμπρὸς λοιπόν! Ἐμπρὸς! Τοὺς συνωμότας νὰ εὐ-
ρωμεν!

ΑΝΤΩΝΙΟΣ

Συμπατριῶται, δότε μοι ἀκρόασιν.

ΠΑΝΤΕΣ

Σιωπή! Ν' ἀκούσωμεν τὸν Ἀντώνιον! Τὸν εὐγενῆ Ἀν-
τώνιον!

ΑΝΤΩΝΙΟΣ

Πλὴν τί ποιεῖτε, φίλοι, δὲν ἡξεύρετε.
Πῶς ἄξιος ὁ Καίσαρ τῆς ἀγάπης σας;
Φεῦ! ἀγνοεῖτε. Πρέπει νὰ σᾶς τὸ εἰπῶ.
Τὴν διαθήκην τὴν ἐλησμονήσατε!

ΠΑΝΤΕΣ

Ἀληθές! — Τὴν διαθήκην! — Μείνωμεν ν' ἀκούσωμεν
τὴν διαθήκην.

ΑΝΤΩΝΙΟΣ

Ἴδου ἡ διαθήκη, κ' εἶν' ἐνσφράγιστος.
Εἰς ἕκαστον πολίτην, κατὰ κεφαλὴν,
δραχμὰς ἀφήνει πέντε κ' ἐβδομήκοντα.

Β'. ΠΟΛΙΤΗΣ

ὦ Καίσαρ εὐγενέστατε! — Ἐκδίκησιν διὰ τὸν θάνα-
τόν του!

Γ'. ΠΟΛΙΤΗΣ

Καίσαρ βασιλικώτατε!

ΑΝΤΩΝΙΟΣ

Ἀκούσατέ μου μεθ' ὑπομονῆς.

ΠΑΝΤΕΣ

Σιγή!

ΑΝΤΩΝΙΟΣ

Προσέτι σᾶς ἀφήνει τὰς ἐπαύλεις του,

κήπους, φυτείας, ἔνθεν τοῦ Τιβέριος,
εἰς σᾶς εἰς κτῆσιν κ' εἰς τοὺς κληρονόμους σας,
εἰς τοὺς αἰῶνας, πρὸς κοινὴν διάχυσιν,
εἰς περιπάτους καὶ διασκεδάσεις σας.
Ὑπῆρξε Καίσαρ. Τίς ὑπάρξει ὡς αὐτός;

Α'. ΠΟΛΙΤΗΣ

Οὐδεὶς, οὐδεὶς ποτέ. Ἐλθέτε. Ἐξω, ἔξω.
Εἰς ἱερὰν τὸ σῶμα χῶραν καύσωμεν,
κ' ἐκ τῆς σωροῦ λαβόντες φλογεροὺς δαυλοὺς,
τῶν προδοτῶν τοὺς οἴκους πυρπολήσωμεν.
Ἄρωμεν τὸ λείψανον.

Β'. ΠΟΛΙΤΗΣ

Φέρετε πῦρ.

Γ'. ΠΟΛΙΤΗΣ

Θραύσατε τὰ θρανία.

Δ'. ΠΟΛΙΤΗΣ

Θραύσατε καθίσματα, παράθυρα, ὅ,τι τύχη.

Ἐξέρχονται οἱ πολῖται μετὰ τοῦ σώματος.

ΑΝΤΩΝΙΟΣ

Χώρει, ἐνέργει! Ἀπελύθης, τὸ κακόν!
Λάβε στροφὴν ἣν θέλεις. — Τί συμβαίνει, παῖ;

Εἰσέρχεται ΥΠΗΡΕΤΗΣ.

ΥΠΗΡΕΤΗΣ

Κύριε, ὁ Ὀκτάβιος ἔφθασεν εἰς Ρώμην.

ΑΝΤΩΝΙΟΣ

Ποῦ εἶναι ;

ΥΠΗΡΕΤΗΣ

Αὐτὸς καὶ ὁ Λέπιδος, καὶ οἱ δύο εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Καί-
σαρος.

ΑΝΤΩΝΙΟΣ

Ἀμέσως σπεύδω κατ' εὐθεΐαν πρὸς αὐτόν.
Ἐν καιρῷ ἦλθεν. Εἶν' ἡ τύχη εὐθυμος,
κ' ἐν ὅσῳ εἶναι δὲν μᾶς εἶναι φειδωλή.

ΥΠΗΡΕΤΗΣ

Ἐλεγε πῶς ὁ Βροῦτος καὶ ὁ Κάσσιος
ἀπὸ ῥυτῆρος ἐκ τῆς Ρώμης ἔφυγον.

ΑΝΤΩΝΙΟΣ

Πιθανὸν εἶναι εἶδῃσιν νὰ ἔλαβον
Περὶ τοῦ πλήθους, πῶς τὸ ἀνεστάτωσα.
Ἐλθέ· εἰς Ὀκταβίου τώρα φέρε με. (Ἐξέρχονται).

ΣΚΗΝΗ ΤΡΙΤΗ

Ἐν Ρώμῃ. Ὁδός.

Εἰσέρχεται ΚΙΝΝΑΣ, ὁ ποιητής.

ΚΙΝΝΑΣ

Ὅτι παρεκαθήμην εἰς τοῦ Καίσαρος
τὸν πότον ὠνειρεύθην, κ' οἰωνοὶ κακοὶ

τὴν φαντασίαν μοι πληροῦσιν. Ἦθελον
νὰ μὴ ἐξέλθω· πλὴν ὥς νὰ μ' ἐπείγῃ τι.

Εἰσέρχονται πολῖται.

Α'. ΠΟΛΙΤΗΣ

Πῶς ὀνομάζεσαι;

Β'. ΠΟΛΙΤΗΣ

Ποῦ ὑπάγεις;

Γ'. ΠΟΛΙΤΗΣ

Ποῦ κατοικεῖς;

Δ'. ΠΟΛΙΤΗΣ

Εἶς' ἔγγαμος ἢ ἄγαμος;

Β'. ΠΟΛΙΤΗΣ

Ἀποκρίσου ἀπ' εὐθείας εἰς καθένα.

Α'. ΠΟΛΙΤΗΣ

Ναί, καὶ ὀλίγους λόγους.

Δ'. ΠΟΛΙΤΗΣ

Καὶ φρόνιμα.

Γ'. ΠΟΛΙΤΗΣ

Καὶ τὴν ἀλήθειαν, σὲ συμβουλεύω.

ΚΙΝΝΑΣ

Τ' εἶναι τ' ὀνομά μου; Ποῦ ὑπάγω; Ποῦ κατοικῶ; ἂν

ἄγαμος ἢ ἄγαμος; καὶ ν' ἀποκριθῶ εὐθὺς εἰς καθένα, καὶ ὀλίγους λόγους, καὶ φρόνιμα καὶ τὴν ἀλήθειαν; Φρόνιμα λέγω, εἶμαι ἄγαμος.

Β'. ΠΟΛΙΤΗΣ

Ὅπερ ἐστὶ, μωρὸς εἶναι ὅστις νυμφεύεται. — Φοβοῦμαι, ἀλλὰ μοὶ τὸ πληρώσης, κύριε. — Ἐξακολούθει. Ἀπ' εὐθείας.

ΚΙΝΝΑΣ

Ἀπ' εὐθείας ὑπάγω εἰς τοῦ Καίσαρος τὴν κηδεῖαν.

Α'. ΠΟΛΙΤΗΣ

Ὡς φίλος ἢ ὡς ἐχθρὸς;

ΚΙΝΝΑΣ

Ὡς φίλος.

Β'. ΠΟΛΙΤΗΣ

Ἡ ἀπόκρισις αὐτὴ ἦτον ἀπ' εὐθείας.

Δ'. ΠΟΛΙΤΗΣ

Καὶ ἡ κατοικία σου; Ὀλίγους λόγους.

ΚΙΝΝΑΣ

Ὀλίγους λόγους. Παρὰ τὸ Καπιτώλιον.

Γ'. ΠΟΛΙΤΗΣ

Καὶ τ' ὄνομά σου, κύριε; Τὴν ἀλήθειαν.

ΚΙΝΝΑΣ

Κατ' ἀλήθειαν, ὀνομάζομαι Κίννας.

Α'. ΠΟΛΙΤΗΣ

Σπαράξατέ τον. Εἶναι συνωμότης.

ΚΙΝΝΑΣ

Εἶμαι Κίννας ὁ ποιητής, Κίννας ὁ ποιητής.

Δ'. ΠΟΛΙΤΗΣ

Σπαράξατέ τον διὰ τοὺς στίχους του, διὰ τοὺς κακοὺς
του στίχους.

ΚΙΝΝΑΣ

Δὲν εἶμαι Κίννας ὁ συνωμότης.

Β'. ΠΟΛΙΤΗΣ

Ἀδιάφορον. Ὀνομάζεται Κίννας. Ξερρίζώσατε τ' ὄνομα
ἀπὸ τὴν καρδίαν του, καὶ ἀφήσατέ τον νὰ τρέχῃ.

Γ'. ΠΟΛΙΤΗΣ

Ξεσχίσατέ τον, ξεσχίσατέ τον! Ἐμπρός! Δαυλοὺς,
ἀναμμένους δαυλοὺς! Εἰς τοῦ Βρούτου, εἰς τοῦ Κασσίου!
Τρέξατε, πυρπολήσατε! Ἄλλοι εἰς τοῦ Δεκίου, ἄλλοι εἰς
τὴν οἰκίαν τοῦ Κάσκα! Ἄλλοι εἰς τοῦ Λιγαρίου! Ἐξω!
Ἐμπρός!
(Ἐξέρχονται).

ΠΡΑΞΕΙΣ ΤΕΤΑΡΤΗ

ΣΚΗΝΗ ΠΡΩΤΗ

Ρώμη. Δωμάτιον εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Ἀρτωνίου.

ΑΝΤΩΝΙΟΣ, ΟΚΤΑΒΙΟΣ καὶ ΛΕΠΙΔΟΣ κάθονται εἰς τὴν τράπεζαν.

ΑΝΤΩΝΙΟΣ

Λοιπὸν θεν' ἀποθάνουν ὧν τὸ ὄνομα
ἔδω ἑγράφη.

ΟΚΤΑΒΙΟΣ

Καὶ ὁ ἀδελφὸς ὁ σὸς
θεν' ἀποθάνῃ. Συναινεῖς, ὦ Λέπιδε ;

ΛΕΠΙΔΟΣ

Συναινῶ.

ΟΚΤΑΒΙΟΣ

Γράψον, ὦ Ἀντώνιε.

ΛΕΠΙΔΟΣ

Ἀλλὰ

ἐφ' ὅρῳ ν' ἀποθάνῃ καὶ ὁ Πούβλιος,
τῆς ἀδελφῆς σου ὁ υἱὸς, Ἀντώνιε.

ΑΝΤΩΝΙΟΣ

Κ' ἐκεῖνος. Ἴδου, στίγμα· τὸν διέγραψα.
Εἰς τὰς οἰκίας, Λέπιδε, τοῦ Καίσαρος,
τὴν διαθήκην νὰ μᾶς φερῆς ὕπαγε,
ὅπως ἰδῶμεν εἴ τι περικόψωμεν.

ΛΕΠΙΔΟΣ

Ἐδὼ θενὰ σᾶς εὕρω πάλιν;

ΟΚΤΑΒΙΟΣ

Ναὶ, ἐδῶ.

Ἀνίστως ὅχι, εἰς τὸ Καπιτώλιον. (ΛΕΠΙΔΟΣ ἐξέρχεται).

ΑΝΤΩΝΙΟΣ

Ἄσημος οὗτος κ' ἐπιπόλαιος ἀνὴρ,
εἰς ἀγγελιαφόρον μόνον χρήσιμος.
Πρέπ' εἰς τοῦ κόσμου τὴν τριχὶ διαίρεσιν
νὰ συμμετάσχη καὶ αὐτὸς εἰς τῶν τριῶν;

ΟΚΤΑΒΙΟΣ

Οὕτως ἐφρόνεις ὅτε συνεψήφιζε
τοὺς ἐγγραπτέους εἰς τὴν μαύρην δέλτον μας.

ΑΝΤΩΝΙΟΣ

Μακρότερόν σου ἔζησα, Ὀκτάβιε.
Τιμὰς αὐτὸν φορτῶμεν, εἰς ἀπαλλαγὴν
ἡμῶν αὐτῶν ἐκ φόρτων συκοφαντικῶν.
Αὐτὰς ἄς φέρῃ ὡς ὁ ὄνος τὸν χρυσόν,
ὕπὸ τὸ ἄχθος πνευστιῶν, ἰδρῶν, καὶ ὡς

ὄνηλατοῦμεν, τὴν ὁδὸν ἀκολουθῶν.
 Ὡς δὲ τὸν θησαυρόν μας ὅπου θέλομεν
 φέρη, τοῦ φόρτου ἀπαλλάττομεν αὐτόν,
 νὰ τρέχῃ ὅπως ὄνος ἀσαγμάρωτος,
 τὰ ὠτά του νὰ σείῃ τὸν ἀφήνομεν,
 νὰ βοσκ' εἰς τὸν λειμῶνα.

ΟΚΤΑΒΙΟΣ

Πρᾶξον ὡς φρονεῖς·
 πλὴν καλὸς εἶναι κ' ἔμπειρος πολεμιστής.

ΑΝΤΩΝΙΟΣ

Τοιοῦτος εἶν' ἐπίσης καὶ ὁ ἵππος μου,
 δι' ὃ τῷ δίδω τὴν φορβὴν τοῦ ἄφθονον·
 κτῆνος, εἰς ὃ διδάσκω πῶς νὰ πολεμῇ,
 ν' ἀναχαιτίζει, νὰ ὀρμᾷ, νὰ στρέφεται.
 Ἐμοῦ τὸ πνεῦμα κυβερνᾷ τὸ σῶμά του.
 Ἐν πλείστοις δὲν εἶν' ἄλλο καὶ ὁ Λέπιδος.
 Νὰ ὀδηγῇται πρέπει, νὰ διδάσκηται.
 Ἄγονον πνεῦμα! Ἐκ τεχνῶν, μιμήσεων
 τρέφεται, καὶ πραγμάτων ἐκτὸς χρήσεως
 κ' εὐρωτιῶντων, ἅτινα τὸν θέλγουσι.
 Δὲν πρέπ' εἰμὴ ὡς κτῆμα νὰ τὸν θεωρῇς.
 Ὁκτάβιε, μεγάλα τώρα ἄκουσον·
 Στρατολογεῖ ὁ Βροῦτος, καὶ ὁ Κάσσιος.
 Ν' ἀντιταχθῶμεν πρέπει, νὰ ἐλκύσωμεν
 συμμάχους· φίλους, μέσα νὰ ἐξεύρωμεν.
 Ἐν συμβουλίῳ ἅς σκεφθῶμεν σοβαρῶς
 τὰ κεκρυμμένα πῶς ν' ἀνακαλύψωμεν,
 καὶ προφανεῖς κινδύνους ν' ἀποκρούσωμεν.

ΟΚΤΑΒΙΟΣ

Πράξωμεν οὕτω. Κατασκοπευόμεθα,
καὶ ὕλακτοῦντες μᾶς περικυκλοῦν ἐχθροί.
Τινὰς δὲ μειδιῶντας, τοὺς φοβοῦμαι μὴ
εἰς τὴν καρδίαν πολλὰ κρύπτουσι κακά. (Ἐξέρχονται).

ΣΚΗΝΗ ΔΕΥΤΕΡΑ

*Εἰς Σάρδεις, στρατόπεδον. Πρὸ τῆς σκηνῆς
τοῦ ΒΡΟΥΤΟΥ.*

Τυμπανισμός. Εἰσέρχονται ΒΡΟΥΤΟΣ, ΛΟΥΚΙΛΙΟΣ, ΛΟΥΚΙΟΣ
καὶ στρατιῶται. Ἀπαντῶσιν αὐτοὺς ΤΙΤΙΝΙΟΣ καὶ ΠΙΝΔΑΡΟΣ.

ΒΡΟΥΤΟΣ

Στῆτε, αἶ!

ΛΟΥΚΙΛΙΟΣ

Τὸ σύνθημα, αἶ! καὶ στῆτε.

ΒΡΟΥΤΟΣ

Τί τρέχει, Λουκίλιε; Ὁ Κάσσιος πλησιάζει;

ΛΟΥΚΙΛΙΟΣ

Ἐφθασεν ἤδη, κ' ἔρχεται ὁ Πίνδαρος
τὸ «χαῖρε» νὰ σοὶ φέρῃ τοῦ κυρίου του.

(Ὁ ΠΙΝΔΑΡΟΣ δίδει ἐπιστολὴν τῷ ΒΡΟΥΤῳ.)

ΒΡΟΥΤΟΣ (τῷ ΠΙΝΔΑΡῳ)

Καλὸν τὸ «χαῖρε»· ἀλλὰ εἴτ' ἐξ ἑαυτοῦ,

εἴτ' ἐκ δολίων συμβουλῶν ἀλλοιωθεὶς,
ὁ κύριός σου ἀφορμὴν μοὶ ἔδωκε
τινὰ τῶν γενομένων νὰ ἐπιθυμῶ
μὴ εἶχον γίνεи. Ἄλλ' ἂν ἤδη ἔφθασε,
θὰ μ' ἱκανοποιήσῃ, εἰμὶ βέβαιος.

ΠΙΝΔΑΡΟΣ

Ὁ κυριός μου θὰ προσέλθῃ, πέπεισμαι,
ὅπως καὶ εἶναι, πλήρης ὑπολήψεως.

ΒΡΟΥΤΟΣ

Δὲν ἀμφιβάλλω. — Νὰ σ' εἰπῶ, Λουκίλιε.
Εἰπέ μοι, πῶς σ' ἐδέχθη;

ΛΟΥΚΙΛΙΟΣ

Φιλοφρόνως μὲν,
μετ' οὐκ ὀλίγων σεβασμοῦ ἐνδείξεων,
οὐχὶ πλὴν μετ' ἀπλάστου οἰκειότητος
κ' ἐμπιστοσύνης φιλικῆς ἐκχύσεων
καθὼς τὸ πάλαι.

ΒΡΟΥΤΟΣ

Περιγράφεις πῶς θερμὴ
ψυχραίνεται φιλία. Παρατήρησον,
Λουκίλιε, ἀγάπη ὅτ' ἐξασθενῇ,
βεβιασμένη γίνεται εὐγένεια.
Ἄφελῆς πίστις ἀγνοεῖ τεχνάσματα,
ὑποκριταὶ δ', ὥς ἵπποι οἱ διάπυροι,
γοργοὶ μὲν καὶ σφριγῶντες ἐπιδείκνυνται,
ἀλλ' ὥς αἰμάξῃ τὰ πλευρά των πτερνιστῆρ,

πτήσσουν ὡς φοράδες αἱ ἀσθενικαί.
Καὶ ὁ στρατός του ἔρχεται ;

ΛΟΥΚΙΔΙΟΣ

Προὔτίθεντο,
ἀπόψε εἰς τὰς Σάρδεις νὰ σταθμεύσωσι.
Μετὰ Κασσίου εἶν' οἱ πλεῖστοι, μάλιστα
τὸ ἱππικόν. (Ἦχεῖ στρατιωτικὴ μουσικὴ ἔνδοθεν).

ΒΡΟΥΤΟΣ

Ἀκούεις ; Ἴδου, ἔρχεται.
Ὑπαγε φιλοφρόνως νὰ δεχθῇς αὐτόν.

Εἰσέρχεται ὁ ΚΑΣΣΙΟΣ μετὰ στρατιωτῶν.

ΚΑΣΣΙΟΣ

Στῆτε, Αἶ !

ΒΡΟΥΤΟΣ

Στῆτε. Αἶ ! Τὸ σύνθημα !

ΕΝΔΟΘΕΝ

Στῆτε !

ΕΝΔΟΘΕΝ

Στῆτε !

ΕΝΔΟΘΕΝ

Στῆτε !

ΚΑΣΣΙΟΣ

ὦ εὐγενῇ μου ἀδελφῆ, μ' ἠδίκησαν.

ΒΡΟΥΤΟΣ

Δέν ἀδικῶ ἐχθρούς μου· οἱ θεοὶ κριταὶ
ἂν ν' ἀδικήσω ἀδελφόν μου δύναμαι.

ΚΑΣΣΙΟΣ

Κρύπτει κακὸν αὐτῇ σου ἡ ἐγκράτεια·
καὶ ἂν τὸ πράττης . . .

ΒΡΟΥΤΟΣ

Κάσσιε, ἡσύχασον.
Ἦρέμα λάλει. Σὲ γνωρίζω, Κάσσιε.
Πρὸ τῶν στρατῶν τῶν δύω, οἷς νὰ δώσωμεν
ἀγάπης ἀμοιβαίας πρέπει δείγματα,
ἄς παύσ' ἡ ἔρις. Ὡς ἀποχωρήσωσιν,
εἰς τὴν σκηνὴν μου ἔκθες τὰ παράπονα,
κ' ἔτοιμος εἶμαι ν' ἀπαντήσω.

ΚΑΣΣΙΟΣ

Πίνδαρε,
παραγγελίαν δὸς ὅπως οἱ ἱλαρχοὶ
μικρὸν τοὺς στρατιώτας ἀποσύρῳσι.

ΒΡΟΥΤΟΣ

Καὶ σὺ ὁμοίως, ὦ Λουκίλιε. Οὐδεὶς
μὴ πλησιάσῃ ὅσω συσχεπτόμεθα.
Ὁ Λούκιος φρουρεῖτω κ' ὁ Τιτίνιος.

ΣΚΗΝΗ ΤΡΙΤΗ

Ἐντὸς τῆς σκηνῆς τοῦ ΒΡΟΥΤΟΥ.

Ὁ ΛΟΥΚΙΟΣ καὶ ὁ ΤΙΤΙΝΙΟΣ εἰς τινα ἀπόστασιν. Εἰσέρχονται
ὁ ΒΡΟΥΤΟΣ καὶ ὁ ΚΑΣΣΙΟΣ.

ΚΑΣΣΙΟΣ

Δῆλον ἐκ τούτου ὅτι μὲ ἠδίκησας.
Τὸν Λούκιον τὸν Πέλλαν κατεδίκασας,
παρὰ Σαρδίων ὡς δωροδοκήσαντα,
καὶ εἰς τὸ γράμμα δι' οὗ, ὡς μοι γνώριμον,
σοὶ τὸν συνίστων, προσοχὴν δὲν ἔδωκας.

ΒΡΟΥΤΟΣ

Αὐτὸν συστήσας, σεαυτὸν ἠδίκησας.

ΚΑΣΣΙΟΣ

Δὲν εἶναι πρέπον εἰς καιροὺς οἷους τοὺς νῦν
μικρολογίαι νὰ διονυχίζωνται.

ΒΡΟΥΤΟΣ

Ἐδυσφημίσθης, σοὶ τὸ λέγω, Κάσσιε,
κυρτοὺς πῶς ἔχεις τοὺς δακτύλους σου καὶ σὺ,
πωλῶν εἰς ἀναξίους τ' ἀξιώματα.

ΚΑΣΣΙΟΣ

Ἐγὼ κυρτοὺς δακτύλους! Ὁ αὐτὸ εἰπὼν
εἶναι ὁ Βροῦτος, τὸ ἤξεύρεις· εἰδεμὴ
ἔσχατος οὗτος θενὰ ἦτον λόγος σου.

ΒΡΟΥΤΟΣ

Ἐξευγενίζει τοῦ Κασσίου τ' ὄνομα
τὴν καπηλείαν, κ' ἡ ποινὴ συστέλλεται.

ΚΑΣΣΙΟΣ

Πῶς; Ποινὴν εἶπας;

ΒΡΟΥΤΟΣ

Ἐνθυμοῦ τὸν μάρτιον·
ναὶ τοῦ μαρτίου τὰς εἰδούς. Ἰούλιος
ὁ μέγας θύμα τοῦ δικαίου ἔπεσε.
Τίς δολοφόνος θὰ τῷ ἐπετίθετο,
ἐὰν δὲν εἶχε πρόθεσιν τὸ δίκαιον;
Ἡμῶν, τῶν φονευσάντων τὸν ὑπέρτατον
τῆς γῆς πολίτην ὡς προστάτην τῶν ληστῶν,
τὰς χεῖρας δῶρα θὰ μιαίνωσιν αἰσχρά,
καὶ θὰ πωλῶμεν τὰς εὐρείας μας τιμὰς
ἀντ' εὐτελῶν κερμάτων ὅσα κλεί' ἡ δράξ;
Νὰ εἶμαι σκύλος, τὴν σελήνην ὕλακτῶν,
παρὰ Ρωμαῖος οὕτω πράττων!

ΚΑΣΣΙΟΣ

Πλὴν κ' ἐμὲ
μὴ προσυλάκτει, Βροῦτε. Δὲν τ' ἀνέχομαι.
Ἐλησμονήθης εἰς τὰς ἐπιθέσεις σου·
διότι στρατιώτης ἀρχαιότερος
εἰμί σου, κ' εἰς συμβάσεις ἐμπειρότερος.

ΒΡΟΥΤΟΣ

Ἄφες αὐτά. Δὲν εἶσαι.

ΚΑΣΣΙΟΣ

Εἶμαι.

ΒΡΟΥΤΟΣ

Λέγω σοι

δὲν εἶσαι.

ΚΑΣΣΙΟΣ

Μὲ βιάζεις, θὰ λησμονηθῶ.
Τὸ δέρμα σου φυλάττου. Μὴ μὲ προκαλῆς.

ΒΡΟΥΤΟΣ

Ὑπαγε, κοῦφε!

ΚΑΣΣΙΟΣ

Εἶναι τοῦτο δυνατόν;

ΒΡΟΥΤΟΣ

Ἄκουε, θέλω νὰ λαλήσω. Μὴ θαρρείς
πῶς θὰ τρομάξω σὲ τὸν θερμοκέφαλον,
ὅτι μ' ἐκπλήττει ἐξαπτόμενος μωρός;

ΚΑΣΣΙΟΣ

Θεοί, Θεοί μου! Ὅλ' αὐτὰ τ' ἀνέχομαι;

ΒΡΟΥΤΟΣ

Αὐτὰ καὶ ἄλλα. Παροργίζου μέχρις οὗ
ῥαγῇ σου ἢ καρδία, ὅλη οἴησις.
Δείκνυε τὸν θυμόν σου εἰς τοὺς δούλους σου.

τ' ἀνδράποδά σου ἄς τὸν τρέμωσιν· ἐγὼ
θὰ κλίνω γόνυ πρὸ τῆς δυστροπίας σου ;
Αἶ! τῆς σπληνός σου τοὺς χυμοὺς κατὰπινε
ὥς νὰ σὲ πνίξουν· ἀλλ' ἀπὸ τῆς σήμερον
εἰς γέλωτα θὰ μ' εἶσαι κ' εἰς περίγελων
ἂν ἀγριαίνης.

ΚΑΣΣΙΟΣ

Ὡς ἐκεῖ κατήντησε !

ΒΡΟΥΤΟΣ

Λέγεις πῶς εἶσαι κρείττων μου πολεμιστής.
Ἀπόδειξόν το· μὴ ματαίαν καύχησιν,
καὶ θὰ χαρῶ. Μοὶ εἶναι πάντῃ ἀρεστὸν,
ὑπ' εὐγενῶν ἀνθρώπων νὰ διδάσκωμαι.

ΚΑΣΣΙΟΣ

Μὲ ἀδικεῖς παντείως· Βροῦτε, μ' ἀδικεῖς.
Δὲν εἶπον κρείττων, εἶπον ἐμπειρότερος.
Σοὶ εἶπον, κρείττων ;

ΒΡΟΥΤΟΣ

Μ' εἶναι ἀδιάφορον.

ΚΑΣΣΙΟΣ

Ὁ Καίσαρ δὲν ἐτόλμα τοῦτο νὰ μ' εἰπῇ.

ΒΡΟΥΤΟΣ

Ἄφες ! Ἐτόλμας νὰ τὸν ἐρεθίσῃς σύ ;

ΚΑΣΣΙΟΣ

Πῶς ; δὲν ἐτόλμων ;

ΒΡΟΥΤΟΣ

Ὅχι.

ΚΑΣΣΙΟΣ

Δὲν ἐτόλμων, πῶς ;

Ἐκεῖνον ;

ΒΡΟΥΤΟΣ

Τὴν ζωὴν σου θὰ ἐξέθετες.

ΚΑΣΣΙΟΣ

Μὴ παρακαταχρᾶσαι τὴν ἀγάπην μου,
μὴ πράξω ὅ,τι ἔπειτα θὰ μὲ λυπῇ.

ΒΡΟΥΤΟΣ

Ἐπραξας ὅ,τι ἔπρεπε νὰ σὲ λυπῇ.
Αἱ ἀπειλαί σου δὲν μοι εἶν' ἐπίφοβοι·
καὶ τεθωρακισμένος τιμιότητα,
νὰ πνέωσιν ἀφήνω ὥς ὁ ἄνεμος,
εἰς ὃν μικρὸν προσέχω. Ἐπεμψα πρὸς σέ
διὰ χρυσὸν ὀλίγον· τὸν ἡρνήθης πλήν.
Δὲν δύναμ' αἰσχροῖς τρόποις ν' ἀργυρολογῶ.
Νὰ κερματίσω μᾶλλον τὴν καρδίαν μου
θὰ ἔστεργον, νὰ στάζῃ αἷμα ὥς δραχμὰς,
παρὰ ν' ἀρπάζω τοῦ ἀγρότου χωρικοῦ
δι' αἰσchrῶν δώρων τ' ἄθλια κερμάτια.

Χρυσὸν ὀλίγον, νὰ πληρώσω τὸν στρατὸν
σ' ἐζήτησα· ἡρνήθης. Τοῦτο ἄξιον
ἦν τοῦ Κασσίου ; Οὕτως εἰς τὸν Κάσσιον
θ' ἀπεκρινόμην ; Πλεονέκτης ἂν ποτὲ
ὁ Βροῦτος γίνη, ὥστ' ἀνάξια ποσὰ
τοῖς φίλοις του ν' ἀρνηῖται, κεραυνὸν, Θεοὶ
κατὰ τῆς κεφαλῆς του !

ΚΑΣΣΙΟΣ

Δὲν ἡρνήθην σοι.

ΒΡΟΥΤΟΣ

Ἡρνήθης.

ΚΑΣΣΙΟΣ

Δὲν ἡρνήθην. Ἦν ὁ κομιστῆς
τῆς ἀποφάσεώς μου ἄνους. Μ' ἔσχισεν
ὁ Βροῦτος τὴν καρδίαν. Ν' ἀνεχώμεθα
οἱ φίλοι πρέπει φίλων ἐλαττώματα·
πλὴν τά ἐμὰ ὁ Βροῦτος μεγαλοποιεῖ.

ΒΡΟΥΤΟΣ

* Ἄν μόνον ἐφαρμόζης ταῦτα εἰς ἐμέ.

ΚΑΣΣΙΟΣ

Δὲν μ' ἀγαπᾷς.

ΒΡΟΥΤΟΣ

Μὴ λέγε σέ· τὰ λάθη σου.

ΚΑΣΣΙΟΣ

Ὡς λάθη ὄμμα φίλου δὲν τὰ ἔβλεπε.

ΒΡΟΥΤΟΣ

Κόλακος ὄμμα, ἂν καὶ ὡς τὸν Ὀλυμπον
τὸν ὑψηλὸν μεγάλα καταφαίνωνται.

ΚΑΣΣΙΟΣ

Ἀντώνιε, προβῆτε, καὶ Ὀκτάβιε,
κ' ἐκδικηθῆτε μόνον εἰς τὸν Κάσσιον,
διότι βάρος εἰς αὐτὸν εἶν' ἡ ζωή.
Τὸν ἀποκρούει ἀδελφός, καὶ τὸν μισεῖ
ὁ ὃν φιλεῖ· ὡς δοῦλος ἐπιπλήττεται·
τὰ σφάλματά του σημειοῦνται, γράφονται
ἐντὸς βιβλίου καὶ ἀποστηθίζονται
ὅπως μοὶ τὰ τινάσσει κατὰ πρόσωπον.
Ὡ! νὰ μ' ἐκπνεύσει ἡ ψυχὴ εἰς δάκρυα!
Ἴδου τὸ ξίφος, καὶ τὸ στήθος τὸ γυμνόν.
Καρδίαν περιέχει πλούτου καὶ χρυσοῦ
πλουσιωτέραν. Ὡ! ἐκρίζωσον αὐτὴν
ἂν ᾗς Ῥωμαῖος. Ὁ χρυσὸν σοι ἀρνηθεῖς
σοὶ δίδω τὴν καρδίαν. Κτύπα ὡς ποτὲ
τὸν Καίσαρα. Ὅποτε ἀσπονδότερον
αὐτὸν ἐμίσεις, τὸν ἡγάπας μᾶλλον ἢ
ὅτ' εἶχες ποτ' ἀγάπην πρὸς τὸν Κάσσιον.

ΒΡΟΥΤΟΣ

Τὸ ξίφος εἰς τὴν θήκην. Μαίνου, πρᾶξον ὡς
σ' ἀρέσκει. Ἀστειότης ἅς ὑποληφθῇ

ἡ ἀτιμία. Συνεδέθης, Κάσσιε,
μετ' ἀμνοῦ, ὅστις ὀργὴν τρέφει ὅσον πῦρ
ὁ κάλιξ. Μόλις διὰ βίας ἔρριψε
σπινθῆρα, κ' ἐψυχράνθη.

ΚΑΣΣΙΟΣ

Φεῦ! Ὁ Κάσσιος
ἔζησεν ὅπως γέλως ἢ τῷ Βρούτῳ του
ὁσάκις ἔγει τὴν διάθεσιν κακὴν!

ΒΡΟΥΤΟΣ

Κ' ἐγὼ ὠμίλουν εἰς κακὴν διάθεσιν.

ΚΑΣΣΙΟΣ

Τ' ὁμολογεῖς; ὦ δός μοι, δὸς τὴν χεῖρά σου.

ΒΡΟΥΤΟΣ

Καὶ τὴν καρδίαν.

ΚΑΣΣΙΟΣ

Βροῦτε!

ΒΡΟΥΤΟΣ

Τί ἐπιθυμεῖς;

ΚΑΣΣΙΟΣ

Μ' ἀγαπᾷς τόσον, ὥστε νὰ μ' ἀνέχῃσαι
ὅταν μὲ παραφέρῃ ἄτοπος ὁρμή,
κληρονομία μητρική;

ΒΡΟΥΤΟΣ

Ναὶ, Κάσσιε·

Ὅψέποτε δὲ εἶσαι πρὸς τὸν Βροῦτόν σου
τραχὺς τοῦντεῦθεν, θὰ φρονῶ ἢ μήτηρ σου
πῶς μ' ἐπιπλήττει, μὴ συνεριζόμενος.

(Θόρυβος εἰς τὰ παρασκήνια)

ΠΟΙΗΤΗΣ (ἐνδοθεν).

Νὰ ἐμβῶ ἄφες, νὰ ἰδῶ τοὺς στρατηγούς.
Ῥῆξις ἠκούσθη παρ' αὐτοῖς. Νὰ μείνωσι
καλὸν δὲν εἶναι μόνοι.

ΛΟΥΚΙΛΙΟΣ (ἐνδοθεν)

Δὲν εἰσέρχεσαι.

ΠΟΙΗΤΗΣ (ἐνδοθεν).

Φονεύσατέ με, θὰ εἰσέλθω.

Εἰσέρχεται ὁ Ποιητής.

ΚΑΣΣΙΟΣ

Τί ἐστί;

ΠΟΙΗΤΗΣ

Δὲν εἶν' αἰσχύνη, στρατηγοί; Τί πράττετε;
Ὅμονοεῖτε. Εἷσθε ἄνδρες φρόνιμοι,
πλὴν νέοι· πλείους ἀριθμοῦνται χρόνοι μοι.

ΚΑΣΣΙΟΣ

Ὁ κυνικὸς τοὺς στίχους πῶς σοὶ συζυγεῖ!

ΒΡΟΥΤΟΣ

Κνώδαλον ἔξω. Ἐξω, ἀνθρωπάριον!

ΚΑΣΣΙΟΣ

Ὑπόμεινέ τον. Οὗτος εἶν' ὁ τρόπος του.

ΒΡΟΥΤΟΣ

Ὁ τρόπος του, ἀλλ' ὅχι καὶ ὁ χρόνος μου.
Τί μωροψάλται θέλουσ' εἰς τὸν πόλεμον;
Ἀνθρωπε, φύγε.

ΚΑΣΣΙΟΣ

Ὑπαγ', ἔξελθ', ἔξελθε. (Ὁ ποιητὴς ἐξέρχεται).

Εἰσέρχονται ΛΟΥΚΙΔΙΟΣ καὶ ΤΙΤΙΝΙΟΣ.

ΒΡΟΥΤΟΣ

Λουκίλιε, τὴν νύκτα, καὶ Τιτίνιε,
ἐδὼ αἱ ἱλαὶ θὰ σταθμεύσουν. Εἶδησιν
εἰς τοὺς ἱλάρχους δότε.

ΚΑΣΣΙΟΣ

Κ' ἐπιστρέψατε,
φέροντες τὸν Μεσσάλαν.

(ἐξέρχονται ὁ ΛΟΥΚΙΔΙΟΣ καὶ ὁ ΤΙΤΙΝΙΟΣ)

ΒΡΟΥΤΟΣ

Οἶνον, Λούκιε.

ΚΑΣΣΙΟΣ

Δὲν ἤξευρον πῶς εἶσαι τόσ' ὀξύθυμος.

ΒΡΟΥΤΟΣ

Κάσσιε, θλίψεις μὲ πιέζουσι πολλάι.

ΚΑΣΣΙΟΣ

Παραγνωρίζεις τὴν φιλοσοφίαν σου
οὕτως ἐνδίδων εἰς τυχαίας συμφοράς.

ΒΡΟΥΤΟΣ

Οὐδείς ἐμοῦ πρὸς λύπην ἀνδρειότερος
ὑπάρχει.— Ἡ Πορτία ἀπεβίωσε.

ΚΑΣΣΙΟΣ

Τί εἶπες; Ἡ Πορτία;

ΒΡΟΥΤΟΣ

Ἀπεβίωσε.

ΚΑΣΣΙΟΣ

Καὶ ὅτε σὲ προὔκάλουν δὲν μ' ἐφόνευσας!
'Ανυποφόρου, φοβερᾶς στερήσεως!
Τί εἶχε;

ΒΡΟΥΤΟΣ

Θλίψιν ὅτι ἀνεχώρησα,
ὅτι μετ' Ὀκταβίου ὁ Ἀντώνιος
ἐνδυναμοῦται. Μετὰ τοῦ θανάτου της

ἤγγέλθη μοι καὶ τοῦτο· Παρεφρόνησε.
Στιγμὴν μείνασα μόνη, πῦρ κατέπιε.

ΚΑΣΣΙΟΣ

Καὶ ἐφονεύθη;

ΒΡΟΥΤΟΣ

Ναί.

ΚΑΣΣΙΟΣ

Θεοὶ ἀθάνατοι!

Εἰσέρχεται ΛΟΥΚΙΟΣ, φέρων οἶνον καὶ κηρία.

ΒΡΟΥΤΟΣ

Περὶ αὐτῆς μὴ πλέον.— Παῖ, τὸν οἶνον δός.
Εἰς αὐτὸν πνίγω πᾶσαν ἔριν, Κάσσιε. (Πίνει).

ΚΑΣΣΙΟΣ

Διὰ τὸ πόμα ἢ καρδία μου διψᾷ.
Λούκιε, κίρνα μέχρῃς ἐκχειλίσεως,
πλήρη τοῦ Βρούτου νὰ ροφήσω τὴν στοργήν. (Πίνει).

Ἐπανέρχεται ὁ ΤΙΤΙΝΙΟΣ μετὰ τοῦ ΜΕΣΣΑΛΑ.

ΒΡΟΥΤΟΣ

Μεσσάλα, χαῖρε.— Εἰσελθε, Τιτίνιε.—
Ἐδῶ, εἰς τὸ κηρίον ἃς καθήσωμεν,
νὰ συσκεφθῶμεν τὰς κοινὰς ἀνάγκας μας.

ΚΑΣΣΙΟΣ

Πορτί', ἀπῆλθες!

ΒΡΟΥΤΟΣ

Σὲ παρακαλῶ, ἄρχεϊ.—
Ἐπιστολαὶ μοὶ λέγουν, ὃ Ἀντώνιος
μετὰ τοῦ νέου Ὀκταβίου ἔρχεται
στρατῶ μεγάλῳ πρὸς Φιλίππους προχωρῶν.

ΜΕΣΣΑΛΑΣ

Ἐπιστολαί μου λέγουσι τὰ ἴδια.

ΒΡΟΥΤΟΣ

Τί ἄλλο λέγουν;

ΜΕΣΣΑΛΑΣ

Ὅτι διὰ προγραφῶν
καὶ διωγμῶν, οἱ δύο καὶ ὁ Λέπιδος
ἔχουν φονεύσει ἑκατὸν συγκλητικούς.

ΒΡΟΥΤΟΣ

Διαφωνοῦσιν ὥς πρὸς τοῦτο αἱ ἐμαί.
Τοὺς φονευθέντας λέγουν ἑβδομήκοντα
τοὺς πάντας. Εἶναι ὁ Κικέρων εἷς αὐτῶν.

ΚΑΣΣΙΟΣ

Εἷς ὁ Κικέρων;

ΜΕΣΣΑΛΑΣ

Ἐφονεύθη προγραφεῖς.—
Αὐθέντα, ἔχεις γράμμα τῆς συζύγου σου;

ΒΡΟΥΤΟΣ

Ὅχι, Μεσσάλα.

ΜΕΣΣΑΛΑΣ

Οὔτε τι περὶ αὐτῆς
τὰ γράμματά σου λέγουν;

ΒΡΟΥΤΟΣ

Οὔτε.

ΜΕΣΣΑΛΑΣ

Ἀπορον!

ΒΡΟΥΤΟΣ

Ἐρωτᾶς. Λέγουν εἰς τὰ ἐδικά σου τί;

ΜΕΣΣΑΛΑΣ

Δὲν λέγουν.

ΒΡΟΥΤΟΣ

Ὡς Ῥωμαῖος τὴν ἀλήθειαν
εἶπέ μοι.

ΜΕΣΣΑΛΑΣ

Ὡς Ῥωμαῖος λοιπὸν ἄκουσον
αὐτήν. Ναί, εἶναι ἀληθές, ἀπέθανε,
καὶ παραδόξως.

ΒΡΟΥΤΟΣ

ὦ Πορτία, χαῖρέ μοι! —

Μεσσάλα, πρέπει ν' ἀποθάνωμεν. Σκεφθεῖς
 συχνὰ θνητὴ πῶς ἦτον, ἤδη δύναμαι
 νὰ ὑπομείνω καρτερῶν τὴν συμφορὰν.

ΜΕΣΣΑΛΑΣ

Οὕτω μεγάλοι τὰ μεγάλα φέρουσι.

ΚΑΣΣΙΟΣ

Κ' ἐγὼ εἰς τοῦτο ἤσκησα τὴν ἀγωγὴν·
 ἢ ἐμὴ φύσις πλὴν κατεξανίσταται.

ΒΡΟΥΤΟΣ

Εἰς τὰ σπουδαῖα ἔργα μας τώρα λοιπόν.
 Εἰς τοὺς Φιλίππους ἄγωμεν· τί λέγετε;

ΚΑΣΣΙΟΣ

Δὲν τὸ ἐγκρίνω.

ΒΡΟΥΤΟΣ

Καὶ ὁ λόγος σου;

ΚΑΣΣΙΟΣ

Ἴδού.

Ὁ ἐχθρὸς μᾶλλον καθ' ἡμῶν ἄς κινηθῇ.
 Θεὸν ἀπαυδήσῃ, θὰ βλαβῇ ἐξαντληθεῖς.
 Ἡμεῖς δ' ἐνταῦθα, ὄχυροί, ἐν ἀσφαλεῖ,
 θὰ μένωμεν ἀκμαῖοι καὶ ἀτάραχοι.

ΒΡΟΥΤΟΣ

Οἱ καλοὶ λόγοι ἤκουσιν εἰς κρείττονας.
 Ἡ χώρα μέχρι τῶν Φιλίππων δυσπειθής,
 βεβιασμένην τρέφει πρὸς ἡμᾶς στοργήν.
 Μεμψιμοιροῦσα εἰς τοὺς φόρους ἔκλινεν.
 Ὁ ἐχθρὸς ταύτην διαπορευόμενος,
 θ' αὐξάνῃ τὸν στρατόν του, ἐμψυχούμενος,
 καὶ θὰ προβαίνει μείζων, ἀκμαιότερος.
 Τὰς ὠφελείας ταύτας ἀποκόπτομεν
 χωροῦντες εἰς Φιλίππους, τοὺς λαοὺς αὐτοὺς
 ὀπίσω μας ἀφέντες.

ΚΑΣΣΙΟΣ

Βροῦτε, ἄκουσον.

ΒΡΟΥΤΟΣ

Μὲ συγχωρεῖς.— Προσέτι παρατήρησον
 ὅτι τοὺς φίλους ἐξηντλήσαμεν σχεδόν·
 αἱ λεγεῶνες εἰσὶ πλήρεις· ὠριμον
 ἡμῶν τὸ ἔργον· ὁ ἐχθρὸς πληθύνεται.
 Ἐν κορυφῇ ἐστῶτες, ἤδη κλίνομεν.
 Τὰ τῶν ἀνθρώπων παλλιρρόιας ἔχουσιν.
 Εἰς τὴν ἐπιτυχίαν φέρ' ἢ πλημμυρίς·
 ἢ δ' ἄμποτις κυλίνει τοὺς ἐμπίπτοντας
 εἰς ἀβαθεῖς ὑφάλους καὶ εἰς συμφοράς.
 Ἐν πλήρει τῇ πλημμύρᾳ κ' ἡμεῖς πλέομεν.
 Ὀφεληθῶμεν ἐκ τοῦ εὖνου ρεύματος,
 ἢ ναυαγοῦμεν.

ΚΑΣΣΙΟΣ

Λοιπὸν ἔστω ὡς φρονεῖς.
Ἄγωμεν εἰς Φιλίππους νὰ τοὺς εὕρωμεν.

ΒΡΟΥΤΟΣ

Τὸ σκότος ἦλθεν ὡς διελεγόμεθα.
Εἰς τὴν ἀνάγκην κλίν' ἡ φύσις, καὶ ἡμεῖς
τῇ χρεωστοῦμεν φειδωλὴν ἀνάπαυσιν.
Ἔχομεν ἄλλο νὰ εἰπῶμεν ;

ΚΑΣΣΙΟΣ

Τίποτε.
Καλὴν σας νύκτα, κ' εἰς τὸν δρόμον αὐριον.

ΒΡΟΥΤΟΣ

Λούκιε, τὸν χιτῶνα. (Ἐξέρχεται ὁ ΛΟΥΚΙΟΣ).
Χαῖρε, ἀγαθὲ
Μεσσάλα.— Χαῖρε ὦ Τιτίνιε,— καὶ σὺ
ὦ εὐγενῇ μου, εὐγενῇ μου Κάσσιε,
καλὴν σου νύκτα καὶ καλὴν ἀνάπαυσιν.

ΚΑΣΣΙΟΣ

ὦ ἀδελφέ με ! Κακῶς ἤρχισεν ἡ νύξ.
Μή τι χωρίση πλέον τὰς καρδίας μας,
μὴ, Βροῦτε.

ΒΡΟΥΤΟΣ

Πάντα τώρα ἔχουσι καλῶς.

ΚΑΣΣΙΟΣ

Καλήν σου νύκτα.

ΒΡΟΥΤΟΣ

Καλήν νύκτα, ἀδελφέ.

ΤΙΤΙΝΙΟΣ καὶ ΜΕΣΣΑΛΑΣ

Χαῖρε, αὐθέντα Βροῦτε.

ΒΡΟΥΤΟΣ

Καλήν νύκτα σας.

(Ἐξέρχονται ΚΑΣΣΙΟΣ, ΤΙΤΙΝΙΟΣ, ΜΕΣΣΑΛΑΣ).

(Ἐπανέρχεται ΛΟΥΚΙΟΣ φέρων τὸν χιτῶνα).

Δὸς τὸν χιτῶνα. Ποῦ ἐστὶν ἡ λύρα σου ;

ΛΟΥΚΙΟΣ

Εἰς τὴν σκηνήν.

ΒΡΟΥΤΟΣ

Ὑπνώδη ἔχεις τὴν φωνήν.

Ὁ δυστυχής ! Δὲν βλάπτει. Παρηγρύπνησας.

Τὸν Κλαύδιον καὶ ἄλλους τινὰς κάλεσον.

Εἰς τὴν σκηνήν μου ἤθελον νὰ κοιμηθοῦν
ἐπὶ προσκεφαλαίων.

ΛΟΥΚΙΟΣ

Βάρρων, Κλαύδιε !

(Εἰσέρχονται ΒΑΡΡΩΝ καὶ ΚΛΑΥΔΙΟΣ).

ΒΑΡΡΩΝ

Ἐκάλεσεν ὁ αὐθέντης;

ΒΡΟΥΤΟΣ

Εἰς τὴν σκηνὴν μου ἤθελον νὰ κοιμηθῇς.
Ἴσως ἀνάγκη ἐπιστῇ νὰ σ' ἐξυπνῶ,
καὶ νὰ σὲ στέλλω εἰς τὸν φίλον Κάσσιον.

ΒΑΡΡΩΝ

Θεν' ἀγρυπνῶμεν προσταγὰς προσμένοντες.

ΒΡΟΥΤΟΣ

Δὲν θέλω τοῦτο. Κατακλίνθητε, καλοὶ,
καὶ πιθανὸν ἀκόμη ἄλλως νὰ σκεφθῶ.—
Λούκιε, τὸ βιβλίον τὸ ζητούμενον
ιδού το. Εἰς τὸν κόλπον τοῦ χιτῶνός μου.

(Οἱ ὑπηρέται κατακλίνονται)

ΛΟΥΚΙΟΣ

Ἦξευρον ὅτι δὲν μοὶ τὸ ἐδόσατε.

ΒΡΟΥΤΟΣ

Εἶμ' ἐπιλήσμων, Λούκιε· ἀνέχου με.
Κρατεῖς ὀλίγον ἀνοικτοὺς τοὺς ὀφθαλμοὺς,
καὶ ἡμπορεῖς νὰ παίξῃς τὴν κιθάραν σου;

ΛΟΥΚΙΟΣ

Ἐὰν, αὐθέντα, σᾶς εὐχαριστῇ.

ΒΡΟΥΤΟΣ

Πολύ.

Σ' ἐνοχλῶ· ὅμως εἶσαι τόσον πρόθυμος.

ΛΟΥΚΙΟΣ

Καθῆκον μου, αὐθέντα.

ΒΡΟΥΤΟΣ

Δέν σέ βιάζω ὑπὲρ τὰς δυνάμεις σου.
Τὸ νέον αἷμα δεῖται ἀναπαύσεως.

ΛΟΥΚΙΟΣ

Αὐθέντα, ἐκοιμήθην.

ΒΡΟΥΤΟΣ

Ἐπραξας καλῶς·
καὶ θέλεις πάλιν κοιμηθῆ. Δέν σέ κρατῶ
πολύ. Ἄν ζήσω, θὰ σοὶ εἶμ' εὐνούστατος.

(Μουσική καὶ ᾄσμα).

Ὑπνωτικὸν τὸ μέλος.— Ὑπνε σὺ φονεῦ !
Ἐπὶ τὸν ψάλλοντά σοι τὸ μολύβδινον
ρόπαλον θέτεις.— Καλὴν νύκτα, φίλε παῖ.
Δέν θέλω σ' ἀδικήσει ἐξυπνήσας σε.
Ἄν κλίν' ἡ κεφαλὴ σου, τὴν κιθάραν σου
θὰ θραύσης. Τὴν λαμβάνω. Καλὴν νύκτα σου.—
Αἶ, νὰ ἰδῶμεν· ὅπου ἀνεγίνωσκον
δὲν ἔστρεψα τὸ φύλλον; Ἄ! ἰδοὺ, θαρρῶ. (Κάθεται).

Εἰσέρχεται ἡ σκιά τοῦ ΚΑΙΣΑΡΟΣ

Δὲν φέγγει τὸ κηρίον.—Αἶ! τίς εἶν' ἐκεῖ;
 Τῶν ὀφθαλμῶν μου ἴσως ἡ ἀσθένεια
 τὴν τερατώδη ὀπτασίαν πλάττει μοι.
 Προβαίνει! πλησιάζει!—Εἶσαι πράγμα τί;
 ἢ Θεὸς εἶσαι, ἄγγελος, διάβολος,
 τὸ αἷμά μου παγόνων καὶ τὴν κόμην μου
 ὀρθῶν; Εἰπέ, τί εἶσαι;

ΣΚΙΑ

Εἶμ' ὁ κακός σου δαίμων, Βροῦτε.

ΒΡΟΥΤΟΣ

Κ' ἔρχεσαι....

ΣΚΙΑ

Εἰς τοὺς Φιλίππους νὰ σ' εἰπῶ πῶς θὰ μ' ἰδῇς.

ΒΡΟΥΤΟΣ

Λοιπὸν θὰ σ' ἐπανίδω;

ΣΚΙΑ

Εἰς Φιλίππους, ναί.

(Ἡ σκιά γίνεται ἀφανής).

ΒΡΟΥΤΟΣ

Εἰς τοὺς Φιλίππους πάλιν θὰ σ' ἰδῶ λοιπόν.
 Ἄφαντος φεύγεις ὅτε ἀνεθάρρῃσα.
 Καὶ ἄλλα, κακοδαίμον, νὰ λαλήσωμεν
 ἤθελον.—Αἶ παιδίον! Βάρβρων! Κλαύδιε!
 ἐγείρεσθ', ἐξυπνᾶτε ὅλοι! Κλαύδιε!

ΛΟΥΚΙΟΣ

Εἰσὶν, αὐθέντα, αἱ χορδαὶ παράτονοι.

ΒΡΟΥΤΟΣ

Τὴν λύραν τοῦ ἀκόμη ὀνειρεύεται.—
Λούκιε, ἐξύπνα.

ΛΟΥΚΙΟΣ

Αὐθέντα!

ΒΡΟΥΤΟΣ

Παιδίον, ὠνειρεύου ὅτ' ἐκράύγασας;

ΛΟΥΚΙΟΣ

Αὐθέντα, δὲν ἤξεύρω πῶς ἐκράύγασα.

ΒΡΟΥΤΟΣ

Ἐκράύγασας βεβαίως. Μήπως εἶδες τί;

ΛΟΥΚΙΟΣ

Τίποτε, αὐθέντα.

ΒΡΟΥΤΟΣ

Κοιμήσου πάλιν, Λούκιε.—Αἶ, Κλαύδιε!
Αἶ σύ! καὶ σὺ ἐξύπνα!

ΒΑΡΡΩΝ

Τί αὐθέντα μου;

ΚΛΑΥΔΙΟΣ

Αυθέντα !

ΒΡΟΥΤΟΣ

Εἰς τὸν ὕπνον τί ἐκράξατε ;

ΒΑΡΡΩΝ, ΚΛΑΥΔΙΟΣ

Ἡμεῖς ;

ΒΡΟΥΤΟΣ

Βεβαίως. Μήπως καί τι εἶδατε ;

ΒΑΡΡΩΝ

Ἐγὼ δὲν εἶδον τίποτε.

ΚΛΑΥΔΙΟΣ

Ἄλλ' οὐτ' ἐγώ.

ΒΡΟΥΤΟΣ

Τὸν ἀδελφόν μου Κάσσιον ἀσπάσθητε.
Εἰπέτε νὰ κινήσῃ πρῶτος ἐνωρίς,
κ' ἐγὼ θ' ἀκολουθήσω.

ΒΑΡΡΩΝ, ΚΛΑΥΔΙΟΣ

Ὡς ὀρίζετε.

(Ἐξέρχονται).

ΠΡΑΞΙΣ ΠΕΜΠΤΗ

ΣΚΗΝΗ ΠΡΩΤΗ

Ἡ πεδιάς τῶν Φιλίππων.

Εἰσέρχονται ΟΚΤΑΒΙΟΣ καὶ ΑΝΤΩΝΙΟΣ μετὰ στρατοῦ.

ΟΚΤΑΒΙΟΣ

Ἀντώνιε, πληροῦνται αἱ ἐλπίδες μας.
Ὁ ἐχθρὸς εἶπες ὅτι δὲν θὰ καταβῇ·
θὰ μείνῃ εἰς τὰ ὄρη καὶ εἰς τὰ ὑψηλά.
Δὲν ἔχει οὕτως. Ὁ στρατός των ἔφθασε.
Νὰ μᾶς κομίσουν ἤλθον τὰς εἰδήσεις των,
ν' ἀποκριθῶσι πρὶν τοὺς ἐρωτήσωμεν.

ΑΝΤΩΝΙΟΣ

Ἐντὸς τῶν καρδιῶν των εἶμαι, καὶ ἐννοῶ
τίς ὁ σκοπός των. Ἄλλους τόπους νὰ ἰδοῦν
ἤθελον, καὶ ἤλθον πρὸς ἡμᾶς θρασύδειλοι,
ζητοῦντες τόλμην νὰ μᾶς ἐπιδείξωσιν·
ἀλλ' ἀπατῶνται.

Εἰσέρχεται Ἀγγελιαφόρος.

ΑΓΓΕΛΙΑΦΟΡΟΣ

Στρατηγοί, ἔστ' ἑτοιμοί
προβαίνει ἐν εὐρύθμῳ τάξει ὁ ἐχθρός·

αίματηράν σημαίαν ἀνεπέτασε,
καὶ φαίνεται τι στιγμιχίον μελετῶν.

ΑΝΤΩΝΙΟΣ

Εἰς τὸ πεδῖον φέρε τὰς σᾶς φάλαγκας,
Ὅκτάβιε, ἡρέμα κατ' ἀριστεράν.

ΟΚΤΑΒΙΟΣ

Εἰς δεξιὰ· σὺ λάβε τὴν ἀριστεράν.

ΑΝΤΩΝΙΟΣ

Τί μ' ἀντιπράττεις τὸ τοιοῦτο ἀξιῶν ;

ΟΚΤΑΒΙΟΣ

Δὲν σ' ἀντιπράττω, ἀλλὰ πράττ' ὥς βούλομαι.
(Στρατιωτικὴ μουσική).

Τύμπανα. Εἰσέρχονται ΒΡΟΥΤΟΣ, ΚΑΣΣΙΟΣ μετὰ τοῦ στρατοῦ αὐτῶν.
ΛΟΥΚΙΛΙΟΣ, ΤΙΤΙΝΙΤΣ, ΜΕΣΣΑΛΑΣ καὶ ἄλλοι.

ΒΡΟΥΤΟΣ

Ἐστάθησαν, καὶ θέλουν συνδιάλεξιν.

ΚΑΣΣΙΟΣ

Τιτίνιε, προβῶμεν νὰ λαλήσωμεν.

ΟΚΤΑΒΙΟΣ

Ἀρχίζομεν τὴν μάχην, ὦ Ἀντώνιε ;

ΑΝΤΩΝΙΟΣ

Τὴν προσβολὴν των, Καίσαρ, ἅς προσμείνωμεν.
Ἐλθέ. Τὸν λόγον θέλουσιν οἱ στρατηγοί.

ΟΚΤΑΒΙΟΣ

Μὴ κινηθῶμεν τὸ σημεῖον πρὶν δοθῇ.

ΒΡΟΥΤΟΣ

Λόγος πρὸ ἔργου. Οὕτω, συμπολιταί μου;

ΟΚΤΑΒΙΟΣ

Ἦττον ἡμῶν εἰς λόγους ἀρεσκόμεθα.

ΒΡΟΥΤΟΣ

Πονηρῶν ἔργων κρείττονες λόγοι καλοί.

ΑΝΤΩΝΙΟΣ

Σὺ, Βροῦτε, καλοὺς λόγους εἰς τὰ πονηρὰ
χαρίζεις ἔργα. Ὅτε σὺ τὸν Καίσαρα
ἐτρύπας, « Ζῆθι, χαῖρε, Καίσαρ », ἔλεγες.

ΚΑΣΣΙΟΣ

Ὅποῖά σας τὰ ἔργα δὲν γνωρίζομεν,
Ἀντώνιε, ἀκόμη. Ἀλλ' οἱ λόγοι σας
τῆς Ὑβλας τὰς μελίσσας κλέπτουσιν, αὐτὰς
τοῦ μέλιτος στεροῦντες.

ΑΝΤΩΝΙΟΣ

Καὶ τοῦ κέντρου των;

ΒΡΟΥΤΟΣ

Ναί· καὶ τὸν βόμβον ἔτι ταῖς ἐκλέψατε,
διότι ἀπειλεῖτε πρὶν κεντήσητε.

ΑΝΤΩΝΙΟΣ

Ἄνδρες. Οὕτω δὲν ἐπράξατε καὶ σεῖς,
ὅπότε αἱ μάχαιραί σας εἰς τοῦ Καίσαρος
τὴν σάρκ' ἀντεκεντῶντο. Προσεσαίνετε
ὡς κύνες· τοὺς ὀδόντας ἐδεικνύετε
ὡς πίθηκες· ὡς δοῦλοι κατησπάζεσθε
τοῦ Καίσαρος τοὺς πόδας· ἀλλ' ἐξόπισθεν
τὸν ἔπληξεν ὁ Κάσκας ὁ ἐπάρατος.
ὦ τῶν κολάκων!

ΚΑΣΣΙΟΣ

Κολάκων!—Τοῦτ' ὀφείλεις, Βροῦτε, εἰς σαυτόν.
Δὲν ἐβλάσφημι αὐτ' ἢ γλῶσσα σήμερον,
ἢ γνώμη τοῦ Κασσίου ἂν κατίσχυε.

ΟΚΤΑΒΙΟΣ

Εἰς ἔργα! Ἄν ἰδρῶμεν ἀντιλέγοντες,
αἱ ἀποδείξεις αἷμα θενὰ φέρωσι.
Πρὸς συνωμότας ἔστυρα τὸ ξίφος μου,
καὶ θὰ τὸ ἐπιστρέψω εἰς τὴν θήκην του
τοῦ Καίσαρος ὅποτε τὰς εἰκοσιτρεῖς
πληγὰς θὰ ἐκδικήσω, ἢ εἰς προδοτῶν
μαχαίρας προφὴν δώσῃ Καίσαρ ἕτερος.

ΒΡΟΥΤΟΣ

Δέν θ' ἀποθάνης, Καίσαρ, ὑπὸ προδοτῶν,
ἄν δέν τοὺς φέρῃς μετὰ σοῦ.

ΟΚΤΑΒΙΟΣ

Εἶν' ἐλπιστόν.

Δέν ἐγεννήθην ὑπὸ Βρούτου νὰ σφαγῶ.

ΒΡΟΥΤΟΣ

* Ἄν τῆς φυλῆς σου εἶς' ὁ εὐγενέστερος,
εὐγενεστέρως, νέε, δέν θ' ἀπέθνησκες.

ΚΑΣΣΙΟΣ

Συνῆλθον μείραξ δύστροπος, ἀνάξιος,
κ' εἷς οἰνοπότης, κ' εἷς μαλθακοδίαιτος.

ΑΝΤΩΝΙΟΣ

Σιώπα, γέρων Κάσσιε.

ΟΚΤΑΒΙΟΣ (τῷ Ἀντων.)

Ἀπέλθωμεν.—

Τὰς ὕβρεις σας, προδόται, θὰ σᾶς θραύσωμεν
εἰς τοὺς ὀδόντας. Ἄν τολμᾶτε σήμερον,
ἀποδυθῆτε εἰς τὴν μάχην· εἰδεμὴ,
ὅταν σᾶς δώσῃ ὄρεξιν ὁ στόμαχος.

* (Ἐξέρχονται ὁ ΟΚΤΑΒΙΟΣ, ὁ ΑΝΤΩΝΙΟΣ καὶ ὁ στρατὸς αὐτῶν).

ΚΑΣΣΙΟΣ

Καὶ τώρ' ἀπολυθῆτε πλέον ἄνεμοι!

Φούσκονε κῦμα! Σκάφος, ὦρα σου καλή!
Ἡ καταιγὶς ἐρράγη. Τύχη κυβερνᾷ.

ΒΡΟΥΤΟΣ

Λουκίλιε!

ΛΟΥΚΙΛΙΟΣ

Αὐθέντα!

ΒΡΟΥΤΟΣ

Ἔχω νὰ σ' εἶπω.

(Ὁ ΒΡΟΥΤΟΣ καὶ ὁ ΛΟΥΚΙΛΙΟΣ ὁμιλοῦσι κατ' ἰδίαν).

ΚΑΣΣΙΟΣ

Μεσσάλα.

ΜΕΣΣΑΛΑΣ

Στρατηγέ μου.

ΚΑΣΣΙΟΣ

Εἶναι σήμερον,
Μεσσάλα, τοῦ Κασσίου τὰ γενέθλια.
Μεσσάλα, δὸς τὴν χεῖρα, κ' ἔσο μάρτυς μου,
πῶς ἀκουσίως, ὅπως ὁ Πομπήϊος,
νὰ ριψοκινδυνεύσω ἀναγκάζομαι
εἰς μίαν μάχην τὰς ἐλευθερίας μας.
Τοῦ Ἐπικούρου μὲ ἡξεύρεις ὁπαδὸν
καὶ τῶν ἀρχῶν του. Ἦδη γνώμην ἥλλαξα,
καὶ ἤρχισα πιστεύων εἰς τοὺς οἰωνούς.
Ἐκ Σάρδεων ὁπότε ἐκινήσαμεν,

δύω μεγάλοι ἄετοὶ ἐκάθησαν
εἰς τὴν σημαίαν ἥτις προὔπορεύετο,
καὶ ἐγοργοῦντο, καὶ τροφὴν ἐλάμβανον
ἐκ τῶν χειρῶν ἀμέσως τῶν στρατιωτῶν.
Μέχρι Φιλίππων μᾶς παρηκολούθησαν·
σήμερον ὅμως τὸ πρῶτ' ἀπέπτησαν,
καὶ ἀντ' αὐτῶν κωρόναι, γύπες, κόρακες
ὑπὲρ ἡμᾶς πετῶσι, καὶ μᾶς βλέπουσι
ὥς ἂν αὐτῶν ἐτοίμη ἦμεθα βορὰ,
καὶ ἡ σκιά των εἶν' ὥς κάλυμμα εὐρύ,
ὥς τοῦ στρατοῦ μας σκέπη ἐπιτάφιος.

ΜΕΣΣΑΛΑΣ

Μὴ τὰ πιστεύης.

ΚΑΣΣΙΟΣ

Τὰ πιστεύω ἀτελῶς.

Ἄχμαῖον ἔχω θάρρος, καὶ ἀπόφασιν
νὰ μὴ ἐνδώσω εἰς οὐδένα κίνδυνον.

ΒΡΟΥΤΟΣ (πρὸς τὸν Λουκίλιον)

Πρᾶξον ὥς παραγγέλλω.

ΚΑΣΣΙΟΣ

Τώρα, Βροῦτέ μου,
σήμερον εὖνους οἱ Θεοὶ δειχθήτωσαν,
ἵνα ἡσύχως φίλοι συγγηράσωμεν.
Πλὴν τὰ τῆς εἰμαρμένης εἰσὶν ἀδηλα.
Σκεφθῶμεν ἂν τὸ χειρόν ἤθελε συμβῇ.
Ἄν ἡττηθῶμεν σήμερον, ἐστὶν αὕτη

ἡ τελευταία συνδιάλεξις ἡμῶν.
Εἶπε, νὰ πράξης τότε τί προτίθεσαι;

ΒΡΟΥΤΟΣ

Εἰς τῆς φιλοσοφίας τὰς ἀρχὰς πιστός,
δι' ἅς, θανόντα, ἔψεξα τὸν Κάτωνα,
(πῶς δὲν ἤξεύρω, πλὴν εὐρίσκω ἄνανδρον,
φοβούμενός τις ὅ,τι μέλλει νὰ συμβῇ,
νὰ προαυτοκτονῇται) θὰ θωρακισθῶ
ὑπομονήν, θὰ κύψω εἰς τὴν βούλησιν
τῶν διεπόντων οὐρανόθεν τὰ τῆς γῆς.

ΚΑΣΣΙΟΣ

Ἡττηθεὶς ἄρα, ἐν θριάμβῳ θ' ἀνεχθῇς
εἰς τὰς ὁδοὺς τῆς Ῥώμης νὰ σὲ φέρωσι;

ΒΡΟΥΤΟΣ

Μὴ, εὐγενῇ Ῥωμαῖε, λέγε δέσμιος
ποτὲ ὁ Βροῦτος πῶς εἰς Ῥώμην θ' ἀπαχθῇ.
Ἔχ' ὑψηλὴν τὴν φρένα. Λήγει σήμερον
ὅ,τι αἱ τοῦ μαρτίου ἤρχισαν εἰδοί.
Ἄν θὰ συναντηθῶμεν πάλιν ἀγνοῶ.
λοιπὸν τὸ χαῖρε λάβε τὸ αἰώνιον.
Χαῖρε, ναὶ χαῖρε, Κάσσιε, διὰ παντός.
Ἄν θὰ συναντηθῶμεν, θὰ γελάσωμεν.
Ἄν ὅχι, οὗτος τελευταῖος ἀσπασμός.

ΚΑΣΣΙΟΣ

Χαῖρε, ὦ χαῖρε, Βροῦτέ μου, διὰ παντός.

ναί, ἂν συναντηθῶμεν θὰ γελάσωμεν.
Ἄν ὅχι, δέξαι τελευταῖον ἀσπασμόν.

ΒΡΟΥΤΟΣ

Λοιπὸν ὁδῆγει.—ὦ! ἂν τις ἐγνώριζε
τὸ τέλος τῆς ἡμέρας! Αἶ! τὸ τέλος τῆς,
ὡς τελειώσῃ, θὰ γνωρίσωμεν.—Ἐμπρός!

(Ἐξέρχεται).

ΣΚΗΝΗ ΔΕΥΤΕΡΑ

Ἐν Φιλίπποις. Τὸ πεδῖον τῆς μάχης.

(Ἐμβατήριον. Εἰσέρχονται ὁ ΒΡΟΥΤΟΣ καὶ ὁ ΜΕΣΣΑΛΑΣ)

ΒΡΟΥΤΟΣ

Κάλπασον, ὦ Μεσσάλα· φέρε τὴν γραφὴν
κατὰ τὸ ἄλλο κέρας εἰς τοὺς ἀρχηγούς. (θόρυβος)
Εἰς ἔφοδον ἀμέσως. Ὁ Ὀκτάβιος
κ' αἱ φάλαγγές του ἀσθενῶς ἀνθίστανται.
Τὰς ἀνατρέπει αἰφνιδία προσβολή.
Κάλπασον, φθάσον. Νὰ ὁρμήσωμεν εὐθύς.

(Ἐξέρχεται).

ΣΚΗΝΗ ΤΡΙΤΗ

Αυτόθι. Ἄλλο μέρος τῆς μάχης.

Θόρυβος. Εἰσέρχονται ΚΑΣΣΙΟΣ καὶ ΤΙΤΙΝΙΟΣ

ΚΑΣΣΙΟΣ

Τιτίνιε, τοὺς βλέπεις; Φεύγουν οἱ δειλοί!
Ἐχθρὸς κατέστην τῶν ιδίων μου ἀνδρῶν.
Ὁ τὴν σημαίαν φέρων οὗτος ἔφευγε.
Τὸν ἄνανδρον φονεύσας τὴν ἀνέλαβον.

ΤΙΤΙΝΙΟΣ

Τὸ πρόσταγμα ὁ Βροῦτος δώσας ἔσπευσε.
Τοῦ Ὀκταβίου ἡδ' ὑπερισχύοντες
οἱ στρατιῶται, ὥρμησαν εἰς λάφυρα,
ἐν ᾧ ἡμᾶς ζωννύει ὁ Ἀντώνιος.

Εἰσέρχεται ΠΙΝΔΑΡΟΣ

ΠΙΝΔΑΡΟΣ

Μακράν, αὐθέντα, φύγε. Κύριε, μακράν.
Εἰς τὰς σκηνάς σου εἶναι ὁ Ἀντώνιος.
Κάσσιε, φύγε· ἀποσύρθητι μακράν.

ΚΑΣΣΙΟΣ

Ὁ λόφος εἶναι ἱκανῶς μακράν. Ἴδὲ,
Τιτίνιε, ἐκεῖναι αἱ καιόμεναι
σκηναί, αἱ ἐδικαί μου εἶναι;

ΤΙΤΙΝΙΟΣ

Μάλιστα.

ΚΑΣΣΙΟΣ

Ἄν μ' ἀγαπᾷς, ἀνάβα εἰς τὸν ἵππον μου,
καὶ σκάψον τὰ πλευρά του, κ' εἰς τὰ τάγματα
πέτα ἐκεῖνα, καὶ ὀπίσω πάραυτα,
νὰ μάθω ἂν ἐκεῖνα τὰ στρατεύματα
εἰσὶν ἐχθροὶ ἢ φίλοι.

ΤΙΤΙΝΙΟΣ

Τρέχω, κ' ἔφθασα
εὐθύς ὀπίσω, στοχασμοῦ ταχύτερος.

(Ἐξέρχεται).

ΚΑΣΣΙΟΣ

Πίνδαρε, εἰς τὸν λόφον ὑψηλότερον
ἀνάβα· ἔχω ἀσθενῇ τὴν δρασιν.
Παρακολούθει τὸν Τιτίνιον, κ' εἰπὲ
καθ' ὅλον τὸ πεδῖον τί παρατηρεῖς.

Ἐξέρχεται ὁ ΠΙΝΔΑΡΟΣ

Εἶν' ἡ ἡμέρα ὅτε πρωτανέπνευσα.
Τὸν κύκλον του ὁ χρόνος συνεπλήρωσεν.
Ἐκεῖ θὰ τελειώσω ὅθεν ἤρχισα.
Ὁ βίος τὴν πυξίδα διεμέτρησε.—
Λοιπόν ;

ΠΙΝΔΑΡΟΣ (ἄνωθεν)

Αὐθέντα !

ΚΑΣΣΙΟΣ

Ποίαν φέρεις εἶδησιν ;

ΠΙΝΔΑΡΟΣ

Ἴππεις περικυκλοῦσι τὸν Τιτίνιον,
διώκοντές τον.—Φεύγει τρέχων.—Ἐφθασαν.—
Τιτίνιε, αἶ τώρα !—Ἀφιππεύουσι.—
Κ' ἐκεῖνος.—Συνελήφθη !—Ἀλαλάζουσι.

ΚΑΣΣΙΟΣ

Κατάβα, φθάνει. Ἄλλο πλέον μὴ ἰδῆς.—
Ἄνανδρος, ὅστις ἔζησα ὡς νὰ ἰδῶ
αἰχμάλωτον τὸν πρῶτον ἐκ τῶν φίλων μου !

Εἰσέρχεται ὁ ΠΙΝΔΑΡΟΣ

Ἐλθέ σύ. Παρὰ Πάρθοις σ' ἤχμαλώτισα,
κ' ἐπὶ τῷ ὄρκῳ τὴν ζωὴν σ' ἐχάρισα
πῶς θενὰ πράττης πᾶν ὅ,τι προστάζω σοι.
Λύσον λοιπὸν τὸν ὄρκον, κ' εἰς' ἐλεύθερος.
Τὸ ξίφος τοῦτο λαβε, δι' οὗ ἔσχισα
τοῦ Καίσαρος τὰ σπλάγχνα, κ' εἰς τὸ στήθος μου
ἐγκαταβύθισόν το. Μὴ ἀπόκρισιν ! Ἴδού,
τὴν λαβὴν ἔχε. Ὡς δ' εἰς τὸν μανδύαν μου
τὴν κεφαλὴν ἐγκρύψω, ὡς τὴν ἔκρυψα,
ἀμέσως κτύπα.—Καίσαρ, σ' ἐξεδίκησε
τὸ αὐτὸ ξίφος ὃ ποτὲ σ' ἐφόνευσεν. (ἐκπνέει).

ΠΙΝΔΑΡΟΣ

Λοιπὸν ἰδοῦ με ἀπελεύθερον ! Ἐγὼ
θὰ εἶχον ἄλλην θέλησιν.—ὦ Κάσσιε !

Ὁ Πίνδαρος θ' ἀπέλθῃ ἀπ' ἐδῶ μακρὰν,
 ὅπου Ῥωμαῖος πλέον δὲν θὰ τὸν ἰδῇ.

(Ἐξέρχεται).

Ἐπανέρχονται ΤΙΤΙΝΙΟΣ καὶ ΜΕΣΣΑΛΑΣ

ΜΕΣΣΑΛΑΣ

Εἶν' ἀμοιβαῖα πάντα, ὦ Τιτίνιε.
 Ὁ Βροῦτος καταβάλλει τὸν Ὀκτάβιον·
 τὸν Κάσσιον πιέζει ὁ Ἀντώνιος.

ΤΙΤΙΝΙΟΣ

Τὴν ἀγγελίαν θὰ χαρῇ ὁ Κάσσιος.

ΜΕΣΣΑΛΑΣ

Ποῦ τὸν ἀφῆκες ;

ΤΙΤΙΝΙΟΣ

Εἰς τὸν λόφον, ἄπελπιν.
 Μετ' αὐτοῦ ἦτον Πίνδαρος, ὁ δοῦλός του.

ΜΕΣΣΑΛΑΣ

Δὲν εἶν' αὐτὸς ἐκεῖνος ὅστις κεῖτ' ἐδῶ ;

ΤΙΤΙΝΙΟΣ

Ὡς ζωντανὸς δὲν κεῖται. ὦ καρδιά μου !

ΜΕΣΣΑΛΑΣ

Δὲν εἶν' αὐτός ;

ΤΙΤΙΝΙΟΣ

Μεσσάλα, φεῦ. Ὁ Κάσσιος
ἦτον, δὲν εἶναι.—ὦ σὺ, δύων ἥλιε!
ὥς τώρα κλίνεις εἰς ἀκτίνας ἐρυθρὰς,
οὕτως εἰς αἷμα ἔκλινεν ὁ Κάσσιος.
Ὁ ἥλιος τῆς Ῥώμης ἔδυσε· τὸ φῶς
ὁμίχλη, νέφη, κίνδυνοι ἀπέσβεσαν.
Τετέλεσται τὸ ἔργον τὸ ἡμέτερον.
Ἐπραξε τοῦτο δισπιστήσας εἰς ἐμέ.

ΜΕΑΣΣΑΛΑΣ

Ἐπραξε τοῦτο εἰς τὴν νίκην δισπιστῶν.
ὦ τῆς μελαγχολίας τέκνον μισητὸν,
ἀπάτη! Πῶς δεικνύεις εἰς ἀκμαῖον νοῦν
τ' ἀνύπαρκτα! Εὐκόλως συλλαμβάνεσαι,
εἰς αἴσιον δὲν φθάνεις ὅμως τοκετὸν,
καὶ κτείνεις τὴν μητέρα ἣτις σ' ἔτεκε.

ΤΙΤΙΝΙΟΣ

Αἰ Πίνδαρε, ποῦ εἶσαι; Ἐδῶ, Πίνδαρε!

ΜΕΣΣΑΛΑΣ

Ζήτηι ἐκεῖνον, ὦ Τιτίνιε, κ' ἐγὼ
τοῦ Βρούτου διὰ ταύτης τῆς εἰδήσεως
τὰ ὦτα θὰ σπαράξω· θὰ σπαράξω, ναί.
Πᾶσα αἰχμὴ, πᾶν βέλος φαρμακόβαπτον
εἶν' εἰς τὸ οὖς τοῦ Βρούτου ἀρεστότερα
ἢ ἡ τοιαύτη ἀγγελία.

TITINIOS

Σπεῦσον σὺ,
Μεσσάλα, κ' ἐγὼ βλέπω ποῦ ὁ Πίνδαρος.

Ο ΜΕΣΣΑΛΑΣ ἐξέρχεται

Πρὸς τί, ἀνδρεῖε Κάσσιε, μ' ἐξέπεμψας;
Τοὺς φίλους σου δὲν εὔρον; δὲν μοὶ ἔθηκαν
τὸ στέμμα νίκης τοῦτο εἰς τὴν κεφαλὴν,
νὰ σοὶ τὸ φέρω; Τοῦ θριάμβου τὰς κραυγὰς
δὲν ἤκουσας; Τὰ πάντα παρενόησας.
Πλὴν δέχθητι τὸ στέμμα εἰς τὸ μέτωπον.
Νὰ σοὶ τὸ φέρω εἶπέ μοι ὁ Βροῦτος σου,
καὶ πειθαρχῶ. ὦ Βροῦτε, σπεῦσον, ἴδε πῶς
τιμῶ δεόντως Γάϊον τὸν Κάσσιον.
Θεοὶ, Ῥωμαίου πράξιν ἐπιτρέψατε!
Ἐλθέ σὺ, τοῦ Κασσίου ἐγχειρίδιον·
τῷ Τιτίνιῳ δὸς πληγὴν τὸ ἴδιον (1). (Φορεῖται)

Θόρυβος μάχης. Ἐπανερχεται ΜΕΣΣΑΛΑΣ μετὰ ΒΡΟΥΤΟΥ, νέου
ΚΑΤΩΝΟΣ, ΣΤΡΑΤΩΝΟΣ, ΒΟΛΟΥΜΝΙΟΥ, ΛΟΥΚΙΛΙΟΥ

ΒΡΟΥΤΟΣ

Ποῦ, ποῦ, Μεσσάλα, κεῖται ποῦ τὸ λείψανον;

ΜΕΣΣΑΛΑΣ

Ἐκεῖ εἶν', ὅπου ὁ Τιτίνιος θρηνεῖ.

ΒΡΟΥΤΟΣ

Πρὸς τ' ἄνω βλέπει καὶ αὐτοῦ τὸ πρόσωπον.

(1) Ὅμοιοκατάληκτον καὶ ἐν τῷ πρωτοτύπῳ.

ΚΑΤΩΝ

Ἐθανατώθη!

ΒΡΟΥΤΟΣ

Καίσαρ, εἶσαι ἰσχυρὸς
εἰσέτι. Πέριξ φέρεται τὸ πνεῦμά σου,
κ' ἡμῶν τὰ ξίφη στρέφει εἰς τὰ σπλάγχνα μας.

(*Βοή μάχης μακρόθεν*).

ΚΑΤΩΝ

Τιτίνιε ἀνδρεῖε! ὦ! ιδέτ' ἐδῶ
πῶς τοῦ Κασσίου ἔστεψε τὴν κεφαλὴν!

ΒΡΟΥΤΟΣ

Ῥωμαῖοι δύω ζῶσιν ἔτι ὡς αὐτοί;
Ἐσχατε τῶν Ῥωμαίων, σ' ἀποχαιρετῶ.
Ἡ Ῥώμη ἄλλον οἶος σὺ ἀδύνατον
νὰ θρέψῃ πλέον.— Φίλοι, ὅσα δάκρυα
αὐτῷ ὀφείλω μ' εἶν' ἀδύνατον ἐδῶ
νὰ τῷ πληρώσω.— Ὅμως, Κάσσιε, καιρὸν
θὰ εὔρω, ναὶ, θὰ εὔρω.— Τώρα ἔλθετε,
καὶ τὸν νεκρὸν τοῦ εἰς τὴν Θάσσον πέμψατε.
Ἄν ἐν τῷ στρατοπέδῳ ἐκηδεύετο,
μικροψυχίαν θενὰ μᾶς ἐνέβαλλεν.
Ἐλθετε, νέε Κάτων καὶ Λουκίλιε,
Φλάβιε καὶ Λαβέων· εἰς τὴν μάχην μας!
Τρεῖς εἶν' ἡ ὥρα· πρέπει πρὶν νυκτώσωμεν,
Τῇ τύχῃ νέαν ἀφορμὴν νὰ δώσωμεν (1).

(*Ἐξέρχονται πάντες*).

(1) Ὁμοιοκατάληκτον καὶ ἐν τῷ πρωτοτύπῳ.

ΣΚΗΝΗ ΤΕΤΑΡΤΗ

"Αλλο μέρος τοῦ πεδίου τῆς μάχης.

(Μάχης θόρυβος. Εἰσέρχονται μαχόμενοι στρατιῶται ἀμφοτέρων τῶν στρατῶν.
"Επειτα ΒΡΟΥΤΟΣ, ΚΑΤΩΝ, ΛΟΥΚΙΛΙΟΣ).

ΒΡΟΥΤΟΣ

Θάρρος, πολῖται! Ὑψηλὰς τὰς κεφαλὰς!

ΚΑΤΩΝ

Νόθος ὁ τρέμων! Τίς ἐμὲ ἀκολουθεῖ;
Θὰ κράζω τ' ὄνομά μου διὰ τῶν στρατῶν.
Υἱὸς εἰμὶ τοῦ Μάρκου Κάτωνος! ὦ! αἶ!
ἐχθρὸς τυράννων, φίλος τῆς πατρίδος μου.
Υἱὸς εἰμὶ τοῦ Μάρκου Κάτωνος! ὦ! αἶ!
(ὁρμᾷ κατὰ τῶν ἐχθρῶν).

ΒΡΟΥΤΟΣ

Κ' ἐγὼ ὁ Βροῦτος, Μάρκος Βροῦτος τ' ὄνομα.
Ὁ φίλος τῆς πατρίδος Βροῦτος! Γνωτέ με!
(Ἐξέρχεται ὁρμῶν κατὰ τῶν ἐχθρῶν. Ὁ ΚΑΤΩΝ, κατατροπωθεὶς, πίπτει).

ΛΟΥΚΙΛΙΟΣ

Ἀνδρεῖε, νέε Κάτων! Ἐπεσες καὶ σύ!
Τοῦ Τιτινίου κεῖσ' ἐκεῖ ἐφάμιλλος
τετιμημένος ὡς υἱὸς τοῦ Κάτωνος.

1 ΣΤΡΑΤΙΩΤΗΣ

Ἡ παραδόσου ἢ ἀπόθανε.

ΛΟΥΚΙΛΙΟΣ

Ἴδού.

Καὶ διὰ ν' ἀποθάνω παραδίδομαι.

Λάβε καὶ φόνευσέ με.

(τῷ δίδει χρήματα).

Ἔσται σοι τιμὴ

τὸν Βροῦτον νὰ φονεύσης.

1 ΣΤΡΑΤΙΩΤΗΣ

Τὸ καθήκόν μου

δὲν ἐπιτρέπει.—Εὐγενὴς αἰχμάλωτος!

2 ΣΤΡΑΤΙΩΤΗΣ

Τόπον! Νὰ μάθῃ ὁ Ἀντώνιος εὐθύς.

Ὁ Βροῦτος συνελήφθη.

1 ΣΤΡΑΤΙΩΤΗΣ

Ἄφησε, κ' ἐγὼ

θα τῷ εἰπῶ.—Ἴδού τον. Εἶν' ὁ στρατηγός.—

(Εἰσέρχεται ὁ ΑΝΤΩΝΙΟΣ)

Ὁ Βροῦτος συνελήφθη, εἶν' αἰχμάλωτος!

ΑΝΤΩΝΙΟΣ

Ποῦ εἶν' ὁ Βροῦτος;

ΛΟΥΚΙΛΙΟΣ

Ἀσφαλὴς, Ἀντώνιε.

Εἶν' ἀσφαλὴς. Σοὶ δίδω τὴν ἐγγύησιν·

Οὐδέποτε ὁ Βροῦτος ζῶν θα συλληφθῇ.

Τοιούτου αἰσχους θα τὸν σώσωσ' οἱ Θεοί.

Ἐάν ποτ' εὐρεθῇ που ἢ νεκρὸς ἢ ζῶν,
θα εὐρεθῇ ὡς Βροῦτος, ἴσος ἑαυτῷ.

ΑΝΤΩΝΙΟΣ

Αὐτὸς δὲν εἶν' ὁ Βροῦτος, φίλε, οὔτε πλὴν,
πίστευσον, εἶναι ἔλασσόν του ἔρμαιον.
Τὸν ἄνδρα σῶσον καὶ περιποιοῦ αὐτόν.
Τοιούτους θέλω φίλους μᾶλλον ἢ ἐχθρούς.
Ἄγε, ἰδὲ, ὁ Βροῦτος ἔπεσεν ἢ ζῇ·
καὶ εἰς τοῦ Ὀκταβίου φέρε τὴν σκηνὴν
τὴν ἀγγελίαν πῶς τὰ πάντ' ἀπέβησαν.

(Ἐξέρχονται)

ΣΚΗΝΗ ΠΕΜΠΤΗ

Ἄλλο μέρος τοῦ πεδίου.

(Εἰσέρχονται ΒΡΟΥΤΟΣ, ΔΑΡΔΑΝΙΟΣ, ΚΛΙΣΟΣ,
ΣΤΡΑΤΩΝ καὶ ΒΟΛΟΥΜΝΙΟΣ

ΒΡΟΥΤΟΣ

Οἰκτρὰ τῶν φίλων λείψανα, καθήσατε
ἐδῶ ἐπὶ τοῦ βράχου.

ΚΛΙΤΟΣ

Ὁ Στατίλιος,
τὸν πυρσὸν δείξας, ὅμως δὲν ἐπέστρεψεν.
Αἰχμάλωτος νὰ εἶναι πρέπει, ἢ νεκρός.

ΒΡΟΥΤΟΣ

Κάθησον. Τοῦτο ναὶ τὸ σύνθημα· νεκρός.
Εἶναι συρμός τὸ πρᾶγμα.—Κλίτε, ἄκουσον.
(τῷ ὁμιλεῖ κρυφίως)

ΚΛΙΤΟΣ

Ἐγὼ αὐθέντα; Μα τὸν οὐρανὸν ποτέ.

ΒΡΟΥΤΟΣ

Λοιπὸν μὴ λέξιν.

ΚΛΙΤΟΣ

Προτιμῶ νὰ φονευθῶ.

ΒΡΟΥΤΟΣ

Δαρδάνιε! (τῷ ὁμιλεῖ κρυφίως)

ΔΑΡΔΑΝΙΟΣ

Τοιαύτην πρᾶξιν παρ' ἐμοῦ!

ΚΛΙΤΟΣ

ὦ Δαρδάνιε!

ΔΑΡΔΑΝΙΟΣ

ὦ Κλίτε!

ΚΛΙΤΟΣ

Τί κακὴν πρᾶξιν παρὰ σοῦ ἐζήτησε;

ΔΑΡΔΑΝΙΟΣ

Νὰ τὸν φονεύσω, Κλίτε. Βλέπεις ; Σκέπτεται.

ΚΛΙΤΟΣ

Τὸ τιμαλφές ἀγγεῖον, πλήρες θλίψεως,
κ' ἐκ τῶν βλεφάρων, βλέπεις, ἐξεχείλισε.

ΒΡΟΥΤΟΣ

Καλὲ Βολούμνιέ μου, νὰ σ' εἰπῶ ἐλθέ.

ΒΟΛΟΥΜΝΙΟΣ

Ὁ κύριος τί θέλει ;

ΒΡΟΥΤΟΣ

ὦ Βολούμνιε,
μοὶ ἐπεφάνη ἡ σκιά τοῦ Καίσαρος
δὲς εἰς τὸ σκότος τῆς νυκτὸς, εἰς Σάρδεις πρὶν,
καὶ χθὲς ἐνταῦθα ἐν Φιλίπποις. Ἐφθασεν,
ἤξεύρω, ἥδ' ἡ ὥρα ἡ ἐσχάτη μου.

ΒΟΛΟΥΜΝΙΟΣ

Μὴ τοῦτο λέγε, στρατηγέ.

ΒΡΟΥΤΟΣ

Βολούμνιε,
βέβαιος εἶμαι. Τὰ τοῦ κόσμου καθορᾶς
τὰ καθ' ἡμᾶς γνωρίζεις. Ὁ ἐχθρὸς νικῶν,
ἐπὶ τὸ χεῖλος τοῦ κρημνοῦ μᾶς ἔφερε. (θόρυβος)
Ἐντιμον μᾶλλον τὸ νὰ εἰσπηδήσωμεν

πρὶν ἢ σπρωχθῶμεν παρ' αὐτοῦ. Βολούμνιε,
εἰς τὸ σχολεῖον ἐφοιτήσαμεν ὁμοῦ·
τὸ ἐνθυμεῖσαι. ὦ! πρὸς τῆς φιλίας μας,
κράτει τὸ ξίφος, νὰ ἐμπέσω εἰς αὐτό.

ΒΟΛΟΥΜΝΙΟΣ

Δὲν εἶναι τοῦτο φίλου ἔργον, στρατηγέ.

(Βοή τῆς μάχης)

ΚΛΙΤΟΣ

Φύγε, αὐθέντα, φύγε. Εἶν' ἐδὼ χαμός.

ΒΡΟΥΤΟΣ

Ἐχε ὑγείαν σὺ,—καὶ σὺ Βολούμνιε,—
Σὺ, Στράτων, ἐκοιμᾶσο ὅλον τὸν καιρόν.
Ἐπίσης χαῖρε, Στράτων.—Συμπολῖται μου,
χαίρ' ἡ ψυχὴ μου ὅτι διὰ βίου μου
οὐδένα εὔρον μὴ πιστὸν δειχθέντα μοι.
Ἡ ἥττα αὕτη εἶν' ἐνδοξοτέρα μοι
ἅφ' ὅτ' ἡ νίκη θέλει τὸν Ὀκτάβιον
δοξάσει, ἢ τὸν Μάρκον τὸν Ἀντώνιον.
Χαίρετε πάντες. Τοῦ δὲ Βρούτου ἔκλεισε
σχεδὸν ἡ γλῶσσα τὴν βιογραφίαν του.
Τοὺς ὀφθαλμούς μου νύξ καλύπτει· τὰ ὀστᾶ
κατάκοπα, ζητοῦσι τὴν ἀνάπαυσιν.

(Βοή πολλή. Ἐσωθεν φωναί : Φυγὴ, φυγὴ, φυγὴ !)

ΚΛΙΤΟΣ

Φύγε, ὦ ; φύγε.

ΒΡΟΥΤΟΣ

Ὑπαγε ! Ἀκολουθῶ.

(Ἐξέρχονται ΚΛΙΤΟΣ, ΔΑΡΔΑΝΙΟΣ καὶ ΒΟΛΟΥΜΝΙΟΣ).

Παρά τὸν κύριόν σου, Στράτων, μεῖνε σύ.

Καλὰ σὺ τρέφεις σεβασμοῦ αἰσθήματα,

κ' ἐν σοὶ ὑπάρχει ὑποστάθμη τῆς τιμῆς.

Τὸ ξίφος λάβε, — στρέψον σου τὸ πρόσωπον, —

ΣΤΡΑΤΩΝ

Δός μοι τὴν χεῖρα πρῶτον. Χαῖρε, δέσποτα.

ΒΡΟΥΤΟΣ

Χαῖρε, ὦ Στράτων. — Καίσαρ, πλέον μὴ θυμοῦ.

Δὲν σ' εἶχον κτείνει προθυμώτερον ἐμοῦ (1).

(Ῥίπτεται εἰς τὸ ξίφος του καὶ φορεῖται).

(Βοή τῆς μάχης. Ὁπισθοχώρησις. Εἰσέρχονται ΟΚΤΑΒΙΟΣ, ΑΝΤΩΝΙΟΣ, ΜΕΣΣΑΛΑΣ, ΛΟΥΚΙΛΙΟΣ καὶ στρατὸς αὐτῶν).

ΟΚΤΑΒΙΟΣ

Τίς εἶναι οὗτος ;

ΜΕΣΣΑΛΑΣ

Δοῦλος τοῦ κυρίου μου. —

Στράτων, εἶπέ, ποῦ εἶνε ὁ αὐθέντης σου ;

ΣΤΡΑΤΩΝ

Ἀπηλλαγμένος τῶν οὐς φέρεις σὺ δεσμῶν.

Οἱ νικηταί, ἂν θέλουν, ἄς τὸν καύσωσιν.

(1) Ὁμοιοκατάληκτον ἐν τῷ πρωτοτύπῳ.

Ὁ Βροῦτος πλὴν τοῦ Βρούτου μόνος νικητής.
Ὁ θάνατός τοῦ ἄλλον δὲν ἐτίμησε.

ΛΟΥΚΙΛΙΟΣ

Τὸν Βροῦτον οὕτως ἔπρεπε νὰ εὕρωμεν.
Εὐχαριστῶ σοι, Βροῦτε, ὅτι τ' ἀληθῆ
μ' ἀπέδειξας εἰπόντα.

ΟΚΤΑΒΙΟΣ

Τοὺς θεράποντας
τοῦ Βρούτου πάντας ἀναδέχομαι.
(Πρὸς τὸν Στράτωνα) Καὶ σὺ
ἔρχεσαι ;

ΣΤΡΑΤΩΝ

Ὁ Μασσάλας ἂν τὸ συγχωρῇ.

ΟΚΤΑΒΙΟΣ

Ἐπίτρεψον, Μασσάλα.

ΜΑΣΣΑΛΑΣ

Πῶς ἀπέθανεν
ὁ κύριός σου, Στράτων ;

ΣΤΡΑΤΩΝ

Εἰς τὸ ξίφος τοῦ
ἐρρίφθη, ὁ ἐκράτουν.

ΜΑΣΣΑΛΑΣ

Τότε λάβετον,

Ὁκτάβιε. Ἀπόδω τῷ κυρίῳ μου
ὕπηρεσίας τελευταίας ἀρρώγην.

ΑΝΤΩΝΙΟΣ

Ἴδου ὁ τῶν Ῥωμαίων εὐγενέστατος.
Οἱ ἄλλοι συνωμόται πάντες πλὴν αὐτοῦ
ἐνήργησαν ἐκ φθόνου πρὸς τὸν Καίσαρα.
Μόνος ἐντίμῳ διανοίᾳ γενικοῦ
συμφέροντος ἐκεῖνος συνωμότης ἦν.
Ἦν ἥπιος. Στοιχεῖα ἐν αὐτῷ μικτὰ
τοιαῦτα ἦσαν, ὥστ' ἡ φύσις νὰ εἰπῇ
ἐδύνατο τῷ κόσμῳ· « Οὗτος ἦν ἀνὴρ ! »

ΟΚΤΑΒΙΟΣ

Κατὰ τὰς ἀρετάς του ἀποδώσωμεν
τῷ νεκρῷ σέβας καὶ κηδείας τελετάς.
Τὴν νύκτα ταύτην τὰ ὀστά του θέσατε
εἰς τὴν σκηνήν μου, ὡς ἐντίμου μαχητοῦ.
Λύσατε ἤδη τὸν στρατὸν, καὶ σπεύσωμεν
τοὺς πρωτουργοὺς τῆς νίκης νὰ βραβεύσωμεν (1).

(1) Ὁμοιοκατάληκτον καὶ ἐν τῷ πρωτοτύπῳ.